

การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์:กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในจังหวัดระนอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์-ศิลปะสมัยใหม่

เมษายน 2555

การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์:กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในจังหวัดระนอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์-ศิลปะสมัยใหม่

เมษายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์:กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในจังหวัดระนอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์-ศิลปะสมัยใหม่

เมษายน 2555

อัญญัติ ฤทธิทอง. (2555). การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์ : กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ใน
จังหวัดระนอง. ปรินญาณิพนธ์ ศปม. (ทัศนศิลป์: ศิลปะสมัยใหม่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ ชวาลาวลัย
รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์.

ศิลปะนิพนธ์เรื่อง การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์ : กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในจังหวัดระนอง
เพื่อการศึกษาวิถีชีวิต คนไทยพลัดถิ่น คนพลัดถิ่นประเภทหนึ่ง หรือทางราชการเรียก ผู้พลัดถิ่นสัญชาติ
พม่า เชื้อสายไทย ไทยพลัดถิ่นในบริเวณตะนาวศรี กลายเป็นคนพลัดถิ่นทั้งในประเทศพม่าและ
ประเทศไทยเอง ปัจจุบันคนไทยพลัดถิ่นที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ยังคงอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมไทย มี
การเรียกร่องสิทธิต่างๆ เพื่อให้ได้มาโดยสิทธิที่ควรมี เกิดความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา แต่ก็ยังไม่เป็น
ที่รู้จัก หรือทราบเรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่นทำให้เหล่าคนไทยพลัดถิ่นกลายเป็นคนชายขอบ ของ
สังคมไทย

ผู้วิจัยได้มีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบของภาพถ่าย เพื่อใช้ในการบันทึกวิถีชีวิต
การมีอยู่ของคนไทยพลัดถิ่น เมื่อมีการสร้างผลงาน จึงจัดแสดงเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน ในงาน
นิทรรศการ MASTER DEGREE SHOW ณ หอศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร เมื่อวันที่ 23-31 มกราคม พ.ศ. 2555 และมีการแจกแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความ
คิดเห็นของผู้ชมงานศิลปะ

ผู้วิจัยได้มีการศึกษาและถ่ายภาพจากสถานที่จริง โดยมีการลงพื้นที่ไปถ่ายภาพ โดยลงพื้นที่
ในอำเภอสุขสำราญ เพื่อมีการนำภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่นออกนำเสนอเผยแพร่สู่สาธารณชน กลุ่มตัวอย่างที่
ใช้ในการวิจัยคือผลงานภาพถ่าย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาพคน (Portrait) จำนวน 120 ภาพ
และภาพถ่ายวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของคนไทยพลัดถิ่น จำนวน 160 ภาพ ผู้วิจัยนำกลุ่ม
ตัวอย่างมาจัดนิทรรศการและได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 100 ชุด เพื่อสอบถามความคิดเห็นต่อผู้ที่
เข้าชมผลงาน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ ตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน
ได้แก่ ด้านคุณภาพทางเทคนิค ด้านองค์ประกอบศิลป์และด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์ เมื่อได้
ข้อมูลจึงนำมาวิเคราะห์ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติในการหาค่าเฉลี่ย ซึ่งสรุปได้
ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63 ช่วงอายุต่ำกว่า
30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56

2. ด้านคุณภาพทางด้านเทคนิค ภาพมีโฟกัสที่ชัดเจนระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 73 ภาพมีความสะอาดของภาพไม่มีรอยขีดข่วน ไม่มีฝุ่นขาวเกาะหรือรอยต่าง ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 68 ภาพมีแสงสว่างและเงาที่เหมาะสม ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 77 ภาพมีความเปรียบเทียบต่างของแสงอย่างเหมาะสม ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 70 ภาพมีโทนสีที่ถูกต้อง ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 68

3. ด้านองค์ประกอบศิลป์มีการจัดวางภาพได้สมดุลและมีความน่าสนใจ ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 75 ภาพมีการจัดวางองค์ประกอบได้อย่างน่าสนใจ ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 80 ภาพมีจุดสนใจที่ชัดเจน ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 79 ภาพดูเรียบง่ายสมบูรณ์ปราศจากสิ่งรบกวนความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 81

4. ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์ ภาพมีความดึงดูดสายตาอยู่ในระดับดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 84 ภาพทำให้เกิดความรู้สึกและการรับรู้อารมณ์ของคนไทยพลัดถิ่นอยู่ในระดับดี มากที่สุดร้อยละ 87 ภาพมีมุมมองทำให้สามารถเห็นมุมมองที่แปลกใหม่เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นระดับดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 86 ภาพแสดงถึงความแปลกใหม่ในสิ่งที่สามารถมองเห็นในภาพได้ในระดับดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 79

จากการวิจัยพบว่า เรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่น ยังเป็นเพียงจุดเล็กๆในสังคม ที่ยังคงเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ภาพของคนไทยพลัดถิ่นยังคงเชื่อมโยงอยู่กับแรงงานพม่า ซึ่งโดยแท้จริงแล้วคนไทยพลัดถิ่นคือคนไทย เชื้อชาติไทย ที่ยังขาดสิทธิ ยังคงอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมไทย แต่ยังเป็นที่ยังไม่รู้จักในส่วนน้อยของสังคม

CREATIVE FOR RESEARCH : A CASE STUDY OF THAI DIASPORA IN RANONG PROVINCE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Fine Art Degree in Visual Art: Modern Art
at Srinakharinwirot University

April 2012

Anyatip Ritthong. (2012). *Creative for Research : A Case Study of Thai Diaspora in Ranong Province*. Master thesis, M.F.A. (Visual Art: Modern Art). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Somsak Chawalawan, Assoc. Prof. Kamol Phaosawas.

This study aimed to “Thai Diasporas in Ranong Province” for study the way of life of Thai Diasporas or the official called “Diaspora, Burmese Nationality”. They still lived at around Tanaowsri Area. So, they became the diaspora in Burma and Thailand too. Now, many Thai Diasporas live in many places of Thailand, try to expand to the other place too. But, not much Thai people don't know well about them because they just come to here and didn't live a long time.

The artworks were created into photo to show the record of the way life of Thai Diasporas. This one will show for publication in Master Degree Show Exhibition at Art Gallery, The Faculty of Fine and Applied Arts, Srinakharinwirot University, During 23rd-31st of January 2012. In Exhibition, the view will have got a questionnaire. These photos were taken by the real place at Tha-Klang Village, Suksamran District, Ranong, Thailand. To take this photo to showed for the publication too.

The sample subject of this study consisted of photo, 2 kinds like this. Firstly, Portrait Photo amounted photos. Secondly, The way life of Thai Diasporas photo amounted 160 photos, and take these random samples to set for an exhibition, to created the questionnaire amounted 100 sets. For asked the viewer about the opinion of the art show.

The questionnaire were separated by 2 parts like this.

- Part 1, It had a basic data according to variables of sex, age, education and to understanding of Arts.
- Part 2, were separated by 3 fields Firstly, basic of element of Art, Secondly, Eyesight Attractive, and Thirdly, Emotion.

The statistical devices analyzing the data percentage to average. The findings were summarized as follows.

1. The result of

1.1 Male satisfaction percentage 37.

1.2 Female satisfaction percentage 63.

1.3 The lower age Than 30 years satisfaction percentage 62.

1.4 An education, the most were Bachelor's Degree satisfaction percentage 56.

2. Quality Technique.

2.1 The higher focus were the best opinion, the satisfaction percentage 73.

2.2 The photo were cleaned, didn't have stain or white dust were the best opinion the satisfaction percentage 68.

2.3 The photo had suited light and good show were the best opinion, the satisfaction percentage 77.

2.4 The different of light were the best, the satisfaction percentage 70.

2.5 The right color tone were the best, the satisfaction percentage 68.

3. Basic element of Art or Part of Art

3.1 The balancing photo and interested were the best, the satisfaction percentage 75.

3.2 The photo were suited for set were the best, the satisfaction percentage 80.

3.3 Interesting Photo were the best, the satisfaction percentage 79.

3.4 Easy to look and with out anything disturb opinion, the satisfaction percentage 81.

4. Eye Sight Attractive and Emotion

4.1 Attractive photo, were the best opinion, the satisfaction percentage 84.

4.2 To feel and be acknowledge of Thai Diasporas were the best opinion, the satisfaction percentage 87.

4.3 To get a new knowledge from Thai Diasporas , Photo, were the best opinion, the satisfaction percentage 86.

4.4 To sho the new strange and could see this photo, Photo, were the best opinion, the satisfaction percentage 79.

The result of the study, Thai Diasporas story. They are a small group in Thai Social, and still want to move all the time. Thai People always thinks about Thai Diasporas likes Burmese Labour Actually, Thai Diaspora is Thai People, Now, Their nationality and race are Thai ,but they and role enough.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์ : กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง

ของ

อัญทิพย์ ฤทธิทอง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ :ศิลปะสมัยใหม่

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2555

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ชวาลาววัลย์)

(รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์จิตรพี ชวาลาววัลย์)

(รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ชวาลาววัลย์)

..... กรรมการ

(ดร.รวิเทพ มุสิกะปาน)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ ชวาลาวัณย์ ประธานกรรมการ
ควบคุมปริญญาานิพนธ์ ผู้ให้คำปรึกษาในการทำวิจัย รองศาสตราจารย์ กมล เผ่าสวัสดิ์ อาจารย์ถนอม
ชาภักดี ผู้เป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมทุกท่าน พ่อ แม่ พี่น้อง และเพื่อนๆ และเพื่อนๆ ที่ให้ความ
ช่วยเหลือ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายสุดขอขอบคุณ คุณนนทชิต ขนาบแก้ว ผู้ให้กำลังใจเสมอมา

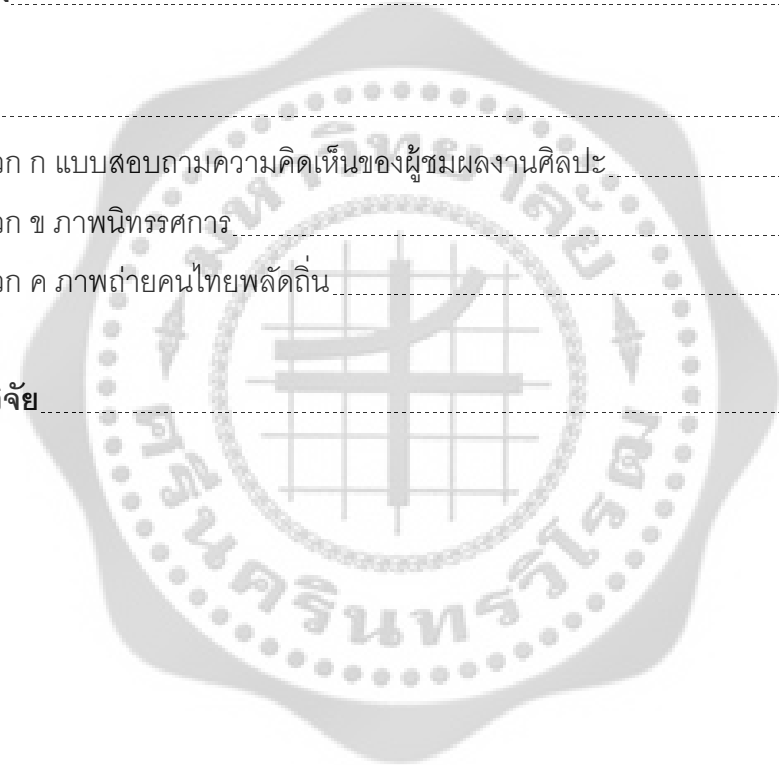
อัญทิพย์ ฤทธิทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความเกี่ยวข้องทางชาติพันธุ์ของคนไทยและคนไทยพลัดถิ่น	6
ชาติพันธุ์	7
สัญชาติ	8
การแบ่งแยกระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์	9
คนไทยพลัดถิ่นในสภาวะคนชายขอบ	11
คนไทยพลัดถิ่น	12
จังหวัดระนอง	22
การถ่ายภาพและกล้องถ่ายภาพ	27
เทคนิคการถ่ายภาพ	33
หลักการถ่ายภาพ	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สรุปความคิดเห็น	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปลผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	60
สรุปลผลที่ได้จากการวิจัย.....	62
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	65
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	65
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	68
ภาคผนวก ก แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมผลงานศิลปะ.....	69
ภาคผนวก ข ภาพนิทรรศการ.....	74
ภาคผนวก ค ภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น.....	81
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	99

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนโดยประมาณการผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย ในจังหวัดระนอง.....	23
2 ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลประชากรศาสตร์ของ ผู้ตอบแบบสอบถามปรากฏผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความเห็น ที่มีผลงานภาพถ่าย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน.....	50
3 เป็นคำถามแบบเลือกตอบเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีศิลปะถ่ายภาพ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน.....	53
4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อศิลปะภาพถ่าย คนไทยพลัดถิ่นจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน.....	59

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 หมู่บ้านท่ากลาง.....	25
2 หมู่บ้านท่ากลาง.....	25
3 หมู่บ้านบางกล้วย.....	26
4 ด้านตรวจคนเข้าเมือง.....	26
5 ท่าเรือด้านตรวจคนเข้าเมือง.....	27
6 ผลงานของพูน เกษจำรัส.....	39
7 ผลงานของจิตต์ จงมันคง.....	40
8 ผลงานของไพบุรณ มุสิกโปดก.....	40
9 ผลงานมานิต ศรีวานิชภูมิ.....	42
10 ผลงานมานิต ศรีวานิชภูมิ.....	43
11 ผลงานมานิต ศรีวานิชภูมิ.....	43
12 ผลงานมานิต ศรีวานิชภูมิ.....	44
13 ผลงานมานิต ศรีวานิชภูมิ.....	44
14 ผลงานมานิต ศรีวานิชภูมิ.....	45
15 ผลงานมานิต ศรีวานิชภูมิ.....	45

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พื้นที่ในจังหวัดระนอง ทางด้านตะวันตกมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่า รวมถึงมีอาณาเขตที่ในอดีต เป็นพื้นที่ที่ไทยสูญเสียไป คือ ดินแดนมะริด- ตะนาวศรี ซึ่งเป็นดินแดนประวัติศาสตร์ ที่ ถูกแบ่งแยกดินแดนแทนการทำสงครามเพื่อรักษาเอกราชในช่วงยุคของการล่าอาณานิคม ดินแดนเหล่านั้น ได้ถูกแบ่งแยกให้แก่อังกฤษ เมื่อปี พ.ศ.2411 หรือเมื่อประมาณ 140 ปีก่อน เจ้าอาณานิคมอังกฤษ ได้ขอดินแดนตอนใต้ฝั่งตะวันตกของสยามคือ มะริด ตะนาวศรี ให้เป็นของอังกฤษ ในการแบ่งแยกดินแดนครั้งนั้น ทำให้สยามเสียดินแดนเป็นครั้งที่ 2 ทำให้คนไทยที่เดิมอาศัยอยู่ฝั่งที่เสียดินแดนให้แก่อังกฤษ ต้องติดอยู่ในดินแดนที่ยกให้แก่อังกฤษ แม้จะเสียดินแดนไป แต่คนไทยที่อยู่ในดินแดนมะริด ตะนาวศรี ยังคงอนุรักษ์ความเป็นไทย มีการสืบทอดองค์ความรู้ วัฒนธรรม ประเพณีมาจากบรรพบุรุษ มีการเรียนหนังสือไทย มีประเพณีทางศาสนาที่เหมือนกัน ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมแบบไทยภาคใต้

สิริวุฒิ เสนาคำ กล่าวว่า ไทยพลัดถิ่น คือประเภทหนึ่งของคนพลัดถิ่น โดยรากคำคนพลัดถิ่น (diaspora) หมายถึงกลุ่มคนที่กระจายตัวหรือพลัดพรากจากมาตุภูมิ ทั้งนี้ด้วยเหตุสมุหทัยหรือการ บีบบังคับ(Cohen 1997)อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ประมาณ คริสตทศวรรษ 1980 เป็นต้นมา ความหมายของอยู่ในภาวะการพลัดถิ่น คือกระจายตัวออกไปแพร่หลายและถูกนิยามคำใหม่ (Toloyan. 1996) ความหมายคนพลัดถิ่นกินความรวมถึงกลุ่มคนที่กลายเป็นคนพลัดถิ่น เพราะการเกิดรัฐชาติใหม่ ซึ่งแตกตัวออกจากรัฐ- ชาติเดิม ดังกรณีชาวรัสเซีย ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นคนพลัดถิ่นในดินแดนเดิมที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต (Brubaker. 2005) ไทยพลัดถิ่นในและจากมณฑลตะนาวศรีของพม่า อาจจัดเป็นคนพลัดถิ่นประเภทนี้คือ เป็นกลุ่มที่ทำให้ พลัดถิ่นอันมีสาเหตุมาจากการปักปันเขตแดนระหว่างไทยกับอังกฤษผู้ยึดครองพม่า

อนึ่ง คนไทยที่อยู่ในดินแดน มะริด ตะนาวศรี ถูกเรียกว่า คนไทยพลัดถิ่น ซึ่งหมายถึงคนไทยที่อาศัยและข้ามพากมาจากดินแดนมะริด ตะนาวศรี และตะนาวศรี เป็นดินแดนที่ไทยสูญเสียไป ซึ่งเคยเป็นอาณาเขตของไทยหรือสยามมาเนิ่นนาน คนไทยพลัดถิ่นคือคนไทยภาคใต้ แต่สังคมและสาธารณณะยังเข้าใจผิด ว่าคนไทยพลัดถิ่นที่อพยพจากฝั่งไทย ไปอยู่แดนไกล แต่แท้จริงแล้ว คนไทยพลัดถิ่นคือคนไทย ที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในฝั่งไทย แต่อาศัย อยู่ในดินแดนเดิมที่เคยเป็นของไทยที่ปัจจุบันอยู่ในความครอบครองของพม่า คนพม่าเรียกคนไทยพลัดถิ่นว่า ฉ่า แปลว่าไทย โยเดียวฉ่า แปลว่าคนไทย อยู่ยง และฉ่าปะชู แปลว่าไทยแขก ,ไทยมุสลิม ที่ไม่ใช่พม่า ในเขตพม่า คนไทยพลัดถิ่นตั้งหลักแหล่ง

อยู่บริเวณเกาะสอง (Kawthaung) กลุ่มแม่น้ำลึงเคียะ (Lenya) กลุ่มน้ำตะนาวศรี (Tennasserim) และกลุ่มน้ำกระบุรีหรือปากจั่น แบ่งเป็นสามกลุ่ม คือ ไทยพุทธภาคใต้ ไทยมุสลิม และไทยอิสลาม (สุริยวุฒิ เสนาคำ. 2554. ชีวิตเปลือยเปล่า “ไทยพลัดถิ่น” : ความเป็นไทยจบลงตรงฝั่งแม่น้ำปากจั่น-ด้านสิงขร ?.)

สิริพร สมบูรณ์บุรณะ กล่าวว่า ถิ่นพลัดไทยไป-ไทยพลัดถิ่นมา : คนไทยพลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย เมื่อไทยเสียดินแดนบางส่วนให้กับอังกฤษ ได้แก่ ทะวาย มะริด และตะนาวศรี ทำให้บริเวณนี้มีคนไทยอาศัยอยู่บนเส้นพรมแดนไทย-พม่า ผู้คนเหล่านี้มีความเป็นอยู่เช่นเดียวกับ คนไทยทั่วไป คือ ภาษา ธรรมเนียม ประเพณี รูปร่างหน้าตา ตลอดจนผิวพรรณคล้ายคนไทยและมีพี่น้องไปมาหาสู่กันในฝั่งไทย ซึ่งเรียกคนเหล่านี้ว่าผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย (สิริพร สมบูรณ์บุรณะ. 2550. รัฐชาติ และครอบครัว ความอยู่รอดของชุมชนข้ามชาติบนเส้นพรมแดนไทย-พม่ากรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่นระนอง-เกาะสอง (ไทย-พม่า)

วิถีชีวิตของคนที่ได้ชื่อว่าคนไทยพลัดถิ่น ไม่มีบัตรประชาชน ไม่มีสำเนาทะเบียนบ้าน ไม่มีสิทธิต่างๆ ทั้งทางด้านรักษาพยาบาล การศึกษา รวมถึงสิทธิทางการเมือง ยิ่งไปกว่านั้นคนไทยพลัดถิ่นกลายเป็นพลเมืองชายขอบ ถูกขับให้เป็นอย่างอื่น ถูกรังเกียจกล่าวหาว่าเป็นพม่า ถูกจับกุมในข้อหาหลบหนีเข้าเมือง ซึ่งเป็นความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน เป็นความเลือนลางของชีวิตคนไทยพลัดถิ่น ทั้งที่เมื่ออดีตคนไทยพลัดถิ่นยังได้ชื่อว่าเป็นคนไทยในผืนแผ่นดินสยาม ยังมีญาติพี่น้องที่อยู่ในฝั่งไทยอีกเป็นจำนวนมาก และมีประวัติศาสตร์ร่วมกันมาอย่างยาวนาน

จากมูลเหตุข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการศึกษาคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยอาศัยอยู่ได้มองเห็นปัญหา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม การศึกษาสถานภาพชีวิต เป็นการเรียนรู้ในอีกมิติหนึ่ง ที่ยากก้าวสู่ความเป็นจริงของชีวิตของคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงแค่สิทธิ ในฐานะทางเศรษฐกิจ แต่รวมไปถึง ความรู้สึกเป็นชายขอบ ความด้อย (powerless) (อภิญา เวชยชัย และกิติพัฒน์ นนทปัทมะดุล . 2546: 25) ถูกรังเกียจ เบียดขับให้เป็นอย่างอื่น กลุ่มคนที่มีเชื้อชาติไทย มีวัฒนธรรมเหมือนกับคนไทยภาคใต้ และมี หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีการบันทึกไว้อย่างชัดเจน แต่ขาดหลักฐานทางราชการที่นำไปใช้แสดงความเป็นคนไทย เชื้อสายไทย ทำให้คนไทยพลัดถิ่นนั้น ถูกกีดกันและถูกทำให้เป็นอย่างอื่น เพราะเพียงถูกเส้นแบ่งดินแดนแบ่งแยกออกจากแผ่นดินแม่ เมื่อได้ศึกษาก็ได้พบถึงสิ่งที่น่าสนใจ ด้วยวิถีต่างๆ ของเหล่าคนไทยพลัดถิ่น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ประชากร คือ ผลงานภาพถ่ายขนาด 4x6 นิ้ว จำนวน 2 ชุด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ภาพถ่ายคน (Portrait) จำนวน 120 ภาพ และภาพถ่ายวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม แหล่งที่อยู่อาศัย จำนวน 165 ภาพ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผลงานภาพถ่าย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทัศนศิลป์ คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ให้เหลือผลงานที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่นแล้วนำไปขยายภาพใหญ่ขนาด 24x36 นิ้ว

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อให้สังคมและสาธารณะได้เข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่น เกี่ยวกับความเป็นมา การสูญเสียสัญชาติ รวมถึงวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง
2. เผยแพร่ผลงานศิลปะ ที่สื่อสะท้อนถึงความมีตัวตนของคนไทยพลัดถิ่น

ข้อตกลงเบื้องต้น

คนไทยพลัดถิ่นมีถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่ในหลายจังหวัดทั้งฝั่งไทยและฝั่งพม่า แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง ได้แก่ชุมชนบ้านท่ากลาง บ้านท่าคึก - ฤทธิ์ บ้านท่าเรือบางกล้วยนอก ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง รวมถึง การถ่ายภาพ รวมถึงการสื่อสะท้อน เรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่น ในรูปแบบของภาพถ่าย

ขอบเขตของการวิจัย

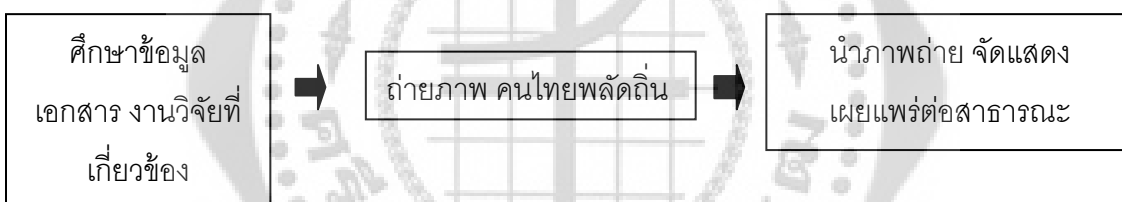
ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ภาพถ่ายขนาด4x6 นิ้ว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาพคน (Portrait) จำนวน 120 ภาพ และภาพถ่ายวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของคนไทยพลัดถิ่น จำนวน 160 ภาพ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ภาพถ่ายที่ได้รับการขยาย โดยที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทัศนศิลป์คัดเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling)ให้เหลือผลงานที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่นแล้วนำไปขยายภาพใหญ่ขนาด 24x36 นิ้ว

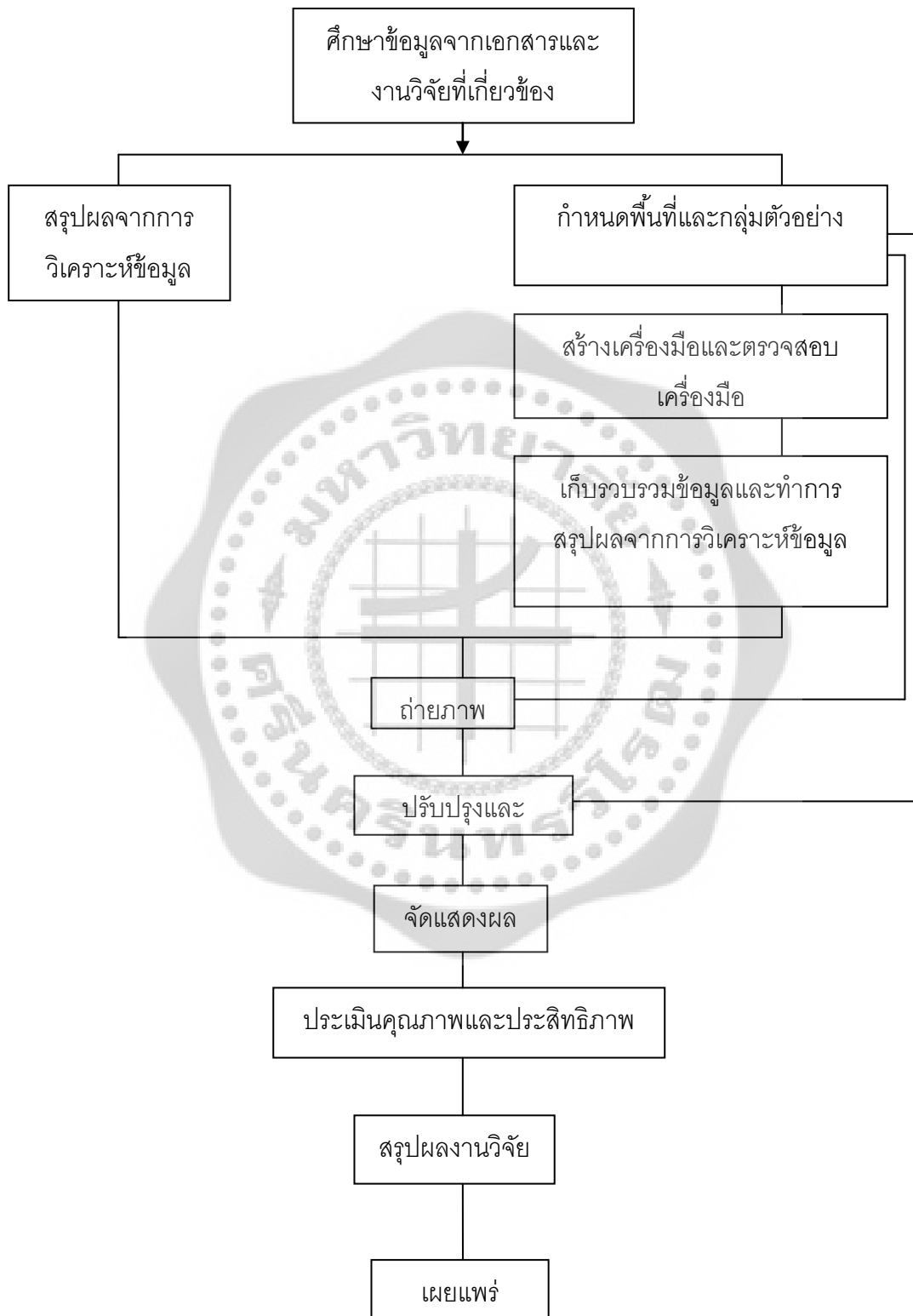
นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **คนไทยพลัดถิ่น** หมายถึง คนพลัดถิ่นประเภทหนึ่ง ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนที่กระจายตัวหรือพลัดพรากจากที่อยู่ หรือทางราชการเรียก ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย
2. **คนชายขอบ** หมายถึง คนชายขอบคือผู้ที่มีชีวิตอยู่กับการถูกทอดทิ้ง เอารัดเอาเปรียบ ถูกเอาประโยชน์และถูกกีดกันไม่ให้เข้าถึงทรัพยากร อยู่นอกสังคมและไม่ได้รับการช่วยเหลือ เกิดจากโครงสร้างที่ไม่มีความยุติธรรม
3. **ชาติพันธุ์** (ethnos) หมายถึงกลุ่มที่มีพันธะเกี่ยวข้องกัน แสดงเอกลักษณ์ออกมา โดยการผูกลักษณะการของเชื้อชาติและสัญชาติเข้าด้วยกัน
4. **สัญชาติ** (nationality) หมายถึงการเป็นสมาชิกของประเทศใดประเทศหนึ่งตามกฎหมาย โดยที่ลักษณะทางรูปร่างภายนอก หรือชีวภาพและวัฒนธรรมอาจแตกต่างกันได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนผังและวิธีดำเนินงานวิจัย
(Research and Development Diagram)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความเกี่ยวข้องทางชาติพันธุ์ของคนไทยและคนไทยพลัดถิ่น
2. การแบ่งแยกระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์
3. คนไทยพลัดถิ่นในสภาวะคนชายขอบ
4. คนไทยพลัดถิ่น
5. จังหวัดระนอง
6. การถ่ายภาพและกล้องถ่ายรูป
7. เทคนิคการถ่ายภาพ
8. หลักการถ่ายภาพ
9. ภาพถ่ายทางศิลปะ และมานุษยวิทยาทัศนยะ (Visual Anthropology)
10. อิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์

1. ความเกี่ยวข้องทางชาติพันธุ์ของคนไทยและคนไทยพลัดถิ่น

ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรหนึ่งเดียวจะแบ่งแยกมิได้ แม้ประชากรของไทยจะประกอบและมีความเป็นมาทางเชื้อชาติประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่เป็นแบบเดียวกันรัฐชาติเดียวกันซึ่งอยู่ที่ชุดความคิดที่ว่ากรอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกันนั้นก็ต้องเหมือนกัน หรืออาจเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ทั้งยังมีความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นชาติ ที่มีรากฐานทางชาติพันธุ์ (ethno) ประวัติศาสตร์ ภาษา วัฒนธรรม ศาสนา จิตสำนึกร่วมอาศัยหลักทางชาติพันธุ์อย่างชัดเจน ซึ่งแม้ตามความเป็นจริงประชากรในประเทศหนึ่งๆล้วนประกอบจากชาติพันธุ์ที่แตกต่างและหลากหลายกลุ่ม ชาติพันธุ์แปลจากภาษาอังกฤษว่า ethnic group นอกจากนี้ยังใช้คำว่า ethnicity แปลว่าความเป็นชาติพันธุ์หรือภาวะชาติพันธุ์ คนไทยรับเอาคำ ethno มาใช้ในกลุ่มของชาติพันธุ์ โดยเน้นไปที่ชนกลุ่มน้อย กลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่ตามตะเข็บชายแดนซึ่งแต่เดิมมักให้ความหมายไปที่ชนกลุ่มน้อยความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึงชนต่างเผ่าหรือต่างเชื้อชาติ ที่อาศัยร่วมกับชนเผ่าอื่นหรือเชื้อชาติอื่นที่มีจำนวนมากกว่า มีวัฒนธรรมประเพณีแตกต่างกันไป เข้ามาและพักอาศัยในประเทศไทย โดยวิธีการหรือลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น การหลบหนีเข้าเมือง เข้ามาอาศัยชั่วคราว หรืออาศัยอยู่ถาวร เช่น กะเหรี่ยงเผ่าต่างๆ ที่อยู่ตาม ป่าเขา รวมถึงฝั่งทะเล กลุ่มชาติพันธุ์แบ่งออกเป็นสองประการ ประการแรก แบ่งตามกำเนิด เชื้อสาย ประการที่สองแบ่งจากที่อยู่ของชาติพันธุ์ เชื้อสายแต่กำเนิด การเรียนรู้ทางวัฒนธรรม

1.1 ชาติพันธุ์

ชาติพันธุ์หมายถึง กลุ่มที่มีพันธะเกี่ยวข้องกัน และที่แสดงเอกลักษณ์ออกมาโดยการผูกพัน ลักษณะทางเชื้อชาติและสัญชาติเข้าด้วยกัน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ประการแรกได้แก่ แขนงทางวัฒนธรรม คือ ความเชื่อ วิถีชีวิต ลักษณะปัจจัยพื้นฐาน เช่น อาหาร บ้านเรือน เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ ซึ่งวัฒนธรรมเหล่านี้เชื่อมโยงเชื้อสายและรวมถึงบรรพบุรุษ ประการที่สองคืออาณาเขต (territory) หมายถึงการสร้างเขต (bordering) กลุ่มที่ทำการศึกษารื่องพรมแดน (border) ได้ใช้แนวคิด border และ boundaries ที่ผสมผสานกันโดยเน้นไปที่การพิจารณาพรมแดนเป็นหลัก คือพรมแดนทางสังคม (Social boundaries) หรือเครือข่ายความสัมพันธ์ การรวมกลุ่มและการจัดองค์กรทางสังคม พรมแดนทางชาติพันธุ์หรือกลุ่มชาติพันธุ์กับการใช้ความเป็นชาติพันธุ์ของตน ในเวทีปฏิสัมพันธ์ กับกลุ่มต่างๆ พรมแดนทางวัฒนธรรม (Cultural boundaries) ซึ่งหมายถึงเส้นแบ่งกันระบบสัญลักษณ์และการให้ความหมายทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกลุ่ม และพรมแดนรัฐชาติที่เน้นไปที่ดินแดน (Territory) และอธิปไตยในทางกายภาพและทางการเมือง พื้นที่และปริมาตรพลให้แก่วัฒนธรรมโดยหลัก อาจหมายถึง ทางกายภาพที่เป็นแผ่นดิน แผ่นฟ้าและเส้นแบ่งพรมแดน พรมแดนเป็นพื้นที่ที่ไม่มีขอบเขตจำกัด มีแต่ความคลุมเครือและยืดหยุ่นในแง่ของเส้นกำหนดเขตแดน และระบบการปกครองที่ตามมา ขณะที่กลายเป็นเมืองอาณานิคม เช่นอังกฤษเข้าครอบครองและรัฐเริ่มเปลี่ยนรูปแบบเป็นรัฐสมัยใหม่ ยังคงถูกวิเคราะห์ด้วยกรอบแนวคิดเดียวกันคือ การรุกไล่ (Penetration) จากศูนย์กลางไปสู่ชายขอบ (Center Periphery Model) บนฐานกรอบคิดลักษณะนี้ เป็นการให้ความสำคัญกับอำนาจจากศูนย์กลาง ศูนย์กลางได้รวบยอดอำนาจเอาไว้ด้านเดียว (Top down) โดยละเลยพลังอำนาจจากส่วนอื่น พรมแดนและรัฐชาติคือผลผลิตของการขยายอาณานิคมของชาติตะวันตก ซึ่ง Leach เชื่อว่าแต่เดิมในช่วงก่อนยุคสมัยใหม่ พรมแดนคือ อาณาบริเวณชายแดน (Frontiers) ที่วางอยู่บนการใช้ประโยชน์ของผู้คนกับระบบนิเวศที่แตกต่างกัน เช่นภูเขาและหุบเขา (อรัญญา ศิริผล, 2548) รวมถึงการปรากฏอยู่ในวาทกรรมต่างๆ เช่น แผนที่ ชาว ฯลฯ ประการที่สาม สื่อและกระบวนการสื่อสาร หมายถึง กระบวนการสร้างสัญลักษณ์และภาพลักษณ์ทางวัฒนธรรม ด้วยการดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องผ่านการรับรู้ อย่างชัดเจน

พื้นที่ทางสังคมที่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจก่อให้เกิดโครงสร้าง สัญลักษณ์ แบบแผน กติกา นั้นรวมถึงการมีกฎหมาย พื้นที่เป็นพื้นที่ทางกายภาพ ซึ่งเคยเป็นที่อยู่อาศัย ถูกเปลี่ยนเป็นทะเบียนบ้าน เป็นหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ผู้ที่มีอำนาจและราชการเป็นผู้ที่จัดสรรขึ้นมา ส่วนพื้นที่ทางวัฒนธรรมก่อให้เกิดธรรมเนียม วิถีปฏิบัติที่มีการสืบทอดต่อกันมา เกิดมาตรฐานการกำหนดเกี่ยวกับความเป็นสิ่งนั้น สิ่งนี้ ว่าเป็นอย่างไรและกลายเป็นกระบวนการที่สำคัญของรัฐ รัฐทำหน้าที่ชัดเจน ทางด้านการควบคุมสิ่งที่เข้ามาและสิ่งที่ออกไปจากพรมแดนของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ ทรัพยากร

ผลผลิต ข้อมูล ข่าวสาร ฯลฯ รัฐมีการควบคุมบุคคลและสิ่งทั้งหลายให้อยู่ภายใต้อำนาจรัฐ ทั้งเพศ เชื้อชาติ วัย ภูมิฐานะ ชนชั้นทางสังคม โดยการตราขึ้นเป็นกฎ ระเบียบ กระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในโครงสร้างทางการศึกษา ประเพณีทางสังคม สร้างโครงสร้างทางความรู้สึกและทำให้สมาชิกในสังคมแบ่งแยกตามกรอบโครงสร้างที่แบ่งแยกไว้ สร้างความรู้สึกนึกคิดที่ประมวลออกมา กลายเป็นอัตลักษณ์ของชาติ ที่ถูกครอบงำว่าเป็นความชอบธรรม มีการจัดระบบความเป็นสัญลักษณ์ จัดประเภท จัดลำดับชั้น จัดระเบียบ มองตัวเอง มองคนอื่น จัดลำดับแก่พวกตนและพวกอื่น ทุกชาติที่มีชนชาติอื่น มักก่อให้เกิดความรู้สึกถูกเหยียดหยาม รังเกียจ โกรธแค้น

พจนานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยาได้ให้ความหมายว่าชาติพันธุ์ (Ethnos) หมายถึงกลุ่มที่มีพันธะเกี่ยวข้องกัน แสดงเอกลักษณ์ออกมา โดยการผูกลักษณะการของเชื้อชาติและสัญชาติเข้าด้วยกัน

1.2 สัญชาติ(nationality)

สัญชาติ หมายถึงการเป็นสมาชิกของประเทศใดประเทศหนึ่งตามกฎหมายโดยที่ลักษณะทางรูปร่างภายนอก หรือชีวภาพและวัฒนธรรมอาจแตกต่างกันได้ การเป็นสมาชิกของประเทศหมายถึง การเป็นประชาชนของประเทศนั้น ผู้ที่อพยพ มาจากประเทศอื่นแล้วมาตั้งอยู่ในประเทศใหม่สามารถโอนสัญชาติเป็นคนของประเทศใหม่ได้

พระราชบัญญัติสัญชาติ ที่กลุ่มคนไทยเรียกร้อง คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 ที่เดิมกำหนดวิธีการได้สัญชาติไทยไว้สองประการ คือ ได้สัญชาติโดยการเกิดในประเทศไทย หรือเกิดจากพ่อแม่คนไทยและการแปลงสัญชาติเท่านั้น แต่ไม่มีบทบัญญัติรับรองการได้สถานะของคนไทยพลัดถิ่นว่าจะได้สถานะตามกฎหมายอย่างไรและจัดอยู่ในสถานะใด

ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ เกิดตั้งแต่เมื่อประชากรมีจำนวนมากขึ้น เกิดการขยายตัว แสวงหาที่อยู่เพื่อการขยายขยาย อพยพโยกย้ายและรวมถึงการสำรวจพื้นที่ต่างๆของโลกได้พบกับกลุ่มวัฒนธรรมและประเพณีที่แตกต่างกัน บางครั้งมีไม่ตรีต่อกันและอาจมีความขัดแย้งกัน ปัญหาที่เกิดขึ้น บางครั้งเกิดจากการที่แต่ละฝ่ายพยายามรักษาวัฒนธรรมของตน โดยไม่รับวัฒนธรรมของกลุ่มอื่น แม้อาจมีวัฒนธรรมที่มีความใกล้เคียงกัน รวมถึงความสัมพันธ์ที่ดีในการรวมสายเลือดด้วยการแต่งงานระหว่างชายหญิงจากคนต่างกลุ่ม ส่งผลให้เกิดชาติพันธุ์ใหม่ สายเลือดเป็นตัวเชื่อมโยงความสัมพันธ์ รวมถึงกลุ่มเผ่าบางกลุ่ม ก็เกิดการขัดแย้งกันเอง ภายในกลุ่ม เพราะเรื่องของความเชื่อ ประเพณีนิยมและแนวคิดใหม่ๆ ทำให้มีการแบ่งแยกเผ่าออกไป

2. การแบ่งแยกระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์

สามารถรวบรวมได้ 5 ลักษณะ คือ

2.1 เกิดจากการแบ่งแยกโดยวัฒนธรรมชนชั้น จากการศึกษาสังคมบางแห่งมีการแบ่งแยกชนชั้น กลุ่มคนที่อยู่ในชนชั้นต่ำสุด ถือเป็นคนที่อยู่นอกระบบสังคม เช่น จัณฑาลในประเทศอินเดีย แม้เป็นกลุ่มคนที่เป็นชาติพันธุ์เดียวกัน แต่ถูกสังคมกำหนดให้กลายเป็นคนชั้นต่ำ ให้ถือเป็นกลุ่มน้อยในสังคม ถูกรังเกียจและกีดกันให้กลายเป็นบุคคลที่อยู่ชายขอบของสังคม ไม่มีอำนาจและไม่มีสิทธิทางสังคม แม้ว่าในบางสังคมยกเลิกระบบชนชั้น แต่ในทางปฏิบัติ ยังคงมีการกีดกัน สร้างความแตกต่างให้เกิดและกลายเป็นสิ่งที่เกิดการแบ่งแยกรูปแบบหนึ่ง

2.2 เกิดจากการแบ่งแยกทางภูมิศาสตร์ กลุ่มชาติพันธุ์ต่างจากคนส่วนใหญ่ ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณห่างไกล ที่มักถูกตัดขาดและไม่ค่อยมีการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสังคมส่วนรวม ขาดการติดต่อที่ดี ในการขยายอาณาเขตของประเทศใดประเทศหนึ่ง โดยการผนวกดินแดนเพิ่มเข้ากับดินแดนอื่น อาจเกิดสนธิสัญญาหรือการขยายดินแดนหลังจากการชนะสงคราม เช่นสนธิสัญญาระหว่างไทยกับราชอาณาจักร หรือไทยกับฝรั่งเศส โดยที่ฝ่ายมหาอำนาจสามารถผนวกดินแดนเพิ่มขึ้น ขยายอาณาจักรออกไป การผนวกดินแดนในลักษณะของการตกลงตามสนธิสัญญา ถ้าดินแดนที่ได้มาประกอบด้วย ชาติพันธุ์ที่แตกต่างกันไปจากกลุ่มเดิม ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์นั้นย่อมจะเกิดขึ้นได้

2.3 จากการผนวกดินแดน ในลักษณะของการตกลงกันตามสนธิสัญญา หรือในลักษณะของการสู้รบชนะ ถ้าดินแดนที่ได้มาประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างไปจากกลุ่มเดิมปัญหาย่อมเกิดขึ้นแม้ลักษณะโดยทั่วไปของคนทั้งสองกลุ่มอาจจะไม่แตกต่างกันมากนัก

2.4 จากการย้ายถิ่น ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ อาจมีสาเหตุมาจากคนจำนวนหนึ่งอพยพย้ายถิ่นเข้าไปอยู่ในสังคมอื่น การอพยพมีหลากหลายรูปแบบ เช่นในสมัยโบราณมีการอพยพทาสจากแอฟริกาไปยังอเมริกาและยุโรป การอพยพแรงงาน คนงานอพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การลี้ภัยทางการเมืองรวมถึงการโอนสัญชาติ

2.5 การตกเป็นประเทศอาณานิคม อาณานิคมเกิดจากการที่มหาอำนาจมีอำนาจในเรื่องการเมืองการปกครองของประเทศอื่นและผู้มีอำนาจสามารถออกกฎหมายบังคับ ทำให้แม้ว่าเจ้าของประเทศซึ่งมีจำนวนประชากรมากกว่า กลายเป็นผู้ที่ต้องตกอยู่ภายใต้การปกครอง ต้องยอมจำนนต่อประเทศมหาอำนาจ (ชาติพันธุ์. 2547)

การมองว่ากลุ่มชาติพันธุ์คือกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมร่วมกัน มนุษย์ รวมตัวกัน อยู่ร่วมกันเป็นสังคม เมื่อสังคมมีขนาดใหญ่ เกิดความแตกต่างทางด้านการดำรงชีวิต ความคิดที่ไม่อาจสอดคล้อง จึงกลายเป็นความขัดแย้งตามมา จึงต้องมีการสร้างกฎระเบียบ และข้อตกลงกลายเป็นกฎหมาย ส่วนข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตความคิดความเชื่อ เรียกว่าวัฒนธรรม วัฒนธรรมคือระบบสัญลักษณ์

อย่างหนึ่ง ที่สมาชิกตกลงใช้ร่วมกัน ผู้ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันคือคนที่อยู่ในสังคมเดียวกัน มีวัฒนธรรมร่วมกัน สืบทอดมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน จากรุ่นหนึ่งสู่อีกหนึ่ง อาจเกิดจากระบวนการของพ่อแม่อบรมสั่งสอนลูก วัฒนธรรมและสังคมจึงเป็นความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันยาก และเนื่องจากการสืบทอดทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์เป็นการสืบทอดทางชีวภาพละสายเลือด ความแตกต่างระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรมและปัจจัยทางชีวภาพจึงเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันยากเชื้อชาติในความหมาย ของกลุ่มชาติพันธุ์ ว่าเป็นกลุ่มที่มีจุดกำเนิดของบรรพบุรุษร่วมกัน มีธรรมเนียมประเพณีร่วมกันหรือเป็นแบบเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน มีความรู้สึก สำนึกแบบเดียวกัน เช่นกลุ่มคนจีน กลุ่มคนพม่า กลุ่มคนไทย ฯลฯ ปัจจัยในการจำแนกชาติพันธุ์คือการจำแนกสำนึกของกลุ่มชาติพันธุ์ ว่ามีชาติพันธุ์ใด ปัจจัยทางด้านภาษาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถกำหนดความเป็นชาติพันธุ์ร่วมได้ ขนบธรรมเนียม ประเพณีเป็นตัวกำหนดที่สำคัญว่า และขึ้นอยู่กับความสำนึกของตัวเองว่าเป็นคนกลุ่มใด คนบางคนไม่ได้ยึดกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ตลอดไป เมื่ออยู่ในสังคมหนึ่ง ก็อาจเปลี่ยนไปเป็นมีสำนึกอีกอย่าง เช่นคนจีนที่เกิดในประเทศไทย เรียนโรงเรียนไทยอยู่กับเพื่อนที่เป็นคนไทยก็มองว่าตนเองนั้นเป็นคนไทย แต่เมื่อกลับบ้านไปอยู่กับญาติพี่น้องที่พูดภาษาจีน กลับมองตัวเองว่าเป็นคนจีน การที่คนมีความรู้สึกว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มได้ เป็นการแสดงให้เห็นเกี่ยวกับชาติพันธุ์ เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ไม่ถาวร แต่เมื่อคนกลุ่มใดมีความสำนึกในกลุ่มชาติพันธุ์ชัดเจน ไม่เปลี่ยนแปลง คนกลุ่มนั้นกลายเป็นคนที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และสัญชาติที่สอดคล้องกัน และนักมานุษยวิทยายืนยันว่าสังคม วัฒนธรรมและกลุ่มชาติพันธุ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของกลุ่มแต่ละชาติพันธุ์ มีอัตลักษณ์ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ และความจำเป็นของสังคมนั้นๆ(ชาติพันธุ์. 2547)

Emile Durkheim เอมิล ดูร์ไคม์ (เกิดเมื่อ 1858 ที่เมือง Epinal ในแคว้น Lorraine บิดาของเขาเป็นอาจารย์ในศาสนา ยิว จบปริญญาทางอักษรศาสตร์ และเริ่มสอนวิชาปรัชญานับตั้งแต่ปี 1882 เป็นต้นมา) เป็นนักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศสกล่าวถึงการมีสำนึกร่วมว่า คือความเชื่อ ความรู้สึกทั้งหมดที่สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วม สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดระบบที่มีสัญลักษณ์เฉพาะของตนเอง เพราะมีความโดดเด่น สำนึกร่วมจะไม่แปรผันไปตามชั่วอายุคน แต่ถูกส่งต่อผ่านกันไป และสำนึกร่วมยังรวมถึงการที่เราเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้ที่ไม่มีความรู้สึกของตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมก็ จะไม่มีการคิดที่จะมีวัฒนธรรมร่วมกัน สังคมมีอิทธิพลต่อการกำหนดตัวตนของคุณ เพราะภาพที่สะท้อนสิ่งที่ผู้อื่นสร้างให้แก่บุคคลนั้น ส่งผลต่อการรับรู้ เกี่ยวกับตนเองของคุณคนนั้นๆ อาจให้ความรู้สึกเหมือนตนเองกลายเป็นผู้ที่มีมลทินต่อสังคม มลทินหมายถึงเครื่องหมายแห่งตราบาป หรือความอัปยศที่สังคมตีตราให้แก่บุคคล อันเกี่ยวเนื่องจากความผิดปกติของร่างกาย หรือการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานซึ่งบุคคลที่มีลักษณะของความแตกต่างไปจากคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง จะรู้สึกว่าคุณมีมลทิน

ไม่ได้รับการยอมรับ ผู้ที่มีคุณลักษณะดังกล่าวจึงมักพยายามปิดบังคุณลักษณะที่สามารถทำได้ ความรู้สึกมีมลทินจะไม่เกิดกับบุคคลในเชิงส่วนตัว แต่เกิดจากการที่มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ที่ถูกสังคมตีตรา ผู้ที่คิดว่าตัวเองมีมลทินก็จะรู้สึกสิ้นหวัง อับอาย เปลี่ยนเป็นอารมณ์ โกรธ วุ่นวายและเกลียดตัวเองที่สุด มลทินสะท้อนให้เห็นวิธีที่สังคมกำหนด บรรทัดฐานของความปกติ สังคมคือผู้ที่กำหนดว่าการกระทำแบบใดหรือใครเป็นพวกปกติ หรือแบบใดเป็นพวกที่ไม่ปกติ(สุภาวงศ์ จันทวานิช. 2551: 39)

3. คนไทยพลัดถิ่นในสภาวะของการเป็นคนชายขอบ

คนชายขอบคือ ผู้ที่มีชีวิตอยู่กับการถูกทอดทิ้ง เอาจัดเอาเปรียบ และถูกกีดกันไม่ให้เข้าถึงทรัพยากร ความเป็นคนชายขอบของคนไทย ที่ได้ชื่อว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่น คนชายขอบคือผู้มีชีวิตอยู่กับการถูกทอดทิ้ง เอาจัดเอาเปรียบ ถูกเอาประโยชน์และถูกกีดกันไม่ให้เข้าถึงทรัพยากร อยู่นอกสังคมและไม่ได้รับการช่วยเหลือ เกิดจากโครงสร้างที่ไม่มีคุณธรรม คนชายขอบ สามารถจำแนกตามลักษณะดังนี้

3.1 ชายขอบทางภูมิศาสตร์ หมายถึงคนที่อยู่ริมแผ่นดินที่บางส่วนก็มีการเอื้อประโยชน์เกี่ยวกับการลงทุนกับประเทศข้างเคียง แต่บางส่วน ที่ถือว่าเป็นประชากรส่วนใหญ่ถูกกีดกัน ในเรื่องของการเข้าถึงทรัพยากรรวมถึงการถูกเอาเปรียบ

3.2 ชายขอบของประวัติศาสตร์ มีพลวัตเปลี่ยนแปลงไปมา สัมพันธ์กับสภาพภูมิศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3.3 ชายขอบของความรู้ หมายถึงความรู้ใดที่ไม่ใช่กระแสหลักนั้นก็หมายถึงความรู้เป็นชายขอบ

กระบวนการที่ทำให้เป็นคนชายขอบสาเหตุของปัญหาที่ทำให้เป็นคนชายขอบนั้นล้วนแล้วแต่เป็นการกระทำให้เป็นกระบวนการ ยุคของการกำเนิดรัฐชาติ เกิดการแบ่งแยกเชื้อชาติ ซึ่งมีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ จึงทำให้เกิดคนชายขอบ ซึ่งหมายถึงคนที่ไม่ใช่คนไทย

อุปสรรคของการจัดการแก้ปัญหา ที่เป็นไปอย่างเชื่องช้าคือกฎหมายไม่เอื้อต่อความเป็นคนชายขอบ เพราะกฎหมายไทยไม่มีกลไกที่ทำให้คนชายขอบสามารถต่อสู้ด้วยตนเองได้ ในการทวงความเป็นธรรม ทวงความเสมอภาค รวมถึงสิทธิต่างๆ และการปกป้องทรัพยากรของตนเอง รวมถึงการถูกมองว่าเป็นคนอื่น ไม่ใช่พวกเราทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจ ความเกลียดชังต่อชะตากรรมของผู้อื่น (ความเป็นคนชายขอบกับปัญหาสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย บทความ มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน)

ว่าที่ร้อยตรี สาณัฐร์ พ็องวาริน กล่าวว่า เนื่องจากเกิดความหลากหลายในสังคม ถูกมองด้วยการประเมินคุณค่าว่าเป็นเรื่องของความผิดปกติ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของสังคมไทยและกลายเป็นตัวปัญหาของสังคม เกิดโครงสร้างที่ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยว

4. คนไทยพลัดถิ่น

4.1 ความหมายไทยพลัดถิ่นคือ คนพลัดถิ่นประเภทหนึ่ง ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนที่กระจายตัวหรือพลัดพรากจากที่อยู่ หรือทางราชการเรียก ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย ไทยพลัดถิ่นในบริเวณตะนาวศรี กลายเป็นคนพลัดถิ่นทั้งในประเทศพม่าและประเทศไทยเอง ในพม่า รัฐบาลพม่านับและยอมรับให้คนไทยพลัดถิ่นคือคนไทยที่เป็นพลเมืองของพม่าแต่ก็เป็นเพียงพลเมืองชั้นสอง พม่าเรียกคนไทยว่า ฉ่า ฉ่าโยเดียและฉ่าปะซู ซึ่งแปลว่า คนไทย คนไทยอยุธยาและคนไทยแขกหรือคนไทยมุสลิม ซึ่งไม่ใช่คนที่สืบเชื้อสายพม่ากลายเป็นผู้อพยพเชื้อสายไทย แต่ไม่มีสิทธิ์ในการเป็นพลเมืองไทย เพราะไม่มีหลักฐานในการแสดงตนจากราชการว่าตนเป็นคนไทย คนไทยพลัดถิ่นแตกต่างจากนิยามว่า “ชนเผ่า”(tribe) ซึ่งการนิยามอย่างนี้ ทำให้เกิดการแปลความหมายเป็นคนอีกกลุ่ม ซึ่งไม่ใช่ชาติเดียวกัน สะท้อนความไม่เท่าเทียม จึงหันมาเน้นเรื่องความเป็นชาติพันธุ์ระหว่างกลุ่มชน จึงใช้ ethnic group แทนชนเผ่า คนพลัดถิ่นไม่สามารถลงตัวกับความคิดเรื่องรัฐชาติและการยึดติดกับพื้นที่ภายในอาณาเขตแบบตายตัวหยุดนิ่ง ดังนั้นกลุ่มผู้อพยพ คนไร้รัฐ และคนพลัดถิ่นทั่วโลกอยู่นอกบริเวณอุดมการณ์รัฐชาติ ที่ยึดติดกับพื้นที่แบบตายตัว เบ็ดเสร็จ หรือสมบูรณ์ การควบคุมของรัฐต่อคนเหล่านี้ ปรากฏเป็นรูปร่างของความสัมพันธ์บริเวณรอยต่อพรมแดนระหว่างรัฐชาติเสมอ มักมีภาพของการปะทะ ประสานเชิงอำนาจ ผสมผสานในการคัดสรรวัฒนธรรมของคนพลัดถิ่น

4.2 ถิ่นที่อยู่อาศัยของคนไทยพลัดถิ่นในประเทศพม่าไทยพลัดถิ่นส่วนใหญ่ อาศัยในเขตตะนาวศรี(Tenasserim) มีเมืองหลวง คือ ทะวาย (Tavoy) มีพื้นที่ 43,346 ตารางกิโลเมตร เป็นเขตหนึ่งของพม่า ปัจจุบันแบ่งออกเป็นสามอำเภอ คือ อำเภอเกาะสอง(Kawthaung District)ครอบคลุมพื้นที่เกาะสอง มะลิวัลย์(Maliwan)มะรังหรือमारंग(Marang)สิบไมล์ สิบเก้าไมล์ ยี่สิบสองไมล์ ตลาดสุหรือกระระฐี(Kara Thuri)บกเปี่ยน ปกเปี่ยน(Bokpyin)และล้งเคียะหรือเล็งยา(Lenya) อ่าวบ้า อ่าวจีน อ่าวใหญ่ ช้างพัง เกาะขุนตง แหลมแรด มะปะเตะ อำเภอมะริด(Mergui District) ครอบคลุมพื้นที่ เช่นเมืองปะลอ (Palaw)เมืองมะริด เมืองตะนาวศรี และตำบลสิงขร(Thein Khun)และอำเภอทะวาย(Dewe District)ครอบคลุมพื้นที่เช่น เมืองทะวาย เมืองทะเยฉวง(Thavetchung)และเย้

ไทยพลัดถิ่นแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือกลุ่มที่มีการตั้งหลักแหล่งก่อนการขีดแบ่งพรมแดนระหว่างอังกฤษกับไทย กับกลุ่มที่อพยพเข้าพม่าหลังการขีดแบ่งพรมแดน แต่ไม่มีข้อมูลแน่ชัดในการพิสูจน์ว่ากลุ่มแรกได้ตั้งถิ่นฐานตั้งแต่ช่วงเวลาใด

มีนักวิชาการผู้เดินทางไปศึกษาคนไทยพลัดถิ่นในพม่า บ.ธรรมบุตร เมื่อ พุทธศักราช 2530 กล่าวว่า เมืองสิงขรเป็นเมืองเก่าแก่ ก่อตั้งโดยคนไทย ขึ้นกับรัฐบาลไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย คนไทยอาศัยอยู่ในสิงขรมานานและปัจจุบันเมืองสิงขรเป็นเมืองที่มีคนไทยอาศัยอยู่มากที่สุด บางหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านที่มีคนไทยอาศัยอยู่ล้วนๆ นอกจากนั้นยังมีเมืองมะริด ตะนาวศรี คนไทยพลัดถิ่นและคนไทย

ภาคใต้ถือได้ว่าเป็นคนไทยในกลุ่มเดียวกัน ทั้งทางด้านภาษา เครือญาติ รวมถึงวัฒนธรรม ยังมีการไปมาหาสู่กันอยู่เสมอ กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นที่มีการอพยพเข้าไปพม่าภายหลังจากการแบ่งแยกเขตแดนแล้ว นั้นมีเหตุผลหลายประการคือ การทำมาหากิน การหนีคดี ศาสนา การแสดงหนังตะลุง มโนราห์ รวมถึง การแต่งงานและการตั้งถิ่นฐาน เพราะทรัพยากรทางพม่ายังมีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก คนไทยพลัดถิ่นที่อยู่ดั้งเดิมและอพยพมีการนับถือศาสนาสองกลุ่มคือ กลุ่มไทยพุทธและไทยมุสลิม

คนไทยพลัดถิ่นในประเทศไทยมีการข้ามพรมแดนบริเวณแม่น้ำปากจั่นและด่านสิงขร เพื่อมีการตั้งหลักแหล่งในฝั่งไทยที่มีมานาน ทิศนะคนไทยพลัดถิ่นเกี่ยวกับการอพยพครั้งใหญ่ของคนไทยฝั่งพม่าเกิดในยุคที่รัฐบาลพม่าส่งทหารพม่าเข้ามาในหมู่บ้านของคนไทย มีการเข้ามาแทรกซึม มีการนำพระพม่าเข้ามาประจำในวัดไทย คนพม่าตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านของคนไทย ยึดครองที่ดินที่เป็นที่ทำมาหากิน เอชชายไทยเป็น ปอตา หรือ เป็นลูกหาบสัมภาระนำหน้ากองทัพพม่าเพื่อสู้รบกับชาติพันธุ์อื่น เมื่อมีการถูกคุกคามอย่างหนัก คนไทยที่อยู่ฝั่งพม่าจึงต้องอพยพเข้าฝั่งไทย(สิริวุฒิ เสนาคำ. ม.ป.ป.)

4.3 การเสียดินแดนด้านตะวันตกของไทยให้แก่อังกฤษในช่วงล่าอาณานิคม ปัจจุบันไทยพลัดถิ่นที่อาศัยอยู่แถบตะนาวศรี ถึงสิงขร ส่วนใหญ่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่อำเภอเมือง บางสะพานน้อย บางสะพานและทับสะแก ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไทยพลัดถิ่นจากฝั่งเค็ยะอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพรและในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไทยพลัดถิ่นจากปกเป็ยนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง กะเปอร์ จังหวัดระนอง และกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นจากมะลิวัลย์และเกาะสอง ส่วนใหญ่อพยพมาอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง กระจบุรี ละอุ่น สุขสำราญ จังหวัดระนอง

แม้ในเอกสารทางประวัติศาสตร์จะระบุว่าตะนาวศรีจะเป็นเมืองที่ก่อตั้งโดยชาวสยาม ซึ่งอาศัยอยู่ราวห้าถึงหกพันครัวเรือน เมื่อหลายศตวรรษที่ผ่านมา ซึ่งอาจเป็นเพียงกลุ่มชนชาวสยาม มิได้มีสถานะเป็นชาติสยามหรือคนไทยในปัจจุบัน สำนึกในความเป็นไทยนั้นต่างยืนยันของความ เป็นไทยเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในช่วงรัชการที่ 5 รัชการที่ 6 ของกรุงรัตนโกสินทร์ คนไทยพลัดถิ่นที่อยู่ทางฝั่งพม่ายืนยันในเรื่องของความเป็นไทยรวมถึงความจงรักภักดี ซึ่งต่างเห็นว่าเขตตะนาวศรี มะริด ปะลอ ทะวายและสิงขร คือผืนแผ่นดินของไทย ซึ่งจากการบอกเล่าของคนเฒ่าคนแก่ที่เดิมอาศัยอยู่ในฝั่งพม่าว่า ตะนาวศรีก่อตั้งโดยคนไทย เป็นเมืองเก่า มีการเฉลิมฉลองกันทุกปีมีการจัดสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน และคนไทยพลัดถิ่นเองก็ยังหวังว่าแผ่นดินส่วนที่เสียไปจะกลับมาเป็นของไทยเช่นเดิม เพราะความขมขื่นจากการถูกข่มเหง รังแก ทนความเป็นเผด็จการไม่ไหว จนไม่สามารถจะอาศัยอยู่ได้อย่างปกติสุข จึงต้องมีการอพยพกลับเข้ามาฝั่งไทย เมื่อมีประกาศของกระทรวงมหาดไทยเมื่อ 9 มีนาคม 2519 ว่า ห้ามไม่ให้คนไทยพลัดถิ่นเดินทางเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ถ้าเข้ามาอยู่ถือได้ว่าเป็นต่างด้าว หลบหนีเข้าเมือง กลายเป็นคนพม่า ซึ่งความมีเชื้อสายไทย วัฒนธรรมแบบไทยนั้น เป็นสิ่งที่บ่ง

บอกความเป็นไทยมิใช่พม่าและการเป็นไทยพลัดถิ่นนั้น ไม่สามารถเป็นไทยได้ในทางกฎหมาย ในช่วงที่มีการควบคุมเกี่ยวกับบัตรประชาชนได้รับการพัฒนามากขึ้นและได้ถูกนำมาเกี่ยวโยงกับชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น เอกสารกลายเป็นส่วนสำคัญในชีวิตประจำวัน ทั้งทางด้านการมีสิทธิทางด้านต่างๆ ในทุกด้าน ที่การทำธุรกรรมต้องอาศัยบัตรประชาชน

เมื่อกลายเป็นคนที่ไม่สามารถมีสิทธิต่างๆ จึงมีการลุกขึ้นเพื่อการทวงสิทธิความเป็นคนไทย โดยเชื้อชาติ ที่ได้การช่วยเหลือ และความร่วมมือจากองค์กรพัฒนาเอกชน รวมถึงสื่อต่างๆ จึงเกิดการสร้างกระบวนการต่อรองและการเรียกร้องเพื่อต้องการแก้กฎหมายให้แก่คนไทยพลัดถิ่น ในเหตุผลที่ยกขึ้นมาที่สำคัญคือเหตุผลแห่งความมีอัตลักษณ์แห่งความเป็นไทย ผ่านสื่อต่างๆ รวมถึงเวทีสาธารณะ

อัตลักษณ์กับการเป็นพลเมืองไทย ไม่ได้เป็นสิ่งเดียวกันเสมอไป กฎหมายเกี่ยวกับสัญชาติไทยที่เกี่ยวข้องและใช้อยู่ในปัจจุบัน กำหนดไว้ว่า บุคคลที่เกิดในแผ่นดินไทยและบนพื้นพิภพ จะได้สัญชาติไทยก็ต่อเมื่อมีบิดาและ/หรือมารดาเป็นไทยในทางราชการคือมีบัตรประชาชนไทย คนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นได้สองอย่างคือ ไม่ได้สัญชาติไทยและสามารถได้สัญชาติไทยด้วยการแปลงสัญชาติ เว้นแต่คนผู้นั้นจะมีอำนาจอื่นที่อยู่เลยพื้น/เหนืออำนาจกฎหมายสัญชาติไทย คนไทยพลัดถิ่นปฏิเสธการแปลงสัญชาติ เพราะการแปลงสัญชาติไม่ได้ถือว่าเป็นไทยเท่าเทียม เพราะคนไทยพลัดถิ่นต้องการความเท่าเทียม และผ่านการคืนสัญชาติ

5ที่ผ่านมา การยืนยันพิสูจน์ความเป็นไทยนั้น ก็ยังไม่ได้ทำให้คนไทยพลัดถิ่นได้สัญชาติ เพราะกฎหมายของไทยนั้นยึดหลักความเป็นไทย ที่เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์ การคืนสัญชาติเป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องกับความมั่นคง เพราะรัฐไทยเชื่อว่าไทยพลัดถิ่นยังคงมีการข้ามพรมแดน ซึ่งปัจจุบันนายทุนผู้อำนาจบางรายกลับมีการได้รับการรับรองสัญชาติแล้ว

ในประวัติศาสตร์ ดินแดนตะนาวศรี (Tenesserim) มีเมืองทวาย (Tavoy) เป็นเมืองหลวง มีเมือง 10 เมือง มีอาณาเขต 43,346 ตารางกิโลเมตร เป็นอาณาจักรอิสระมาตั้งแต่ พ.ศ. 735 ก่อนการเกิดอาณาจักรพะโค เมาะตะมะ อังวะ สุโขทัยและอยุธยา เอกสารทางประวัติศาสตร์หลายชิ้นระบุว่า มะริด-ตะนาวศรีเป็นสมบัติของกษัตริย์สยาม ซึ่งสมัยพระนารายณ์มหาราช มีเมืองท่าที่สำคัญคือเมืองมะริด รวมถึงตะนาวศรีเป็นจังหวัดที่สำคัญของยุคสมัยนั้น คณะราชทูตจากเปอร์เซียกล่าวว่า เมื่อปี พ.ศ. 2228 “ตะนาวศรีเป็นเมืองอุดมสมบูรณ์ มีพลเมืองประมาณ 5-6 พันครัว เป็นชาวสยาม

ในช่วงสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชนั้น เมืองมะริดและตะนาวศรี เป็นเมืองที่สำคัญอย่างมากของไทย เป็นเมืองท่าที่สำคัญ ทางด้านการค้ากับชาวยุโรปและอินเดีย มีการแต่งตั้งเจ้าเมืองที่มีความรู้ในการปกครองดูแล และในอดีต มีการทำสงครามกับพม่าเพื่อแย่งเมืองมะริด ตะนาวศรีกันบ่อยครั้ง ซึ่งไทยและพม่าได้ผลักดันกันครอบครองดินแดนเหล่านี้ตลอด

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ให้ทัศนะว่าเมืองตะนาวศรีและเมืองทะวายเป็นเมืองขึ้นของไทยมาแต่สมัยสุโขทัย พม่าแย่งชิงไปได้สมัยพระเจ้าหงสาวดีบุเรงนอง ได้กรุงศรีอยุธยา ในยุคสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายเมื่อปี พ.ศ.2302 ในช่วงรัชกาลของสมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ รัชการสุดท้ายของกรุงศรีอยุธยา ได้เสียดินแดนทะวาย มะริด และตะนาวศรี ไปได้ แต่ในปี พ.ศ.2330 รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ยกทัพไปตีเมืองทะวายคืนจากพม่า แต่ไม่สำเร็จแต่ภายหลัง ในปี พ.ศ.2334 เมืองทะวาย ตะนาวศรีและมะริดก็มาสวามิภักดิ์กับไทย ในช่วงปีพ.ศ. 2366 สมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ช่วงที่อังกฤษเริ่มตีหัวเมืองของภาคตะนาวศรี รวมมะริด ทะวาย ได้ส่งเจ้าหน้าที่สำรวจและทำแผนที่ สำรวจภูมิประเทศ ทรัพยากร และขอบเขต และทราบภายหลังว่าทางตะวันออกของเทือกเขาตะนาวศรีเป็นอาณาเขตของไทย ในปี พ.ศ. 2408 ได้ส่งข้าหลวงอังกฤษประจำอินเดียมาติดต่อกับไทย เพื่อขอให้มีการปักปันดินแดนระหว่างไทยกับพม่าของอังกฤษเป็นการถาวร ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการปักปันเขตแดนครั้งนี้เป็นการปักปันเขตแดนครั้งแรกอย่างเป็นทางการของไทย และถือเป็นการปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างประเทศว่า เมืองมะริด ทะวายและตะนาวศรีเป็นดินแดนของพม่าที่อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ นับตั้งแต่วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2411 เป็นต้นมา ในช่วงปี พ.ศ.2408-2410 มีการตั้งข้าหลวงในการปักปันเขตแดน เพื่อดำเนินการสำรวจและชี้แนวเขตแดนของตนตั้งแต่ภาคเหนือจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนจนถึงจังหวัดระนอง โดยฝ่ายไทยมี เจ้าพระยาศรีสุริยวงศ์ สมุหกลาโหม ผู้บังคับหัวเมืองฝ่ายใต้ เชียงตะวันตก เป็นข้าหลวงมีอำนาจเต็ม มีเจ้าพระยายมราช(ครุฑ บ่วงราว) พระยาเพชรบุรีและพระยาชุมพร(กล่อม)รับผิดชอบตั้งแต่จังหวัดกาญจนบุรีจนถึงจังหวัดระนอง ส่วนอังกฤษได้ตั้ง Lieutenant Arthur Herbert Bagge เป็นข้าหลวงมีอำนาจเต็ม เมื่อมีการสำรวจทำแผนที่หมายเขตแดนเรียบร้อยแล้ว จึงมีการประชุมจัดทำอนุสัญญา(convention) ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2411 และฝ่ายไทยได้ตรวจสอบแผนที่ The Map of Tenasserim and the adjacent province of the Kingdom of Siam ที่อังกฤษจัดทำขึ้นนั้นถูกต้องแล้ว ตั้งแต่พรมแดนไทยคือ สบเมยถึงปากแม่น้ำกระบุรี เปลี่ยนจากการยอมรับโดยพฤตินัยมาเป็นเขตแดนที่กำหนดในอนุสัญญา มีบัญญัติหมายเขตแดนแนบทำอนุสัญญา และแผนที่แนบทำอนุสัญญา โดยสรุปให้แม่น้ำเป็นกลาง ให้ฝั่งที่เป็นเขตแดนแม่น้ำทางตะวันตกกลายเป็นของพม่า ทางตะวันออกเป็นของไทย เกาะที่อยู่ในแม่น้ำถ้าฝั่งตะวันตกให้เป็นของอังกฤษ ถ้าเกาะฝั่งตะวันออกให้เป็นของไทย เกาะขวางก็ให้เป็นของไทย การให้สัตยาบรรณครั้งนี้ถือเป็นการยอมรับอย่างเป็นทางการตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ว่าเมืองมะริด ทะวายและเมืองตะนาวศรีเป็นดินแดนของพม่าที่อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ซึ่งในอนุสัญญาได้ระบุเส้นเขตแดนตรงแม่น้ำกระบุรีว่า “..ตั้งแต่เขาถ้ำแดงตามเขาแดงใหญ่ จนมาถึงปลายน้ำกระโน เป็นเขตแดนจนถึงปากน้ำปากจั่นลำแม่น้ำเป็นกลางเขตแดนฝ่ายละฟาก เกาะในแม่น้ำปากจั่นริมฝั่งข้างอังกฤษเป็นของอังกฤษ ริมฝั่ง

ข้างไทยเป็นของไทย เกาะขวาง หน้ามะลิวัลย์เป็นของไทย แม่น้ำปากจั่นฝั่งตะวันตกเป็นของอังกฤษ ตลอดจนถึงปลายแหลมวิคตอเรีย ฝั่งตะวันออกทอดไปเป็นของไทยทั้งสิ้น..” ในการแบ่งเขตแดนครั้งนั้นกำหนดให้แม่น้ำเป็นกลาง และมีการยอมรับอย่างเป็นทางการในการทำข้อตกลงระหว่างประเทศว่าเมืองมะริด ทะวาย และตะนาวศรีเป็นดินแดนของประเทศพม่า ที่อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ นับตั้งแต่วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2411 ในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2367 ช่วงที่เกิดการสู้รบกันระหว่างพม่ากับอังกฤษ แม้ว่าในขณะนั้นพม่าจะมีกองกำลังทหารมากกว่าอังกฤษ แต่ความเจริญทางด้านยุทธโศปกรณ์ในการทำสงคราม ยิ่งล้ำหลัง จึงทำให้อังกฤษมีชัยชนะเหนือพม่า ภายหลังจากกษัตริย์พม่าส่งคณะทูตสันติภาพมาเพื่อทำการเจรจากับแม่ทัพอังกฤษ ซึ่งข้อเสนอของอังกฤษมีดังต่อไปนี้คือ

1. กษัตริย์พม่าต้องยอมเสียดินแดนให้แก่อังกฤษ คือ ยะไข่ ตะนาวศรี และอัสสัม
2. พม่าต้องยอมรับว่ามณีปุระ กะชาร์ และจันทร์เตีย เป็นดินแดนของอังกฤษ
3. พม่าต้องเสียค่าปรับหนึ่งล้านปอนด์สเตอร์ลิง โดยจ่ายเป็นงวด สิ่งงวด จนครบอังกฤษจะถอนทัพจากเมืองย่างกุ้ง
4. พม่าต้องให้ผู้แทนอังกฤษมาอยู่ที่กรุงอังวะและอังกฤษจะต้อนรับผู้แทนพม่าให้อยู่ใกล้กัตตา
5. บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษและกษัตริย์ของพม่า จะลงนามค้าขายกันในเวลาอันสมควร

สมควร

เซอร์เจมส์ สก็อตต์ ระบุว่า ประชากรในสยามขณะนั้นมีประมาณ 19,631 คน คนสยามอาศัยอยู่ในอำเภอ ทะวาย อัมเฮิสต์และมะริด กลุ่มคนสยามที่อาศัยอยู่ในเขตตะนาวศรีในช่วงปี พ.ศ. 2444 มีประชากรประมาณ 1,159,558 คนซึ่งประกอบไปด้วยหลากหลายชาติพันธุ์ ได้แก่คนพม่า กะเหรี่ยง มอญ ฉาน จีน และคนสยาม คนสยามอาศัยอยู่ในพรมแดนทางตอนใต้ของพม่า มะริดอยู่ตอนใต้สุดของพม่า ในปี พ.ศ. 2444 มะริดมีประชากรประมาณ 88,744 ในจำนวนนี้มีประชากรชาวสยามที่อาศัยอยู่ในเมืองมะริดราว 9,000 คนมะริดในตอนต้นศตวรรษที่ 20 แบ่งการปกครองออกเป็นห้าตำบล คือ มะริด ปะลอ ตะนาวศรี ปกเป็ยน และมะลิวัลย์ ปกเป็ยนมีประชากรราว 7,255 คน ร้อยละ 18 พูดภาษาพม่า ร้อยละ 53 พูดภาษาสยาม ร้อยละ 20 พูดภาษามลายู และแทบจะไม่มีชาวพม่าอาศัยอยู่เลย เมืองสะเทิมอยู่ติดทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตรากลุ่มแม่น้ำสาละวิน ครอบคลุมอาณาจักรมอญเดิม ปี พ.ศ.2444มีประชากร 343,510 ในจำนวนนี้มีชาวสยามประมาณ 10,000 คน

มีการกล่าวถึงบรรพบุรุษของคนไทยพลัดถิ่น ที่ได้อพยพมาในช่วงศึกกลาง ในช่วงรัชสมัยของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่1การโยกย้ายเพราะการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายทางการเมือง ภาวะข้าวยากหมากแพงหลังสงครามเพื่อมีการตั้งถิ่นฐานอีกฝั่ง รวมถึงกลับไปหาญาติที่อยู่ดินแดนตะนาวศรีดั้งเดิม

แม้ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่ปกครองโดยพม่า แต่ชาวไทยในดินแดนภาคตะนาวศรีก็ยังคงดำเนินชีวิต วัฒนธรรมแบบเดิม ซึ่งพม่าก็ไม่ได้มีการแทรกแซง แต่ภายหลังเกิดการสู้รบในพม่า ทำให้คนไทยพลัดถิ่นในตะนาวศรีอพยพกลับมาฝั่งไทย ได้ร้องขอสัญชาติไทยจากรัฐบาลไทยและรัฐบาลไทยได้มีการออกบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นให้ถือระหว่างรอสถานะ การรับรองการเป็นคนไทย แต่ก็ยังมีผู้ที่ตกสำรวจ และถูกตำรวจจับในข้อหาหลบหนีเข้าเมือง เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ศาลจังหวัดระนองได้มีคำพิพากษาว่าคนไทยพลัดถิ่นเป็นคนเชื้อชาติไทยแต่ไม่มีสัญชาติไทย (Lenya) กลุ่มแม่น้ำตะนาวศรี (Tenesserim) และกลุ่มแม่น้ำปากจั่นหรือกระบุรี อาศัยเป็นชุมชนเกือบหนึ่งร้อยแห่ง แบ่งเป็นสามกลุ่ม ยังสามารถรับการผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรไทย ซึ่งศาลได้มองว่าคนเชื้อชาติไทยย่อมมีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทย แม้ว่าจะยังไม่ได้รับสัญชาติไทย

ในเขตพม่าไทยพลัดถิ่นตั้งหลักแหล่งบริเวณเกาะสอง (Kawthaung) กลุ่มแม่น้ำล้งเคี้ยวมีกลุ่มคนดังต่อไปนี้

1. ไทยพุทธบักชีใต้ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านในและรอบๆ ตำบลสิงขร เช่น สิงขร ทุ่งมะพร้าว ทุ่งมะม่วง วังจำปา วังจระเข้ ยางชุม กระเบื้องถั่ว ทรายขาว แหลมยวน ปากคลอง ทุ่งซ่า หัวทรายขาว ทุ่งทองหลาง หาดแก้ว ยางขวาง ตลิงแดง วังใหญ่ หนองโพง ล้ามะเทิงและมุกโพรง ในและรอบๆ ตำบลบกเปียน (Bokpyin) เช่น บกเปียน บกเปียนนอก ล้งเคี้ยว ทุ่งนาไทร หนองเต่า ทุ่งยาว ในแหลม คลองเพชร ทุ่งกร้า นิลขวาง ทุ่งแดง ทุ่งใหญ่ เขาพัง สองแพ้ว หินลาย บ้านหลา ทุ่งค้อ ตะเภาสุด บางสมภาร ชีไฟ ตลิงชัน กะแด ห้างเคียน ทุ่งเห็ด ทุ่งย่น ทุ่งสะเม็ด ทุ่งใหญ่ ทุ่งพี หัวช้าง ห้างปรุ กระระฐี (ตลาดสุหรี) ป่าจาก คลองจระเข้ กระทิง ทองหอย ไร่ใต้ แมะตี บ้านดอน ทุ่งปลีก กะทิง และทรายปู้ และในและรอบๆ ตำบลมะลิวัลย์หรือมะลิย่น เช่น เขาพัง คลองบางซ้อน มะลิวัลย์และมะรังหรือหมาวาง

2. ไทยมุสลิม ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณด้านตะวันตกของเกาะสองในชุมชนต่างๆ เช่น คลองล้ามะ เกาะชินตง เจ็ดไม้ แปดไม้ เก้าไม้ สิบไม้ สิบเอ็ดไม้ แหลมแรด หาดยาว บ้านเหนือ ปากคลองมะปูดเต๊ะ บ้านควน หัวแหลมทราย ช้างพัง อ่าวจัน อ่าวจากนอก อ่าวจากใน อ่าวใบ บ้านทร หาดทรายแดง อ่าวใหญ่ เกาะหลา คลองหม้อขาว คลองหลา แหลมบ้า อ่าวบ้า แหลมสระ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มไทยมุสลิมที่พูดภาษาไทยบักชีใต้ และมีเครือญาติที่สัมพันธ์กับคนฝั่งไทย เช่น ตะกั่วป่าและบางกล้วยจังหวัดระนอง

3. ไทยอีสาน อาศัยอยู่ในเขตตำบลคลองใหญ่ (เหนือตำบลสิงขร) โดยคนอีสานอาศัยอยู่ในหมู่บ้านท่าตะเี่ยะเป็นกลุ่มคนที่อพยพจากภาคอีสาน เข้าไปตั้งหลักแหล่งเมื่อประมาณหลายสิบปีก่อน ปัจจุบันมีประมาณ 500 คน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่สืบเชื้อสายจากบ้านคลองใหญ่ ระบุว่าชุมชนคลองใหญ่เป็นไทยที่พูดภาษาอีสาน อพยพจากจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดเพชรบุรีเข้าไปทำมาหากิน

ในตำบลคลองใหญ่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง อย่างไรก็ตาม จากแผนที่ที่จัดทำโดยฝรั่งซึ่งว่าตำบลคลองใหญ่เป็นที่ตั้งหลักแหล่งของสยามอพยพมาก่อนปี ค.ศ. 1854 คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สืบทอดวัฒนธรรมจากอีสาน เช่น การทำประเพณีบุญบั้งไฟ และเลี้ยงปู่ตาหรือผีประจำหมู่บ้าน และรักษาวัฒนธรรมอีสานได้เป็นอย่างดี

ด้านความเชื่อและประเพณี วัฒนธรรมของคนไทยพลัดถิ่นในพม่า จะมีความคล้ายคลึงกันเพราะ คนไทยพลัดถิ่นเป็นคนไทยที่เครือญาติกับคนฝั่งไทย ซึ่งคนไทยพลัดถิ่นนั้นมีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ไทย แทบทุกบ้านจะมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรวมถึงราชวงศ์ จักรงานเฉลิมฉลองพระชนมพรรษา เรียนภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย ผูกเงินกับธนาคารไทย ใช้เงินไทยและใช้นามสกุลอย่างคนไทย ซึ่งคนพม่าจะไม่มีกรใช้นามสกุล และพูดภาษาไทยถิ่นใต้เป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน อาหารการกินแบบชาวไทยภาคใต้

คนไทยในพม่าส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท แบบไทย รวมถึงการบวชเรียนก็นิยมบวชเรียนในไทย และอีกส่วนก็นับถือศาสนาอิสลามตั้งแต่ตลาดสุหรือนจนถึงเกาะสอง การรักษาความเจ็บป่วยก็ใช้หมอละยาแบบแผนโบราณ กระเดียดไปทางเรื่องเวทมนต์ คาถา การแสดงและการละเล่น ชมมหรสพเช่น มโนราห์ หนังตะลุง มุสลิมมีศิลปะการต่อสู้แบบ กายโหยง ที่แสดงให้เห็นท่วงท่าร่ายรำ ชาวไทยในตะนาวศรียังคงรักษาธรรมเนียมวัฒนธรรมไว้อย่างเหนียวแน่น วัฒนธรรมที่เริ่มสูญหายไปจากสังคมไทยแต่ในภาคตะนาวศรียังสามารถหาดูได้อยู่

ปัญหาเขตแดนไทยพม่า

ปัญหาที่เกิดจากการปักปันเขตแดนที่ทำไว้ในอดีตระหว่างไทยกับอังกฤษ ซึ่งเข้ามาปกครองพม่าในฐานะเป็นอาณานิคม กล่าวคือไทยกับอังกฤษ ได้มีการทำสนธิสัญญากำหนดเส้นแดนระหว่างกัน รวม 3 ฉบับ คือ ในปี พ.ศ. 2411 พ.ศ. 2474 พ.ศ.2475 ดังต่อไปนี้

- สำหรับเส้นเขตแดนตะนาวศรีลงมาถึงแม่น้ำปากจั่น ซึ่งเป็นดินแดนตอนใต้ แนวพรมแดนได้กำหนดโดยอนุสัญญาระหว่างกษัตริย์สยามกับข้าหลวงใหญ่แห่งอินเดีย ว่าด้วยเรื่องกำหนดเขตแดนบนพื้นที่แผ่นดินใหญ่ระหว่างอาณาจักรสยาม กับมณฑลของอังกฤษ คือ เทนเนสเซอร์ิม ลงนาม ณ กรุงเพช เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2411 และได้แลกเปลี่ยนสัตยาบัน เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคมในปีเดียวกัน และมีแผนที่ฉบับแลกเปลี่ยนกัน “Tenesserim and the Adjacent of the Kingdom of Siam” มาตรการส่วน 1 นิ้วต่อ 8 ไมล์ แสดงแนวเขตแดนต่อจากปากจั่นออกไปในทะเล แยกเกาะวิกตอเรียเข้าไว้ในเขตพม่า และเกาะเล็กๆที่ไม่มีชื่ออีกสี่เกาะให้อยู่ในเขตไทยด้วย

- เส้นเขตแดนทางตอนเหนือที่กำหนดให้แม่น้ำสายสำคัญเป็นเส้นแบ่งกันเขตแดน เป็นไปตามหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรและรัฐบาลแห่งอินเดียกับรัฐบาลสยาม เขตแดนระหว่างพม่า กับสยาม ทำที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ.2474 กำหนดให้ร่องน้ำลึกเป็น

เขตแดนไทยพม่า แม้อินอนาคตแม่น้ำจะเปลี่ยนก็จะใช้ “ร่องน้ำลึก” ของแม่น้ำเป็นเส้นเขตแดนเสมอ โดยจะไม่คำนึงถึงการสูญเสียอาณาเขตใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลง เพราะไทยได้เคยมีการตกลงกับ สหราชอาณาจักรเกี่ยวกับแม่น้ำก่อนปี พ.ศ.2474 มาครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ.2437 สำหรับแนวพรมแดนตอนเหนือที่มีการปักปันพรมแดนกันจากหลักฐานคือ แผนที่ Burmese-Siam Demarcation Survey มาตรฐาน 1 นิ้วต่อ 4 ไมล์ จนปัจจุบัน จุดต่างๆที่มีการปักปันเขตแดนกันเอาไว้ ตามที่กล่าวมา กลายเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างไทยกับพม่า ที่ได้รับการสืบสนธิสัญญาที่ประเทศได้ทำไว้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ และปัญหานั้นคือ วิทยาการเกี่ยวกับการทำแผนที่ การกำหนดจุดต่างๆจึงเกิดความผิดพลาด แนวเขตแดนระหว่างไทยกับพม่าที่มีความยาวโดยรวมทั้งทางบกและทางทะเล รวมประมาณ 2,532 กิโลเมตร กำหนดใช้ทิวเขาและลำน้ำเป็นเส้นกั้นพรมแดนธรรมชาติ แนวพรมแดนยึดถือภูเขาสันปันน้ำเป็นเส้นแบ่งยาว 1,664 กิโลเมตร ลำน้ำ 538 กิโลเมตร ในทะเลอันดามันยาว 330 กิโลเมตร

ในเกาะสอง แม้รัฐบาลพม่ายอมรับคนไทยในพม่าว่าเป็นส่วนหนึ่งของคนพม่า ดังจะเห็นได้ว่าการยอมรับให้ภายในชุมชนคนไทยมีการคัดเลือก “ผู้นำหรือพ่อเผ่า” หรือ “ตะยี” ของตนเอง และสามารถไปมาหาสู่กันได้ สะท้อนภาพการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมในบริเวณพรมแดน แม้เส้นแบ่งพรมแดนจะจำกัดและกำหนดขอบเขตความเป็นชาติ/ประเทศ ความสัมพันธ์ไม่ได้แบ่งตามเส้นบนแผนที่ หรือวัฒนธรรม แต่เมื่อคนเหล่านั้นเข้ามาในประเทศไทย เพื่อเรียกร้องความเป็นไทย เรียกร้องสัญชาติไทย กลับถูกเรียกว่า “คนพม่า” ทั้งที่พวกเขาบอกตนเองและคนในสังคมว่า “เขาคือคนไทย” พูดภาษาไทย ภาควิชาได้ ขอบคูลงตั้งสูง ร้องเพลงชาติไทย รักในหลวง แต่กลายเป็นคนไทยพลัดถิ่น ทั้งที่พวกเขาเองอยู่ที่เดิม ในที่บรรพบุรุษได้สร้างรกรากไว้ที่นั่น ในบริบทของสังคมไทยที่ถูก “ถิ่นพลัดไป” จนพวกเขา กลายเป็นคนชายขอบของสังคมไทย รวมถึงยังไม่เป็นที่รู้จักของคนในสังคม ในความเป็นพรมแดน (Borderlands) ของประเทศหรือชาติต่างๆทั่วโลกจะมีการขีดเส้นแสดงอาณาเขตของตนเอง ที่เป็นเจ้าของ เกิดนโยบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และมักนำไปสู่ความขัดแย้งและความปรองดองเสมอ ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ของแต่ละประเทศที่มีร่วมกัน รัฐมิได้พิจารณาจากสภาพความเป็นจริง ของสภาพภูมิประเทศ วิถีชีวิตของคนในพรมแดน บนเส้นพรมแดนและการก้าวข้ามระหว่างพรมแดน มีความเคลื่อนไหว การเปลี่ยนผ่าน มีรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกันไป ได้แก่

- ปฏิสัมพันธ์บนพรมแดนที่แปลกแยก (Alienated Borderlands)
- ปฏิสัมพันธ์บนพรมแดนที่ร่วมกัน (Coexistent Borderlands)
- ปฏิสัมพันธ์บนพรมแดนอย่างอิสระ (Interdependent Borderlands)
- ปฏิสัมพันธ์บนพรมแดนอย่างหนึ่งอันหนึ่งเดียวกัน (Integrated Borderlands)

พื้นที่ต่างๆที่อยู่ชายขอบของประเทศ ที่อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีความสัมพันธ์ที่มีความขัดแย้งและได้ประโยชน์ รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ไม่ไว้ใจกัน ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐนั้นๆ

การข้ามพรมแดนของผู้คนจะลื่นไหล มีการเปลี่ยนผ่านทางวัฒนธรรมและสังคมตลอดเวลา นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมบนพรมแดนระดับท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นภาษา ศาสนา วิถีชีวิต ไม่ได้มีความแบ่งแยกหรือแตกต่างกันมากนัก สิ่งที่เกิดบนพรมแดน มักถูกมองในแง่ของการอพยพ เคลื่อนย้าย การค้า ทั้งถูกและผิดกฎหมาย แหล่งทรัพยากรที่สมบูรณ์ ดังนั้นพื้นที่บนพรมแดน จึงกลายเป็นพื้นที่ที่มีนัยยะทางเมือง วัฒนธรรมชายขอบ

เมื่อก้าวถึงชายแดน หรือพรมแดน ของไทยพบว่า มีลักษณะการปฏิสัมพันธ์บนพรมแดน ร่วมกัน (Coexistent Borderlands) อย่างชัดเจนคือเมืองระนอง ในฐานะที่เป็นเมืองชายแดนไทย พม่า เดิมเมืองระนองเป็นหัวเมืองเล็กๆ มีเจ้าเมืองปกครอง ขึ้นตรงกับเมืองชุมพร มีทรัพยากรสำคัญคือแร่ ดีบุก เขตแดนใกล้กับเมืองพม่า ที่อังกฤษปกครองอยู่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้เมืองตระและเมืองระนองรวมกัน โดยขึ้นกับกรุงเทพฯ ให้คอซู้เจียง นายอากรชาวจีน เป็นผู้ว่าการเมืองระนอง ในปี พ.ศ.2405 ความยาวของเส้นเขตแดนที่ติดต่อกับพม่า มีความยาวทั้งสิ้น 139 กิโลเมตร พื้นที่พม่าสามารถควบคุมได้ทำให้ประชาชนสามารถไปมาหาสู่กันได้ง่าย เช่น ปากจั่น มะมุ น้ำจืดน้อย น้ำจืดใหญ่ ลำเลียง บางแก้ว ทวายทอง ปากน้ำ หงาว ราชกรูด ม่วงกลวง นาคาและ กำพวน เป็นพื้นที่จุดตั้งรับ ส่งสินค้า เกิดความสะดวกรในการขนส่งสินค้า ทั้งผิดและถูกกฎหมาย ซึ่ง ปัจจุบัน จุดแม่น้ำกระบุรี หรือแม่น้ำปากจั่นออกสู่ทะเล ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ทั้งๆที่ อนุสัญญาสยาม-อังกฤษ ระบุชัดเจนว่าเป็นการกำหนดอาณาเขตบนแผ่นดินใหญ่ (Defining the Boundry on the Mainland) แผนที่แนบท้ายในการให้สัตยาบันในวันที่ 3 กรกฎาคม ค.ศ. 1868 กลับมีเส้นลากจากแม่น้ำกระบุรี เข้าไปในทะเล โดยฝ่ายไทยไม่มีความรู้เรื่องแผนที่ ไม่ได้มีการทักท้วง อังกฤษ ทำให้เกิดปัญหาการอ้างเขตแดนที่เกิดการทับซ้อนกัน ได้แก่เกาะที่ไม่สามารถตกลงกันได้คือ เกาะหลาม เกาะคัน และเกาะซันกในการทำสัญญาในปี พ.ศ. 2411 ได้มีการตกลงกำหนดเส้นเขตแดน ไปถึงแหลมวิคตอเรียเท่านั้น ไม่ได้รวมเกาะต่างๆในทะเลอันดามัน ปัญหาเรื่องเขตแดนกับพม่ายังมีความคลุมเครือ และเกิดปัญหามาตลอด เกิดจากการที่มีการถือแผนที่กันคนละฉบับ ข้อตกลงระหว่าง ไทยและพม่า ได้มีการกำหนดเขตแดนไปถึงปลายแหลมวิคตอเรีย ไม่ได้รวมเกาะต่างๆ ทั้งสองได้ ตรวจสอบความถูกต้องและมีการลงนามเพื่อเป็นหลักฐาน เซอร์จอห์น ลอเรนซ์ ข้าหลวงใหญ่อินเดียได้ มีการคำนึงถึงปัญหาเกี่ยวกับเกาะต่างๆ ได้มีการลากเส้นต่อเติมออกมาจากเส้นเขตเดิม โดยให้ยาว ออกไปสู่ทะเลอันดามันด้วย ระบุให้เกาะเซนต์ แมทธิว (Saint Mathew's Island) เกาะวิคตอเรีย (Victoria Island) และหมู่เกาะรังนกเป็นของรัฐบาลอังกฤษ ส่วนเกาะช้างและเกาะพยามเป็นของไทย ในปี พ.ศ. 2442 เมื่อไทยเสียดินแดนมะริด มะลิวัลย์ แก่อังกฤษทำให้เมืองระนองและเมืองตระ มีฐานะ เป็นเมืองหนึ่งของระนอง กลายเป็นชายแดน มีอาณาเขตติดกับเมืองขึ้นของอังกฤษ ทางด้านทะเล ตะวันตก มีความสำคัญในการเป็นศูนย์รวมและการซื้อขายสินค้ากับพม่า

ระนองเป็นจังหวัดที่มีการเคลื่อนย้ายคนอยู่ตลอดเวลา ทั้งแรงงานพม่า กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ กลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดระนอง เป็นกลุ่มที่ถูกรวมอยู่กับแรงงานพม่า หรือกลุ่มผู้อพยพแรงงานพม่า ซึ่งความจริงคนเหล่านี้เป็นคนไทย ที่อาศัยอยู่ในประเทศพม่า มีญาติ มีเชื้อสายและบรรพบุรุษดั้งเดิมอยู่ที่นั่น และมีการเดินทางผ่านแดนอยู่เสมอ เป็นปกติ เนื่องด้วยเหล่าคนไทยพลัดถิ่นล้วนมีพี่น้องอยู่ในฝั่งไทยด้วย การข้ามไปมาจึงเป็นเรื่องที่กลายเป็นความแตกต่างหรือเสียงอันตรายใดๆ ที่มีความรุนแรง เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลพม่าบางส่วนก็ย้ายกลับเข้ามาในประเทศไทย แต่ยังมีญาติพี่น้องที่มีการไปมาหาสู่อยู่เสมอ พบว่ามีการเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดระนองมีจำนวนมากขึ้น แม้มีการสำรวจผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ที่ประสงค์ในการขอแปลงสัญชาติ ตามมติ ครม. 27 พฤษภาคม 2540 จำนวน 7,849 คน พบว่ามีเพียง 1,241 คนเท่านั้นที่มีคุณสมบัติ ซึ่งมีบางส่วนที่ไม่กล้าแสดงตัวตนออกมา เพราะคิดว่าการแสดงตัวตนเป็นการนำไปสู่ความยุ่งยาก และเป็นความตอกย้ำในความเป็น “พม่า” มากกว่าการได้รับการยอมรับว่าเป็นคนไทย

เมื่อนโยบายของประเทศไทยที่ปฏิบัติต่อคนไทยพลัดถิ่น มีความเข้มงวดมาก โดยเฉพาะการขึ้นทะเบียนคนต่างด้าว และแรงงานต่างด้าว ทำให้คนไทยพลัดถิ่นบางส่วนเสียสิทธิความเป็นไทย หมายถึงการเหมารวมว่าเป็นพม่าหรือแรงงานต่างด้าว ไม่ได้รับรองสิทธิในทางกฎหมาย และมีความรู้สึกว่าตนเองมีสถานะไม่ต่างไปจากคนพม่าหลบหนีเข้าเมือง เข้ามาขายแรงงาน สิทธิต่างๆที่คนไทยพลัดถิ่นบางกลุ่มได้รับ ล้วนมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีญาติพี่น้องฝั่งไทยที่มีฐานะดี จึงมักได้รับการผ่อนปรนจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ส่วนในกลุ่มของผู้ยากจนไม่มีอำนาจต่อรองในเรื่องเศรษฐกิจ ทำให้ถูกควบคุมด้วยมาตรการที่เคร่งครัด และไม่ให้ออกนอกพื้นที่ที่กำหนด โดยปัจจุบันคนไทยพลัดถิ่นมีการอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาการเมืองในประเทศพม่า การยึดทรัพย์สินของคนไทยเป็นของพม่า การต่อต้านแรงงานเพื่อการพัฒนาประเทศ ทำให้คนไทยในพม่าดั้งเดิมต้องมีการอพยพโยกย้ายมาอยู่ในฝั่งไทย เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนไทยและคนพม่า ส่วนใหญ่เข้ามาอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องและลูกหลานที่เป็นคนไทย อยู่ในฝั่งประเทศไทย

ในด้านระบบการศึกษา นโยบายทางด้านการศึกษาของรัฐบาลไทยคือ ให้รับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียนในระบบโรงเรียนได้ จนถึงระดับมัธยม โดยเริ่มปฏิบัติมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ผลจากนโยบายนี้พบว่า มีเด็กไร้สัญชาติ กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะคนไทยพลัดถิ่น เข้าเรียนในโรงเรียนไทยเป็นจำนวนมาก แต่แม้จะได้รับการศึกษา แต่ไม่สามารถรับประกาศนียบัตร

การข้ามแดนเข้ามาซื้อสินค้า บริโภคและอุปโภค ชาวบ้านมักจะเข้ามาซื้อสินค้าฝั่งไทย ได้หลายทาง ส่วนใหญ่นิยมเข้ามาซื้อสินค้าที่บ้านเขาฝาชี การข้ามพรมแดนนิยมข้ามมาโดยเรือ และต้องขึ้นกับช่วงเวลาน้ำขึ้น น้ำลง ซึ่งจะเป็นที่รู้โดยทั่วกัน ส่วนใหญ่การข้ามพรมแดนมา ก็จะเป็นเวลาเข้าด่านพรมแดนแต่ละฝั่งจะเปิด-ปิด ในช่วงเวลา 8.00 – 17.00 น. ถือว่าเป็นช่วงเวลาที่มีความปลอดภัย

และถูกกฎหมาย นอกเหนือจากเวลาดังกล่าว ถือว่าเป็นการลักลอบเข้าเมือง และจงใจประทุพติผิดกฎหมาย การข้ามพรมแดนระหว่างไทย-พม่า เป็นการไปมาหาสู่ที่เป็นปกติในระหว่างพรมแดน รวมถึง ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ แบบญาติพี่น้อง ที่ยังมีความแนบแน่นและดำรงอยู่ แม้ความสัมพันธ์เหล่านี้ถูกควบคุมโดยอำนาจรับ แต่ความสัมพันธ์ทางด้านสายเลือด เครือญาติ ก็ไม่ได้ตัดขาดออกจากกัน

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ออนไลน์ ได้ลงข่าวเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น เมื่อเวลา 13.30 น. วันที่ 15 กุมภาพันธ์ ที่ทำเนียบรัฐบาล นพ. มารุต มัชยวาณิชย์ รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ที่ประชุมได้เห็นชอบ ร่าง พ.ร.บ.สัญชาติ ตามที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญของร่างกฎหมายดังกล่าว ได้กำหนดให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 120 วัน หลังจากประกาศราชกิจจานุเบกษา และกำหนดนิยามคำว่า “คนไทยพลัดถิ่น” เพื่อแสดงลักษณะของผู้ที่ได้รับรองการเป็นคนไทยพลัดถิ่นคือ ต้องมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น เหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรในอดีต ซึ่งปัจจุบัน ผู้นั้นไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่ง และมีวิถีชีวิตเป็นคนไทย โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมาย รวมทั้งผู้ที่มีลักษณะอื่นในทำนองเดียวกัน ที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยทะเบียนราษฎร โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 7 คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาให้การรับรองการเป็นคนไทยพลัดถิ่น ทั้งนี้กำหนดให้ผู้ซึ่งเป็นคณะกรรมการดังกล่าวได้รับรองการเป็นคนไทยพลัดถิ่น ทั้งนี้กำหนดให้ผู้ซึ่งเป็นคณะกรรมการดังกล่าวได้รับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดและกำหนดให้บุตรของคนไทยพลัดถิ่นดังกล่าว ที่ไม่ได้ถือสัญชาติของประเทศอื่นหรือไม่ถือสัญชาติไทยแล้วได้สัญชาติไทย โดยการเกิดด้วย ซึ่งเป็นไปตามหลักสืบสายโลหิต และหลักที่ห้ามถือสองสัญชาติ(daily news)

5. จังหวัดระนอง

จังหวัดระนอง เป็นพื้นที่ ที่มีคนไทยพลัดถิ่นอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะจังหวัดระนองมีอาณาเขตติดต่อกับ ประเทศพม่า บริเวณที่มีคนไทยพลัดถิ่นที่อยู่ในฝั่งพม่าอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นญาติพี่น้อง รวมถึงเป็นที่ที่บรรพบุรุษอาศัยอยู่ เดิมมีชื่อว่า แร่นอง เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีแร่ดีบุกอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมามีการเรียกเพี้ยนมาเป็นระนอง เมืองระนองมีการตั้งชุมชนบ้านเรือนมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีฐานะเป็นเมืองขึ้นของชุมพร ในปี พ.ศ. 2405 สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อังกฤษได้เข้ามาปกครองหัวเมืองพม่า ทรงเกรงว่าเมืองตระและเมืองระนอง ซึ่งติดอยู่กับชายแดนพม่า จะรักษาการชายแดนไม่สะดวก จึงโปรดให้ยกเมืองทั้งสองขึ้นเป็นหัวเมืองชั้นจัตวา ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร

โดยสภาพทั่วไปของจังหวัดระนอง เป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคใต้ตอนบน ด้านทิศตะวันตกติดกับประเทศพม่าและทะเลอันดามัน มีเนื้อที่ประมาณ 3,298.045 ตารางกิโลเมตร หรือมีเนื้อที่ประมาณ 2,061,278 ไร่ เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 60 ของไทย เป็นพื้นที่ราบ 14% และเป็นภูเขา 86% มีเกาะในทะเลอันดามัน จำนวน 62 เกาะ อาณาเขตที่ติดกับบริเวณใกล้เคียงคือ

ทิศเหนือ ติดกับ อำเภอท่าแซะ อำเภอเมือง อำเภอสวี อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันออก ติดกับ อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง อำเภอบ้านตาขุน กิ่งอำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศใต้ ติดกับ อำเภอกระบือ จังหวัดพังงา อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันตก ติดกับ ประเทศพม่าและทะเลอันดามัน

ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดระนองมีรูปร่างเรียวยาว แคบ ความยาวจากเหนือลงใต้สุด ยาว 162 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศประกอบไปด้วยทิวเขา หุบเขาสลับซับซ้อน เป็นป่าปกคลุม

เขตการปกครอง แบ่งการปกครองออกเป็น 5 อำเภอ ได้แก่ เมืองระนอง ละอุ่น กะเปอร์ กระบุรี และสุขสำราญ ซึ่งทั้งห้าอำเภอที่กล่าวมาแล้วนั้น มีคนไทยพลัดถิ่นอาศัยอยู่ทั้งสิ้น คนไทยพลัดถิ่นจากปกเบี่ยนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง กะเปอร์ จังหวัดระนอง และกลุ่มคนไทยพลัดถิ่นจากมะลิวัลย์และเกาะสอง ส่วนใหญ่อพยพมาอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง กระบุรี ละอุ่น สุขสำราญ จังหวัดระนอง

ตาราง 1 จำนวนโดยประมาณการผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย ในจังหวัดระนอง

ลำดับที่	อำเภอ	เลข 6	เลข 7	เลข 8	เลข 0
1	เมือง	124	-	186	6,013
2	กระบุรี	829	19	738	1,209
3	กะเปอร์	86	-	61	535
4	ละอุ่น	10	-	46	78
5	สุขสำราญ	145	8	43	1,082
	รวม	1,194	27	1,074	8,917

หมายเหตุ : เลข 6 หมายถึงผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย

เลข 7 หมายถึงบุตรของผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย หรือ เลข 6

เลข 8 หมายถึงผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทยเดิม ที่ได้รับการแปลงสัญชาติแล้ว

เลข 0 หมายถึงผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทยที่เป็นกลุ่มสำรวจใหม่ในปัจจุบัน

ที่มา: อรุณ นามนวล ปลัดอำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง วันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2554

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยการดำเนินการสำรวจจัดทำทะเบียนคนต่างด้าวทุกคนเพื่อทราบที่มาและนำไปสู่การกำหนดสถานะและการแก้ไขหลักเกณฑ์และขั้นตอนการพิจารณาคำร้องให้เหมาะสม ซึ่งได้กำหนดแนวทางการให้กำหนดแนวทางการให้สถานะบุคคล 4 ประเภทหลักได้แก่ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า คือบุคคลหลายเชื้อชาติเช่นมอญ กะเหรี่ยง ไทยใหญ่ ละว้า พม่า ฯลฯ มอแกน และผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า แต่ในงานวิจัยนี้กล่าวถึงผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ที่เข้ามาก่อนวันที่ 9 มีนาคม 2519 คือกลุ่มคนไทยที่อพยพมาจากประเทศพม่าซึ่งทางราชการเรียกว่า ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวเดิมเป็นคนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตแดนของประเทศไทย แต่ได้สูญเสียสัญชาติไทยเมื่อราวพุทธศักราช 2411 ในสมัยรัชการพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชการที่ 5 ที่ได้มีการแบ่งเขตแดนประเทศไทยกับประเทศอังกฤษบริเวณพื้นที่เมืองทวาย มะริด และตะนาวศรี ดินแดนที่เป็นที่อยู่อาศัยของคนกลุ่มนี้ตกเป็นของประเทศอังกฤษและเป็นของประเทศพม่าในระยะต่อมา คนไทยที่อาศัยอยู่ในดินแดนดังกล่าว ที่ไม่ได้อพยพกลับเข้ามาในดินแดนของประเทศไทยในเวลานั้นกลายเป็นคนของประเทศอังกฤษและประเทศพม่า โดยหลักการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศ แต่เนื่องจากพม่ามีปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจ ทำให้คนกลุ่มนี้เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งสองกลุ่มนี้อาศัยอยู่ในพื้นที่ได้แก่ จังหวัดตาก ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง โดยทางราชการไทยถือเอาวันที่ 9 มีนาคม 2519 เป็นวันสุดท้ายของการรับผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยให้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย และสามารถขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้ ส่วนผู้ที่เดินทางเข้ามาหลังวันที่ 9 มีนาคม 2519 ให้ถือเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

การให้เลขประจำตัว

-กรณีเข้ามาก่อนวันที่ 9 มีนาคม 2519 คือ 6-xxxx-66xxx-xx-x

-กรณีเข้ามาหลังวันที่ 9 มีนาคม 2519 คือ 6-xxxx-67xxx-xx-x

-กรณีที่ได้รับการแปลงสัญชาติ ตาม มาตรา 7 ทวิ คือ 8-xxxx-66xxx-xx-x

พื้นที่ ที่อยู่อาศัยของคนไทยพลัดถิ่น

ภาพประกอบ 1 หมู่บ้านท่ากลาง หมู่ 4 ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ

ภาพประกอบ 2 หมู่บ้านท่ากลาง หมู่ 4 ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ

ภาพประกอบ 3 หมู่บ้านบางกล้วย หมู่ 3 ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ

ภาพประกอบ 4 ด้านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

ภาพประกอบ 5 ท่าเรือ ด้านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

6. การถ่ายภาพและกล้องถ่ายภาพ (Camera)

กล้องถ่ายรูปหรือกล้องถ่ายภาพ เป็นอุปกรณ์ที่ใช้บันทึกแสงที่สะท้อนจากวัตถุผ่านเลนส์กล้อง เป็นการจำลองภาพทางแสงให้บันทึกลงวัตถุไวแสง ซึ่งเป็นฟิล์มถ่ายภาพประเภทต่างๆ หรือตัวรับภาพ Image Sensor บันทึกเป็นภาพแผ่นบนวัสดุไวแสง ก่อนนำไปผ่านกระบวนการล้างให้เป็นภาพถ่ายถาวร

6.1 ส่วนประกอบของกล้องถ่ายภาพ

1. เลนส์ คือวัตถุที่ทำจากแก้วชนิดดี มีลักษณะกลม ในกล้องถ่ายภาพ เลนส์ทำหน้าที่รับภาพและรับแสงจากภายนอกตัวกล้องไปยังวัตถุไวแสง

2. ตัวกล้อง
3. ตัวรับภาพ (Image Sensor)
4. ไดอะแฟรม
5. ชัตเตอร์
6. ช่องมองภาพ
7. แฟรช(Wikipedia)

สามารถแบ่งประเภทของกล้องถ่ายภาพเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. กล้องบ็อกซ์ (Box Camera) เป็นกล้องที่ไม่มีกลไก สลับซับซ้อน สามารถถ่ายภาพได้ดีในที่ที่มีแสงเพียงพอ

2. กล้องพับ (Folding Camera) เป็นกล้องที่มีห้องมืดชนิดพับระหว่างตัวกล้องกับเลนส์ สามารถพับเก็บ หรือยืดออกมาได้ สามารถเพิ่มขนาดของรูรับแสงได้ และเปลี่ยนความเร็วชัตเตอร์ได้หลายระดับ

3. กล้องรีเฟล็กซ์ (Reflex Camera) กล้องชนิดนี้แบ่งเป็นสองแบบคือ แบบเลนส์คู่ (Twin Lens Reflex) บางครั้งเรียกกล้อง TLR เคยเป็นที่ได้รับความนิยมมากในสมัยก่อน กล้องชนิดนี้มีเลนส์สองตัว เลนส์ตัวบนทำหน้าที่สะท้อนภาพเข้าสู่ช่องมองภาพ ซึ่งมีกระจกเป็นตัวสะท้อน ทำให้ผู้ถ่ายรูปมองเห็นวัตถุที่ถ่ายได้ เลนส์ทำหน้าที่รับแสง เพื่อส่งผ่านไปยังฟิล์ม แต่ข้อเสียของกล้องชนิดนี้คือ เกิดอาการผิดเพี้ยนของการตัดส่วนของภาพ(Parallax) ยิ่งเป็นการถ่ายรูปใกล้ๆ บางส่วนของภาพจะถูกตัดออกไป แม้ขณะเวลามองภาพในช่องมองภาพจะสมบูรณ์ก็ตาม และภาพจะกลับซ้ายไปขวาเสมอ และเปลี่ยนเลนส์ไม่ได้ ส่วนกล้องอีกแบบคือ แบบเลนส์เดี่ยว (Single Len Reflex) หรือเรียกว่า SLR ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน สะดวกง่ายต่อการประกอบ มีอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันอย่างมากมาย สามารถเปลี่ยนถอดเลนส์ได้ ไม่มีความผิดเพี้ยนจากการตัดส่วนของภาพ เพราะใช้เลนส์ตัวเดียวในการทำหน้าที่มองภาพ ทหาระยะชัด และบันทึกภาพ กล้องรีเฟล็กซ์เลนส์เดี่ยว ส่วนมากใช้ระบบชัตเตอร์ได้สูงมาก การเปลี่ยนขนาดของรูรับแสงมาก ใช้กับฟิล์มหลากหลายชนิด

4. กล้องเล็ก (Miniature Camera) หรือกล้องวิวไฟเดอร์ (View finder)บางคนเรียก เรนจ์ไฟเดอร์ (Range Finder) ใช้ฟิล์มขนาด 35 มม. มาตรฐาน (35 mm. Standard Camera) เพราะใช้ฟิล์มมาตรฐาน คือ ฟิล์ม 35 มม. เหมาะสำหรับมือสมัครเล่น ออกแบบให้สะดวกสบายในการใช้ กะทัดรัด ใช้ง่าย ราคาไม่แพง แต่มีความผิดเพี้ยนจากการตัดส่วนของภาพ ถ้าถ่ายใกล้ 3 ฟุต เนื่องจากการหาระยะภาพของภาพ ตั้งอยู่คนละแห่งกับเลนส์ ปัจจุบัน มีการพัฒนาให้สามารถเปลี่ยนเลนส์ได้ และมีอุปกรณ์เสริมหลากหลายชนิด

5. กล้องเล็กพิเศษ (Ultra-Miniature Camera) หรือกล้องน้กสืบ เป็นกล้องที่มีน้ำหนักเบามาก ขนาดเล็ก พกติดตัวสะดวกสบาย แอบซ่อนเพื่อไม่ให้ผู้ถูกถ่ายรูปสังเกตได้ ปรับหน้ากล้องได้อัตโนมัติ

6. กล้องหนังสือพิมพ์(Press Camera) เป็นกล้องที่ออกแบบใช้กับงานหนังสือพิมพ์ ตัวกล้องขนาดใหญ่ ส่วนประกอบคล้ายกล้องพับ แต่เนื่องจากเป็นกล้องที่มีน้ำหนักมาก ปัจจุบันจึงหันมาใช้กล้องแบบสะท้อนเลนส์เดี่ยวแทน

7. กล้องใหญ่ (Studio Camera) บางครั้งเป็นกล้องที่นิยมใช้ตามร้านถ่ายภาพ เพื่อธุรกิจการค้า มีขนาดใหญ่และมีน้ำหนักมาก ไม่เหมาะที่จะนำไปถ่ายนอกสถานที่ จำเป็นต้องมีขาตั้ง รองรับตัวกล้อง ข้อดีคือ ไม่มีอาการบิดเบี้ยวจากการตัดส่วนของภาพ และยังสามารถมองเห็นภาพที่ช่องมองภาพ ปรับมุมของภาพได้ตามต้องการ กล้องมีข้อเสียคือ ภาพที่เกิดจากช่องมองภาพ มีลักษณะกลับหัวกลับซ้ายไปขวา ผู้ถ่ายภาพต้องใช้ผ้าคลุมสีดำคลุมหลังกล้องบนช่องมองภาพ

8. กล้องถ่ายภาพที่สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ

- กล้องถ่ายภาพแบบสเตอริโอ (Stereo Camera) หรือกล้องถ่ายภาพสามมิติ ใช้เพื่อถ่ายภาพสามมิติ มีเลนส์สองตัวเมื่อถ่ายภาพจะได้สองภาพ และเวลาดูภาพต้องใช้เครื่องดูภาพพิเศษ จึงจะเห็นภาพเป็นสามมิติอย่างชัดเจน

- กล้องถ่ายภาพโพลารอยด์ (Polaroid Camera) เป็นกล้องถ่ายภาพที่ได้ภาพทันทีเมื่อถ่ายภาพเสร็จ มีกระบวนการล้างอัดอยู่ในฟิล์ม สร้างภาพภายใน 2-3 นาทีเท่านั้น เหมาะสำหรับใช้ในงานที่ต้องการความเร่งด่วน ฟิล์มมีราคาค่อนข้างสูง ภาพที่ได้ไม่มีความคงทน เก็บไว้ได้ไม่นาน

- กล้องถ่ายภาพทางอากาศ (Aerial Camera) เป็นกล้องที่ออกแบบเพื่อถ่ายรูปสำรวจทำแผนที่ ส่วนประกอบออกแบบเพื่อการใช้งานโดยเฉพาะ ไม่สามารถใช้กับงานทั่วๆไปได้

- กล้องถ่ายภาพใต้น้ำ (Under Water Camera) เป็นกล้องที่ออกแบบมาใช้ถ่ายรูปใต้น้ำโดยเฉพาะ ตัวกล้องอยู่ในกล่องที่แข็งแรง กันน้ำ และทนต่อแรงดันของน้ำ การควบคุมเพื่อให้กล้องทำงาน มีปุ่มควบคุมอยู่ภายนอกกล่องบรรจุ

- กล้องถ่ายภาพจากกล้องจุลทรรศน์ (Photo micrographic Camera) กล้องออกแบบเป็นพิเศษ สำหรับงานที่ต้องการถ่ายรูปขยาย ตั้งแต่ 30:1 ถึง 1000:1 ตัวกล้องต่อกับกล้องจุลทรรศน์สามารถถ่ายรูปได้ตามต้องการ

- กล้อง รีโพร (Repro-Camera) เป็นกล้องที่ออกแบบเพื่อใช้กับงานพิมพ์เพื่อถ่ายรูปลายเส้นภาพแยกสี ฮาล์ฟโทน วัสดุต้นแบบเป็นภาพถ่าย หรือภาพวาดก็ได้ เป็นแผ่นเรียบ

- กล้องถ่ายภาพความเร็วสูง (High Speed Camera) เป็นกล้องที่ออกแบบมาใช้กับงานถ่ายภาพนิ่ง ที่ต้องการถ่ายวัตถุที่เคลื่อนที่อย่างรวดเร็วมาก ซึ่งกล้องธรรมดาไม่สามารถถ่ายได้ กล้องชนิดนี้มีความไวของชัตเตอร์สูงมาก อาจใช้ถ่ายลูกปืนหรือ ลูกธนูได้

- กล้องถ่ายภาพสำหรับผลิตภาพขนาดเล็ก (Microphotography Camera) เป็นกล้องถ่ายรูปที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการถ่ายภาพขนาดเล็ก เหมาะสำหรับนำมาถ่ายรูปวาดวงจรอิเล็กทรอนิกส์และวงจรไฟฟ้าต่างๆ

- กล้องพาโนรามา (Panoramic Camera) เป็นกล้องถ่ายภาพ ที่ออกแบบเพื่อถ่ายภาพที่มีมุมกว้างประมาณ 140 องศา โดยที่ภาพไม่บิดเบี้ยวเหมือนการใช้เลนส์ตาปลา กล้องชนิดนี้นำมาถ่ายในหมู่คนที่มีความหนาแน่นมาก ซึ่งกล้องธรรมดาที่ไม่สามารถทำได้

- กล้องถ่ายภาพแบบจาน (Disk) เป็นกล้องถ่ายภาพที่บันทึกภาพลงบนแผ่นแม่เหล็กแทนการบันทึกลงบนฟิล์มถ่ายภาพ เมื่อต้องการดูภาพก็สอดแผ่นแม่เหล็กลงในเครื่อง จะทำให้เห็นบนจอโทรทัศน์ เป็นแบบภาพนิ่งและสามารถพิมพ์ลงเป็นแผ่นได้ และสามารถส่งเป็นสัญญาณภาพเพื่อลงข่าวหนังสือพิมพ์ ทางสายโทรศัพท์

ปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีประเภทชิป (Chip) มาแทนฟิล์ม และได้ภาพแบบดิจิทัล (Digital) ที่สามารถโหลด (Load) เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วสามารถพิมพ์ นำไปใช้ในสื่อประสมต่างๆได้ง่ายและหลากหลายมากขึ้น

มนุษย์ในสมัยที่ยังไม่มีการประดิษฐ์ค้นกล้องถ่ายภาพ ใช้การวาดในการบันทึกความทรงจำและสื่อความหมายต่างๆ แต่ในศตวรรษที่ 19 มนุษย์ได้คิดค้นกระบวนการถ่ายภาพขึ้นจากพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ 2 สาขา คือ

1. ฟิสิกส์ ได้แก่ เรื่องของแสงและกล้องถ่ายภาพ
2. เคมี ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับสารไวแสงและน้ำยาการสร้างภาพ

การถ่ายภาพเป็นการรวมสองหลักการที่สำคัญเข้าด้วยกัน คือ การทำให้เกิดการจำลองของวัตถุ ไปปรากฏบนฉากรองรับและการใช้สื่อกลาง ในการบันทึกภาพจำลองให้ปรากฏอยู่ได้อย่างคงทนถาวร

อริสโตเติล นักวิทยาศาสตร์ชาวกรีกเป็นผู้บันทึกหลักการแรกไว้เมื่อ 400 ปีก่อนคริสต์ศักราช มีใจความว่า “ถ้าเราปล่อยให้ลำแสงผ่านเข้าไปในรูเล็กๆ ในห้องมืด ถัดกระดาษขาวให้ห่างจากรูประมาณ 15 เซนติเมตร จะปรากฏภาพกลับหัวที่ไม่ชัดเจนนักบนกระดาษ” ต่อมาได้ใช้หลักการนี้ในการประดิษฐ์ กล้องออบคิวรา ซึ่งเป็นภาษาละติน หมายถึงห้องมืด หรือที่คนไทยเรียกว่า กล้องรูเข็ม วิชาการถ่ายภาพตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Photography” มาจากภาษาอังกฤษว่า Phos แปลว่า แสงสว่าง และ Ghaphein แปลว่า การเขียน เมื่อนำมารวมกันจึงกลายเป็น การเขียนด้วยแสงสว่าง แต่ปัจจุบันหมายถึง วิชาที่ว่าด้วยการทำให้เกิดภาพโดยใช้แสงสว่างมากระทบกับวัตถุไวแสง และครอบคลุมไปถึงการถ่ายภาพเกิดขึ้นโดยใช้แสงสว่างมากระทบกับวัตถุไวแสง และครอบคลุมไปถึงการถ่ายรูป การล้างฟิล์ม การอัดขยายภาพ และกระบวนการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกัน

สำหรับการถ่ายภาพในประเทศไทยนั้นได้มีช่างถ่ายภาพคนแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวคือ ท่านสังฆราชฝรั่งเศส นามว่า ปาเลอบัว ส่วนช่างถ่ายภาพคนแรกคือ พระยากระสาปน์กิจโกศล หรือนายโหมด ต้นตระกูล อมาตยกุล ซึ่งมีชื่อเสียงในการถ่ายภาพเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และช่างถ่ายภาพที่มีผลงานเก็บรักษาในหอสมุดแห่งชาติมากในปัจจุบันคือ หลวงอัคนีนฤมิตร หรือนายจิตร เป็นช่างหลวงในสมัยรัชการที่ 4 และ 5 ซึ่งมีผลงานบุคคลทุกชนชั้น และยังมีภาพถ่ายสถานที่ตลอดจนภาพเหตุการณ์ต่างๆ

6.2 กล้องถ่ายภาพดิจิทัล(Digital Camera)

กล้องถ่ายภาพดิจิทัล ได้มีการพัฒนาและผลิตออกมามากมาย ออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้ได้ใช้งานง่าย สะดวก รองรับวัตถุประสงค์ของการถ่ายภาพอย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งตามการใช้งานได้ดังนี้

6.2.1 กล้องถ่ายภาพดิจิทัลแบบมืออาชีพ

เป็นกล้องถ่ายภาพดิจิทัลแบบสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว (Digital Single-Lens Reflex) เป็นกล้องที่มีคุณภาพสูง เพราะหน่วยประมวลผลของภาพ(Image Sensor) มีขนาดใหญ่ เท่าฟิล์ม สามารถถอดเปลี่ยนเลนส์ได้ มีทั้งกล้องดิจิทัลขนาดใหญ่และขนาดกลาง (Large and Medium Digital Camera) เป็นกล้องที่เคยใช้ระบบฟิล์มมาก่อน แล้วนำอุปกรณ์มาเสริมต่อเป็นดิจิทัล

กล้องดิจิทัลขนาดเล็กแบบมืออาชีพ (Small Digital Camera) เป็นกล้องที่มีโหมดการทำงานครอบคลุมทุกโหมดถ่ายภาพ สามารถถอดเปลี่ยนเลนส์ได้เช่นกัน ปรับค่าต่างๆรองรับการถ่ายภาพแบบมือสมัครเล่นไปถึงมืออาชีพ เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้กล้องดิจิทัล DSLR (Digital Single-Lens Reflex) ซึ่งใช้หลักในการทำงานแบบกล้องฟิล์มแบบ SLR มีหน่วยการประมวลผลขนาดใหญ่กว่ากล้องดิจิทัลแบบคอมแพ็ค รองรับการทำงานแบบทุกสถานการณ์ ผู้ใช้สามารถเปลี่ยนค่าต่างๆ เช่น รูรับแสง ความไวชัตเตอร์ ความไวแสง ฯลฯ ได้ตามเทคนิคการถ่ายภาพ เมื่อผู้ใช้งานมองผ่านช่องมองภาพเหมือนมองจากเลนส์จริง

6.2.2 กล้องดิจิทัลแบบมือสมัครเล่น

6.2.2.1 กล้องถ่ายภาพดิจิทัลแบบคอมแพค(Compact Digital Camera) เป็นกล้องขนาดเล็กกะทัดรัด พกพาสะดวก ใช้งานง่าย เหมาะกับการถ่ายภาพทั่วไป จอภาพใหญ่ มีโหมดสำเร็จรูป ไฟล์อัตโนมัติ ไม่สามารถเปลี่ยนเลนส์ได้ ตั้งค่ารับแสง ความไวชัตเตอร์ได้

6.2.2.2 กล้องดิจิทัลกึ่งมืออาชีพ (Prosumer Digital Camera) เป็นกล้องที่มีขนาดใหญ่กว่ากล้องคอมแพค โหมดคล้ายกล้อง DSLR เช่น โหมดA,Av,S,Tv,M มีข้อจำกัดในการปรับค่ารับแสง ความไวชัตเตอร์ การเปลี่ยนเลนส์ แต่ก็มีอุปกรณ์เสริม เช่นท่อต่อเลนส์เพื่อเชื่อมเลนส์ เพื่อเพิ่มช่วงความยาวหรือลดโฟกัสลง (เขาวนาค พันธุ์เพ็ง. ม.ป.ป)

6.3 การถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัลแบบสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว

กล้องถ่ายภาพที่ผู้วิจัยใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เป็นกล้องดิจิทัลแบบสะท้อนภาพเลนส์เดี่ยว หรือ กล้องแบบDSLR ย่อมาจาก Digital Single-Lens Reflex เป็นกล้องที่มีหลักการทำงานคือ ขณะที่ถ่ายภาพแสงที่สะท้อนจากวัตถุจะผ่านจากเลนส์เข้ามาสู่ตัวกล้อง ภายในกล้องมีกระจกขึ้นเล็กๆ ทำหน้าที่สะท้อนภาพจากเลนส์ เข้ามาสู่ช่องมองภาพ เป็นที่มาของคำว่า Reflex ภาพที่มองเห็นจึงเป็นภาพจริงที่ได้จากเลนส์

เรื่องการใช้งานในกล้อง DSLR เป็นกล้องที่มีระบบการทำงานที่ซับซ้อนสามารถปรับแต่งค่าต่างได้มากมาย มีอายุการใช้งานที่ยืดหยุ่นกว่า(ตะวันออก พันธ์แก้ว) กล้องถ่ายภาพแบบดิจิทัล เมื่อถ่ายภาพ แสงจะเข้าไปในกล้องและเข้าไปยังหน่วยประมวลผล(Image Sensor)ก่อนแล้วส่งสัญญาณดิจิทัลไปที่หน่วยความจำของกล้องถ่ายภาพ (Memory Card) หน่วยประมวลผลของกล้องถ่ายภาพดิจิทัลเรียกว่า “เซ็นเซอร์รับภาพ” หากเปรียบเทียบเท่ากับขนาดของฟิล์ม 35 มม. เท่ากับเซ็นเซอร์ 25 x 36.5 มม. เรียกว่า Full Frame Sensor ซึ่งส่วนใหญ่กล้องดิจิทัลจะมีขนาดเซ็นเซอร์ที่เล็กกว่าขนาดของฟิล์ม โดยเฉพาะกล้องแบบคอมแพ็ค (เขาวนาถ พันธุ์เพ็ง. 2553)

กล้องแบบดิจิทัล ใช้เซ็นเซอร์ ในการรับแสงแล้วเปลี่ยนแสงให้เป็นสัญญาณดิจิทัล จากนั้นส่งให้ชิป ประมวลผลของกล้องไปแปลงเป็นไฟล์ภาพอีกทีเซ็นเซอร์ ที่ใช้ในกล้อง DSLR เป็นตัวกำหนดความละเอียดของกล้องแต่ละตัวที่สามารถบันทึกได้ ปัจจุบันเซ็นเซอร์ ที่นิยมใช้ในกล้อง DSLR มีสองแบบคือ

- CCD ย่อมาจาก Charge Coupled Device หลักการทำงานคือ บนตัวของ CCR จะประกอบไปด้วยเซลล์รับแสงจำนวนมาก ซึ่งแต่ละตัวทำหน้าที่รับแสงและเปลี่ยนค่าแสงเป็นสัญญาณอนาล็อก เป็นสัญญาณที่เป็นสัญญาณดิจิทัลอีกที ข้อดีของ CCD คือ คุณภาพที่ดีกว่าแบบ CMOS เพียงแต่ใช้กระบวนการผลิตที่ซับซ้อนกว่า จึงทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงกว่า และปัจจุบันใช้ในกล้องดิจิทัลแบบคอมแพ็ค

- CMOS ย่อมาจาก Complimentary Metal Oxide Semiconductor ซึ่งเซ็นเซอร์ ชนิดนี้มีวงจรแปลงสัญญาณแสงอยู่บนตัว Sensor ทำให้มีพื้นที่ในการรับแสงอยู่บนตัวเซ็นเซอร์ ทำให้มีพื้นที่ในการรับแสงน้อยกว่า CCD ข้อดีคือ สามารถผลิตโดยใช้เทคโนโลยีการผลิตชิปในปัจจุบันทันที ทำให้มีต้นทุนต่ำ และปัจจุบันมีการพัฒนาจนทำให้มีคุณภาพดีขึ้นมาก ทั้งด้านคุณภาพและการประหยัดพลังงาน

6.4 เลนส์(Lens)

เลนส์ผลิตจากวัสดุโปร่งแสง เช่นเดียวกับแก้วหรือพลาสติกเป็นอุปกรณ์ชิ้นสำคัญในการถ่ายภาพเปรียบเหมือนดวงตาของกล้องดิจิทัล เพราะเลนส์เป็นส่วนแรกที่แสงผ่าน การถ่ายทอดแสงจึงต้องการความแม่นยำสูงมีหน้าที่ในการหักเหแสงจากวัตถุเข้ามาสู่ประมวลผลกล้องถ่ายภาพ (Image Sensor) ซึ่งประกอบไปด้วยเลนส์นูนและเลนส์ที่มีรูปร่างที่แตกต่างกัน เพื่อควบคุมให้แสงผ่านขึ้นเลนส์แรกจนถึงขั้นสุดท้าย เพื่อให้เกิดผลให้ภาพมีความคมชัดและแก้ความคลาดเคลื่อน

ส่วนต่างๆของเลนส์ ระยะโฟกัส หมายถึง ระยะปรับระยะความคมชัดของภาพที่รับแสงของเลนส์ เพื่อใช้ในการเปิดรับปริมาณแสง

ความยาวโฟกัสของเลนส์ หมายถึง ระยะห่างจากเลนส์จนถึงวัตถุนั้นๆแต่ละช่วงมุมมองในการถ่ายภาพออกมาแตกต่างกัน

6.5 ประเภทของเลนส์ เลนส์สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามความยาวโฟกัสดังนี้

1. เลนส์ปกติ (Normal Lens) เป็นเลนส์ที่มีความยาวโฟกัสเท่ากับมุมมองสายตามนุษย์ อยู่ในช่วงความยาวโฟกัส 50 มิลลิเมตร มีมุมมองรับภาพ 50 องศา เหมาะสำหรับถ่ายภาพทั่วไป เช่น การถ่ายภาพทิวทัศน์ การถ่ายภาพบุคคล และมีรูรับแสงกว้าง

2. เลนส์มุมกว้าง (Wide lens) เป็นเลนส์ที่มีความยาวโฟกัสสั้นๆ มีมุมมองในการรับภาพได้กว้างกว่าเลนส์ปกติ ความยาวโฟกัสช่วงต่ำกว่า 50 มิลลิเมตร เช่น 28 มม. 24 มม. 18 มม. นอกจากนี้ยังมีมุมกว้างพิเศษ หรือเรียกว่า เลนส์ตาปลา สามารถถ่ายได้ถึง 180 องศา ให้คุณสมบัตินภาพชัดลึกมีความคมชัดมาก

3. เลนส์เทเลโฟโต้ (Telephoto Lens) เป็นเลนส์ที่มีความยาวสูงกว่าเลนส์ปกติ มีความยาวมากกว่า 70 มิลลิเมตรขึ้นไป เช่น 85 มม. 130 มม. 300 มม. นอกจากนี้ยังมีเลนส์ที่มีความยาวโฟกัสสูงเป็นพิเศษ เช่น 500 มม. 1,000 มม. ขึ้นอยู่กับการใช้งาน(เขยวนาถ) เทคนิคการถ่ายภาพขาวดำในแบบต่างๆ ต้องมีการคำนึงถึงส่วนประกอบ อาทิ

7. เทคนิคการถ่ายภาพ

7.1 แสง (Light)

แสงถือเป็นสิ่งสำคัญและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพโดยตรง การถ่ายภาพหมายความว่า การบันทึกด้วยแสงแม้ ยามที่แสงน้อยก็สามารถบันทึกออกมาได้ ในการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิตอลนั้น หากไม่ปรับให้กล้องถ่ายภาพดิจิตอลเข้าใจว่าแสงมาจากแหล่งใด สีที่ออกมาก็จะผิดเพี้ยนได้ เพราะคุณสมบัติของแสงนั้น ทำให้ภาพถ่ายออกมานั้นเหมือนจริงตามสภาพแสง มีหน่วยเป็นองศาเคลวิน

7.2 การวัดแสง

การวัดแสงหมายถึงการอ่านค่าแสงถ่ายภาพ จากแสงวัตถุที่สะท้อนจากวัตถุหรือบริเวณที่กำลังถ่ายภาพ เข้ามาในกล้องถ่ายภาพนั้นมีความการสะท้อนแตกต่างกัน เครื่องวัดแสงหรือเซ็นเซอร์วัดแสงของกล้องถ่ายภาพดิจิตอล มีระบบวัดแสงที่แตกต่างกัน เพื่อความสะดวกในการใช้งาน และมีความแม่นยำ โดยแบ่งระบบการวัดแสงต่อไปนี้

1. ระบบวัดแสงแบบเฉลี่ยหลายส่วน (Multi-Segment Metering) เป็นระบบวัดแสงที่ใช้ทำงานง่าย สะดวก เพราะระบบนี้จะตรวจวัดปริมาณแสง โดยรับข้อมูลจากเซ็นเซอร์รับภาพทั้งพื้นที่ โดยมีการแบ่งส่วนเอาไว้ทำคำนวณด้วยน้ำหนักของพื้นที่ตามที่กำหนด เหมาะกับสภาพพื้นที่ ที่ไม่มีความแตกต่างของแสงกันมาก แต่หากมีความแตกต่างของแสงมากแล้ว อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้

2. ระบบวัดแสงแบบเฉลี่ยกลางภาพ (Center-Weighted Metering) เป็นระบบวัดแสงที่คำนวณน้ำหนักจากจุดกลางภาพมากที่สุด และจะคำนวณน้ำหนักโดยรอบน้อยลงไป หมายถึงการให้ความสำคัญกับส่วนกลางภาพ เช่นการถ่ายภาพบุคคล ก็จะทำให้ให้ความสำคัญแก่บุคคล มากกว่าฉากหลัง และเหมาะกับการถ่ายภาพทั่วไป

3. ระบบวัดแสงแบบเฉพาะจุด (Spot Metering) เป็นการวัดแสงที่มีความแม่นยำมากที่สุด เพราะเป็นการคำนวณปริมาณแสงในพื้นที่จุดเล็ก ของพื้นที่ภาพ ไม่ว่าจะเลือกจุดพื้นที่ในส่วนโฟกัส หรือในจุดอื่นๆของภาพ ระบบการวัดแสงเฉพาะจุดนี้ ช่างภาพมืออาชีพมักนิยมใช้ เพราะสามารถวัดแสงในพื้นที่ต่างๆ ในภาพที่มีความแตกต่างของสภาพแสง เช่น วัดแสงจุดพื้นที่ที่มีความสว่าง และวัดจุดพื้นที่ที่มีความมืด และนำค่าแสงทั้งสองจุดออกมาเฉลี่ย เพื่อให้ได้ค่าแสงที่เหมาะสม

4. ระบบวัดแสงเฉพาะส่วน (Partial Metering) เป็นระบบวัดแสงคล้ายกับแบบเฉพาะจุด มีความแม่นยำสูง แต่บริเวณที่วัดแสงจะพื้นที่ใหญ่ขึ้น 8-15 เปอร์เซ็นต์ เหมาะสำหรับวัดแสงในพื้นที่ที่มีสภาพแสงแตกต่างกันมาก หรือการถ่ายภาพย้อนแสง การถ่ายภาพสภาพแวดล้อมสว่างกว่าวัตถุมาก

7.3 ประเภทของแสง

1. แสงธรรมชาติ (Day Light) แสงที่เกิดจากดวงอาทิตย์ มีทิศทางแสงที่แตกต่างออกไปตามช่วงเวลา ในแต่ละวัน รวมทั้งประกอบกับแสงท้องฟ้า ที่ส่องผ่านเมฆและผ่านร่มเงาของต้นไม้

2. แสงประดิษฐ์ เป็นแสงที่เกิดจากสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น แสงจากหลอดไฟลูออเรสเซนต์ แสงจากโคมไฟ แสงเทียน แฟลช แสงเหล่านี้มีการนำมาใช้เพื่อถ่ายภาพโดยเลียนแบบธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทิศทางของแสง ลักษณะแสง เพื่อให้เกิดภาพตามความต้องการ การใช้แสงแบบนี้ในการถ่ายภาพ ผู้ถ่ายสามารถกำหนดแสงเองได้ทั้งหมด

7.4 ทิศทางของแสง

ทิศทางของแสงทำให้ช่วยให้ภาพมีมิติ แสดงความเป็นรูปร่าง รูปทรงของภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่

1. แสงด้านหน้า (Front Light) เมื่อแสงมาจากด้านหน้า เงาจะเกิดขึ้นด้านหลัง ทำให้ภาพสว่างด้านหน้า ไม่ค่อยมีความตัดกันของความมืดและความสว่าง เน้นรายละเอียดด้านหน้า ทำให้ภาพไม่ค่อยมีมิติ รูปทรงเท่าใดนั้ก

2. แสงด้านหลัง (Back Light) เมื่อแสงมาจากด้านหลัง เงาจะเกิดขึ้นด้านหน้า ทำให้เห็นเพียงโครงสร้างวัตถุเท่านั้น ด้านหน้าจะไม่เห็นรายละเอียด การใช้ทิศทางแสงที่มาจากด้านหลัง ควรทำมุมองศาให้ตรงกับวัตถุเพื่อเห็นโครงร่างของวัตถุอย่างชัดเจน

3. แสงด้านข้าง (Side Light) เมื่อแสงมาจากด้านข้าง เงาจะเกิดด้านหน้าอีกด้านหนึ่งเสมอ การให้แสงด้านข้างจะทำให้ภาพมีมิติมากยิ่งขึ้น ส่วนใหญ่การถ่ายภาพต่างๆ ไปมักนิยมแสงที่มาจากด้านข้าง เช่น การถ่ายภาพทิวทัศน์ การถ่ายภาพสถาปัตยกรรม

4. แสงด้านเฉียง (Front side Light) เมื่อแสงมาจากทางด้านเฉียง เงาจะเกิดอีกด้านที่ตรงกันข้าม มักใช้กับการถ่ายภาพบุคคลในสตูดิโอ นิยมให้เฉียง 45 องศา เพื่อให้ภาพใบหน้ามีมิติมากยิ่งขึ้น

5. แสงด้านบน (Top Light) เมื่อแสงมาจากด้านบน เงาจะเกิดด้านล่างมักใช้กับการถ่ายภาพวัตถุ สิ่งของ สินค้า

6. แสงด้านล่าง (Under Light) ทำให้วัตถุดูมืด ดูน่ากลัว น่าเกรงขาม

7.5 ลักษณะของแสง หมายถึงความเข้มของแสงมากหรือน้อย แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แสงแข็ง (Hard Light) หมายถึง แสงที่ส่องมาจากแหล่งแสงโดยมีปริมาณแสงโดยตรง มีปริมาณแสงเข้มมาก มีการตัดกันสูง (Contrast) เช่นแสงที่ส่องมาจากโคมไฟ หรือแสงที่ส่องมาจากดวงอาทิตย์มาที่วัตถุโดยตรง

2. แสงนุ่ม (Soft Light) หมายถึงแสงที่ส่องมาจากแสงโดยผ่านวัสดุกรองแสงมาก่อน เช่น ต้นไม้ หลังคาใบ ร่ม กล่องแสง โดยที่แสงไม่ได้ส่องมาที่วัตถุโดยตรง ทำให้แสงมีปริมาณน้อย มีความนุ่มนวล มีการตัดกันน้อย มักใช้ในการถ่ายภาพบุคคล เช่น แสงส่องมาจากโคมไฟ ผ่านกล่องแสงที่ครอบหน้าโคมไฟ หรือ แสงส่องจากดวงอาทิตย์ โดยผ่านร่มไม้ใหญ่ แล้วจึงส่องมาที่วัตถุทิศทางของแสงต้องเหมาะสมให้จุดสว่าง high light ไม่มากเกินไปให้ได้เงา shadow เพื่อดึงรูปร่าง form รวมถึงพื้นผิว texture ของสิ่งที่ถ่ายออกมา

8. หลักการถ่ายภาพ

การถ่ายภาพ ผู้ถ่ายต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของการปรับส่วนต่างๆ ของกล้อง รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ ในการถ่ายภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการถ่ายภาพ ได้แก่

1. รูรับแสงและความเร็วชัตเตอร์

เป็นสิ่งที่สำคัญในการควบคุมแสงเข้าไปในกล้องขณะที่ถ่ายภาพ เมื่อแสงสะท้อนยังวัตถุแล้วหักเหเข้ามายังกล้องถ่ายภาพ โดยผ่านเลนส์ จะผ่านรูรับแสงที่กว้างหรือแคบ ที่ผู้ถ่ายภาพควบคุม และผ่านไปยังส่วนม่านชัตเตอร์ เมื่อผู้ถ่ายกดบันทึกภาพ ม่านชัตเตอร์จะทำการเปิดแสงจะลอดผ่านเข้าไปกระทบยังหน่วยประมวลผลของกล้องถ่ายภาพ ดิจิตอล เพื่อเพิ่มความเข้าใจมากขึ้น การปรับรูรับแสง ความไวชัตเตอร์ในค่าต่างๆ นอกจากควบคุมปริมาณแสงให้เข้าไปในกล้องดิจิตอล ในการปรับรูรับแสงในค่าต่างๆ คือการปรับให้แคบหรือกว้าง ยังส่งผลให้ภาพถ่ายมีค่าความชัดแตกต่างกัน ในส่วนความชัดเตอร์เช่นกัน เมื่อม่านชัตเตอร์ในค่าต่างๆ มีการเปิดปิดเร็ว หรือช้ายอมทำให้ปริมาณแสงเข้าไปในกล้องถ่ายภาพได้มากน้อยเช่นกัน

รูรับแสง (Aperture/ f-stop) เปรียบเสมือนรูม่านตา (Pupil) ของดวงตามนุษย์ ที่คอยควบคุมปริมาณแสง เมื่ออยู่ในที่ ที่มีปริมาณแสงน้อย รูม่านตาจะขยายกว้าง ในทางกลับกัน เมื่ออยู่ในที่มีแสงมาก รูม่านตาจะหดแคบลง เพื่อให้แสงที่สะท้อนในดวงตาได้พอดีที่มองภาพนั้น

เมื่ออยู่ในกล้องถ่ายภาพ การปรับรูรับแสงให้กว้างหรือแคบมีผลต่อปริมาณแสง เพื่อให้แสงเข้าไปในกล้องถ่ายภาพได้ค่าแสงพอดี โดยที่ค่าของรูรับแสงจะกำหนดเป็นตัวเลข เช่น f 1.4 4 5.6 8 11 16 เมื่อตัวเลขมาก รูรับแสงจะหดแคบลง เมื่อตัวเลขน้อย รูรับแสงจะขยายกว้างขึ้น การปรับรูรับแสง มีผลต่อช่วงความชัดของภาพถ่าย (Depth of field) เมื่อปรับค่ารูรับแสงมากส่งผลให้มีช่วงความคมชัดมาก ปรับค่ารูรับแสงน้อย ส่งผลให้ช่วงความคมชัดน้อย เช่น f 2.8 มีช่วงความคมชัดน้อยกว่า f8 และ f8 มีช่วงความคมชัดน้อยกว่า f 22 ระยะที่ถ่ายภาพเท่ากัน และช่วงของเลนส์เท่ากัน เพราะนอกจากค่ารูรับแสง ปัจจัยที่มีผลในเรื่องความคมชัดคือ ระยะของการถ่ายภาพและช่วงของเลนส์

ระยะของการถ่ายภาพ หมายถึง ระยะห่างของกล้องถ่ายภาพจนถึงวัตถุ ซึ่งมีผลกับช่วงความคมชัด คือ

- ระยะของการถ่ายภาพมาก ช่วงความคมชัดจะมาก หรือเรียกว่าชัดลึก
- ระยะของการถ่ายภาพน้อย ช่วงความชัดจะน้อย หรือเรียกว่าชัดตื้น

ช่วงของเลนส์ หมายถึง ความยาวโฟกัสของเลนส์ ถ้าความยาวโฟกัสของเลนส์มาก ย่อมส่งผลให้ช่วงความคมชัดน้อย แต่ถ้าความยาวโฟกัสเลนส์น้อยย่อมส่งผลให้ช่วงความคมชัดมาก

ความเร็วชัตเตอร์ (Shutter Speed)

ความเร็วชัตเตอร์ หมายถึง เวลาการเปิด ปิด ม่านชัตเตอร์ที่เร็วหรือช้า ทำให้ปริมาณแสงที่เข้าไปในกล้องถ่ายภาพไม่เท่ากัน มีหน่วยเป็นวินาที และใช้ตัวเลขเศษส่วน เช่น 1/8 1/15 1/30 1/60 1/125 1/250 1/500 1/1000 ซึ่งแต่ละค่า ปริมาณแสงจะลดลงครึ่งหนึ่ง

ในกรณีที่ปรับค่ารูรับแสงเท่ากัน แล้วปรับความเร็วชัตเตอร์ต่างกัน ได้ผลต่อไปนี้

- ปรับความเร็วชัตเตอร์ 1/250 ม่านชัตเตอร์เปิด ปิด ได้นานกว่าปริมาณแสง เข้าไปได้มากกว่า ปรับความเร็วชัตเตอร์ 1/500

- ปรับความเร็วชัตเตอร์ 1/500 ม่านชัตเตอร์เปิด ปิด ได้นานกว่าปริมาณแสง เข้าไปได้มากกว่า ปรับความเร็วชัตเตอร์ 1/1000

การจัดองค์ประกอบภาพ (composition)

1. จุดความสนใจ (Rule of Third)

การจัดภาพส่วนใหญ่ มักมีการวางจุดสนใจไว้ตรงกลางภาพ ทำให้ภาพดูธรรมดา หากมีการใช้กฎสามส่วน หรือจุดตัดเก้าช่องมาช่วยในการเน้นจุดสนใจ ทำให้สามารถสื่อความหมายได้มากกว่า

2. ความสมดุล (Balance) ภาพถ่ายถือเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่ต้องอาศัยหลักสมดุล แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

- ความสมดุลแบบเท่ากัน ภาพที่ถ่ายมาดูมีความเท่ากันทั้งสองด้าน ซ้ายขวา บนล่าง อาจเป็นวัตถุที่เหมือนกัน หรือ คล้ายกัน
- ความสมดุลแบบไม่เท่ากัน ภาพที่ถ่ายออกมาดูมีความสมดุลแต่ไม่เท่ากัน หมายถึง ภาพที่ถ่ายออกมาแล้วทั้งสองด้านอาจไม่เหมือนกัน เช่นด้านซ้ายอาจมีวัตถุขนาดเล็ก ด้านขวาอาจเป็นวัตถุขนาดใหญ่ หรือวัตถุทั้งสองข้าง อาจเป็นคนละชนิดกัน

ในการถ่ายภาพนิยมใช้สมดุลแบบไม่เท่ากัน เพื่อให้ภาพมีความน่าสนใจ กว่าการใช้ภาพสมดุลแบบเท่ากัน เพราะภาพจะดูธรรมดา ไม่ค่อยน่าสนใจ แต่ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการถ่ายภาพเป็นสำคัญ

3. เส้น รูปทรง (Line/Form)

เส้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้ภาพสื่อความหมายได้ตามลักษณะของเส้น รวมถึงการให้เส้นเป็นจุดนำสายตาให้ผู้มองภาพ มองไปที่จุดสนใจของภาพได้อีก หากผู้ถ่ายภาพสังเกตบริเวณรอบๆ บริเวณที่ต้องการถ่ายภาพ ถ้ามีวัตถุหรือสถานที่ที่มีส่วนต่างๆ อาจจะนำมาใช้เป็นหลักในการถ่ายภาพได้เหมือนกัน

รูปทรง หมายถึง มุมกว้างยาว ลีขของอาคาร สถานที่ วัตถุ สิ่งของและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ การใช้รูปทรงในการจัดองค์ประกอบภาพ เป็นการนำรูปทรงสิ่งต่างๆ ในภาพมาเป็นจุดเด่นหรือเป็นจุดที่น่าสนใจของภาพ ประกอบกับทิศทางของแสงที่ช่วยให้ภาพต่างๆ มีมิติมากยิ่งขึ้น

4. ความซ้ำซ้อน (Repetition) การถ่ายภาพวัตถุ สิ่งของ หรือสถานที่ต่างๆ ที่ซ้ำๆ เหมือนๆ กัน แสดงถึงความน่าสนใจ แต่ต้องคำนึงถึงจังหวะ ไม่จำเป็นต้องเป็นระเบียบหรือมีความเที่ยงตรง แต่จัดวางให้ดูมีความสมดุล เป็นธรรมชาติ หรืออีกกรณีหนึ่งอาจนำวัตถุหนึ่งที่แตกต่างจากวัตถุอื่นๆ การสร้างความแตกต่าง ทำให้เป็นจุดสนใจของภาพในลักษณะซ้ำซ้อนได้เหมือนกัน

5. พื้นผิว (Texture) พื้นผิวที่แตกต่าง ย่อมเป็นไปตามลักษณะเฉพาะของสิ่งของนั้นๆ เช่น ผิวหนังของคนชรา ผิวของก้อนหิน ผิวไม้ การบันทึกสิ่งของต่างๆ ต้องคำนึงถึงสิ่งที่มีผลต่อลักษณะพื้นผิว คือลักษณะของพื้นผิว แสงจากด้านหน้า ทำให้ภาพแบน มองเห็นลักษณะพื้นผิวยาก จึงควรหลีกเลี่ยง แสงจากด้านข้าง (Side Light) ให้ลักษณะพื้นผิวได้ดี แต่ควรหลบเงาที่เกิดขึ้น ในทางตรงกันข้ามกับทิศทางที่มาจากแสงด้วย เพื่อลดความรุนแรงของแสงและเงา มิฉะนั้น ทำให้ภาพดูแข็ง ขาดรายละเอียดในส่วนที่เป็นลวดลายพื้นผิวเล็กๆ ได้ แต่บางภาพต้องการแสงและเงาที่ตัดกันรุนแรงได้ ซึ่งพื้นผิวที่แตกต่างกันย่อมให้ความรู้สึกที่ต่างกัน

9. ภาพถ่ายทางศิลปะและมานุษยวิทยาทัศนะ (Visual Anthropology)

การถ่ายภาพหมายถึง การบันทึกเหตุการณ์ ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยการเก็บสภาพแสง ณ เวลานั้นไว้บนวัตถุไวแสง ผ่านอุปกรณ์ที่เรียกว่ากล้องถ่ายรูป หลังจากนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงสภาพแสงเหล่านั้นออกมาเป็นภาพอีกครั้งหนึ่ง โดยการผ่านกระบวนการล้างอัดภาพ ในภาษาอังกฤษ การถ่ายภาพคือ Photography มาจากการผสมคำกรีกสองคำคือ phos แปลว่า แสง และ graphis ซึ่งแปลว่า การเขียน เมื่อรวมกันจึงกลายเป็นคำว่า การวาดภาพด้วยแสง

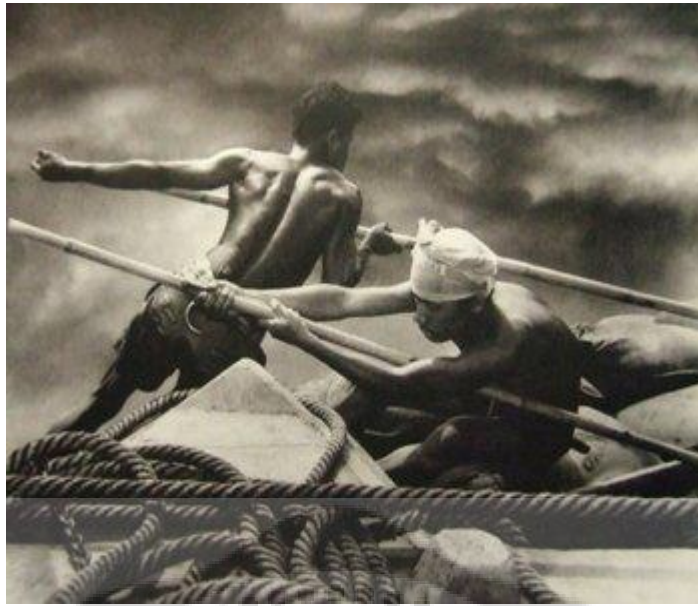
ในพจนานุกรมบริทานิกา (Encyclopedia of Britannica) ได้ให้ความหมายของภาพถ่ายคือ ศิลปะหรือกระบวนการโดยตรงของการผลิตภาพแสงสีและเงาตรงข้าม (negative) หรือภาพแสงสีและเงาเหมือน (positive) หรือกระบวนการโดยอ้อมของหารใช้พื้นผิวที่มีความไวต่อการทำปฏิกิริยาของแสง หรือการแพร่กระจายของพลังงานรูปอื่น ๆ เราอาจกล่าวได้ว่าภาพถ่ายในความหมายของพจนานุกรมบริทานิกาเป็นศิลปะ หรือกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ของการเกิดภาพถ่ายจากแสง สี และเงา ตรงข้ามความเป็นจริง (negative หรือกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของการเกิดภาพถ่ายจากแสง สี และเงาโดยตรงตกกระทบบนพื้นผิวที่มีความไว ต่อการทำปฏิกิริยาของแสง หรือพื้นผิววัตถุที่มีความไวต่อแสงโดยอ้อมจากการแพร่กระจายของพลังงานในรูปอื่น ๆ ทำให้เกิดภาพถ่าย แสงสีและเงา เหมือนกับความจริง (positive) พจนานุกรมศิลปะกับภาพถ่าย ภาพถ่ายเป็นผลผลิตของภาพถ่ายที่มองเห็นได้โดยปฏิบัติการของแสง ในประเทศไทยมีศิลปินที่มีชื่อเสียงทางด้านภาพถ่ายอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นศิลปินรุ่นเก่า ที่เป็นศิลปินแห่งชาติ อาทิ ศาสตราจารย์ พูน เกษจำรัส จิตต์ จงมันคง ไพบูลย์ มุสิกโปดก ในส่วนศิลปินรุ่นใหม่ที่สร้างชื่อเสียง ตัวอย่างเช่น มานิต ศรีวานิชภูมิ เป็นศิลปินภาพถ่ายที่มีผลงานแสดงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในและต่างประเทศ มานิต ศรีวานิชภูมิ เป็นศิลปินอิสระแนว มโนทัศน์ศิลป์ (conceptual Art) รวมถึงการเป็นนักเคลื่อนไหวทางสังคม ผลงานที่เป็นที่รู้จัก ได้แก่ ผลงานภาพถ่าย Pink Man ซึ่งเป็นภาพที่เกี่ยวกับการเสียชีวิตสังคมน และการเมืองไทย

มานุษยวิทยาทัศนะ (Visual Anthropology) สื่อทางด้านภาพกับความรู้อันทางด้านมานุษยวิทยา การเล่าเรื่องจากภาพหรือการนำภาพมาเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านมานุษยวิทยามี 2 ลักษณะคือ การผลิตภาพยนตร์เชิงชาติพันธุ์ (Ethnographic Film) ใช้สื่อทางด้านภาพในการศึกษาข้อมูล และการศึกษาเกี่ยวกับผลผลิตทางวัฒนธรรมที่ประจักษ์ต่อสายตาและระบบการผลิตรับรู้สิ่งเหล่านั้น (Visual Forms and Visual Systems) การเกิดขึ้นของ มานุษยวิทยาทัศนะมีความสัมพันธ์กับเรื่องของชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) ภาพถ่ายเป็นส่วนประกอบในการช่วยอธิบายในรูปแบบเชิงนามธรรม เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น อาจออกมาในรูปแบบของภาพถ่าย ภาพยนตร์ หรือสารคดี ต้องอาศัยการรับรู้ด้วยการมองและรับรู้โดยผู้ดู

รายละเอียดของการถ่ายทอดต้องอยู่ในรูปแบบธรรมชาติ ปราศจากการจัดฉาก และภาพที่ปรากฏควรเป็นเรื่องของเจ้าของวัฒนธรรม ซึ่งให้การถ่ายภาพเป็นกระบวนการสังเกต (Observation) ซึ่งไม่ได้หมายความว่าทุกภาพจะสื่อออกมาได้ชัดเจน สมบูรณ์เสมอไป บางส่วนก็ขึ้นอยู่กับผู้ดูว่าจะสามารถเข้าถึงภาพที่สื่อออกมาเหล่านั้นได้อย่างไร

ภาพประกอบ 6 ผลงานของ พูน เกษจำรัส ชื่อภาพ สุดา วงศ์จรสุข (เกษจำรัส)นางแบบคนแรก
ปีที่สร้าง ปี พ.ศ.2493

ภาพประกอบ 7 ผลงานของ จิตต์ จงมันคง ชื่อภาพ เมื่อพายุโหม

ภาพประกอบ 8 ผลงานของไพบูรณ์ มุสิกโปดก ชื่อภาพ สองสาวอาข่า ปี 2502

10. อิทธิพลที่มีต่อการสร้างสรรค์

งานศิลปนิพนธ์เรื่องการวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์:กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่นนี้ ผู้วิจัยได้รับอิทธิพลที่มีต่อผลการสร้างสรรค์งานศิลปะด้วยการถ่ายภาพซึ่งได้รับอิทธิพล ดังต่อไปนี้

10.1 อิทธิพลที่ได้รับจากแหล่งที่อยู่อาศัยของคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง

เนื่องจากจังหวัดระนองเป็นพื้นที่ที่มีคนไทยพลัดถิ่นอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะจังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่า คนไทยพลัดถิ่นอาศัยอยู่ในพื้นที่ทุกอำเภอในจังหวัดระนอง มักมีที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นชุมชนชาวประมง มีอาชีพส่วนใหญ่คือ ชาวประมงและลูกจ้าง

10.2 อิทธิพลที่ได้รับจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่

เนื่องจากแหล่งที่อยู่อาศัยของคนไทยพลัดถิ่นส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนประมง ลักษณะบ้านสร้างด้วยไม้และมีการยกใต้ถุน ในบางแห่งเมื่อน้ำขึ้น น้ำทะเลที่หนุนขึ้นมาจะขังอยู่บริเวณใต้ถุนบ้าน บ้านที่สร้างติดกัน ทำให้เกิดการแออัด สาธารณูปโภคที่ไม่ถูกสุขลักษณะทำให้กลายเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค

10.3 อิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปะภาพถ่ายของศิลปิน

ศิลปินที่มีอิทธิพลต่องานวิจัยในครั้งนี้คือศิลปินที่สร้างผลงานศิลปะภาพถ่ายมาอย่างต่อเนื่องและมีผลงานที่น่าสนใจ เป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ คือ มานิต ศรีวานิชภูมิ

ประวัติของ มานิต ศรีวานิชภูมิ เกิดเมื่อ 27 กันยายน พ.ศ. 2504 เป็นนักถ่ายภาพ นักเขียนศิลปินอิสระแนวมนต์ศิลป์ (Conceptual Art) และนักเคลื่อนไหวทางสังคม มีผลงานที่เป็นที่รู้จักคือ ชุดภาพถ่าย "Pink Man" ที่มีภาพชายร่างท้วม สวมสูทสีชมพูและรถเข็นซูเปอร์มาร์เก็ตถ่ายตามสถานที่ต่างๆ ทั่วโลก และภาพชุดฟังก์แมนที่เสียดสีการเมืองและสังคมไทย โดยมีทั้งภาพถ่ายในปัจจุบัน และภาพรีทัชจากภาพถ่ายความรุนแรงทางการเมืองไทยในเหตุการณ์ 6 ตุลา

มานิตเกิดที่กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เริ่มทำงานเป็นช่างภาพให้กับ Bureau Bangkok และช่างภาพประจำหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ก่อนจะหันมาทำงานอิสระ เคยได้รับรางวัล Higashikawa Prize จากงานแสดงภาพถ่าย Photo Fiesta ที่ฮอกไกโดประเทศญี่ปุ่น เมื่อ พ.ศ. 2550 และได้รับการคัดเลือกเป็น 1 ใน 100 ช่างภาพที่ดีที่สุดในโลกจากการคัดเลือกของสำนักพิมพ์ไฟดอน เมื่อ พ.ศ. 2550 ผลงานล่าสุดเป็นผลงานกำกับภาพ และกำกับภาพยนตร์สารคดี พลเมืองจูลิง (2552) ร่วมกับ ไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ และ อิง เค

มานิต ศรีวานิชภูมิ เข้ามามีบทบาทด้านการเมือง โดยการเข้าร่วมกับवंสันต์ สิทธิเขตต์ ในการก่อตั้งพรรคศิลปิน เพื่อดำเนินนโยบายวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของพรรคไทยรักไทย โดยไม่หวังผลในการจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งมานิต ศรีวานิชภูมิ ได้รับตำแหน่ง รองหัวหน้าพรรค

มานิต ศรีวานิชภูมิ เป็นศิลปินคนหนึ่งที่มีความน่าสนใจในการแสดงออกทางด้านศิลปะ โดยเรื่องราวของมานิตล้วนผูกโยงกับประเด็นความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมทั้งสิ้น เช่นสังคมทุนนิยม หรือแม้แต่ประเด็นทางการเมือง ที่เสนอออกมาเป็นศิลปะภาพถ่าย เป็นการนำเสนอความเป็นจริงที่แอบแฝงอยู่ในสังคม เช่นผลงานในชุด Pink Man ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2540 ในแบบของชายชุดสูทสีชมพู หน้าตาเรียบเฉย ไร้ชีวิตชีวา ซึ่ง Pink Man เป็นบุคคลที่มานิต สร้างเพื่อสมมุติเพื่อเป็นภาพสะท้อนสังคมที่กำลังตกอยู่ในสถานการณ์ของทุนนิยม ที่บริโภคเกินความพอดี การเริ่มต้นของ Pink Man เริ่มเมื่อ ปี พ.ศ. 2540 ในชุด Pink Man Begins จนถึงชุดล่าสุดคือ Pink Man Opera ในปี พ.ศ. 2552

ผลงานนอกเหนือจาก Pink Man ยังมีชุด Waiting For The King ในปี พ.ศ. 2549 เป็นการเลือกมุมมองถ่ายภาพ ขณะที่ผู้คนกำลังรอรับเสด็จสองข้างทางบนถนน เป็นการนำเสนอภาพถ่ายที่แฝงไปด้วยสัญลักษณ์ซ่อนเร้น ที่เป็นเรื่องความจริงที่เกิดขึ้น

ผลงานอีกชุดของมานิตคือ Embryonia ในปี พ.ศ.2550 ในภาพเด็กน้อยที่ถูกมัดมือมัดเท้า นอนคว่ำอยู่บนผ้าสีแดง ขาว น้ำเงิน แสดงให้เห็นภาพเด็กไร้เดียงสา ภาพแทนของประชาชน ที่ถูกบังคับให้ยินยอมรับชะตากรรม ความสิ้นหวังของทศชาติ สะท้อนให้เห็นภาพของสภาพสังคม ในยุคสมัยหนึ่ง ที่เกิดความขัดแย้งทางการเมือง ศาสนา วัฒนธรรม การนำมาซึ่งสงคราม ประชาชนที่กำลังตกอยู่ภายใต้พันธนาการทางสังคม ไม่มีทางดินหลุด ซึ่งกำลังเกิดอยู่ในขณะนี้

ภาพอีกชุดคือ Ordinary Extraordinary ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นผู้คนที่อยู่รอบๆสติโฆของมานิต ผู้คนที่พบเจอทุกวันแต่เขาไม่ได้รู้จักผู้คนเหล่านั้นอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นชุดที่น่าสนใจ เพราะมานิต นำเสนอออกมาในรูปแบบของภาพถ่ายขาวดำ ในรูปของแบบหน้าตรง สบตาผู้ดู แบบเรียบง่าย แต่แสดงความเป็นตัวตนของแบบได้อย่างชัดเจนจากร่องรอย ที่ปรากฏบนใบหน้าของแบบ

ภาพประกอบ 9 ผลงานของมานิต ศรีวานิชภูมิ ภาพชุด Pink man

ภาพประกอบ 10 ผลงานของมานิต ศรีวานิชภูมิ ภาพชุด Pink man

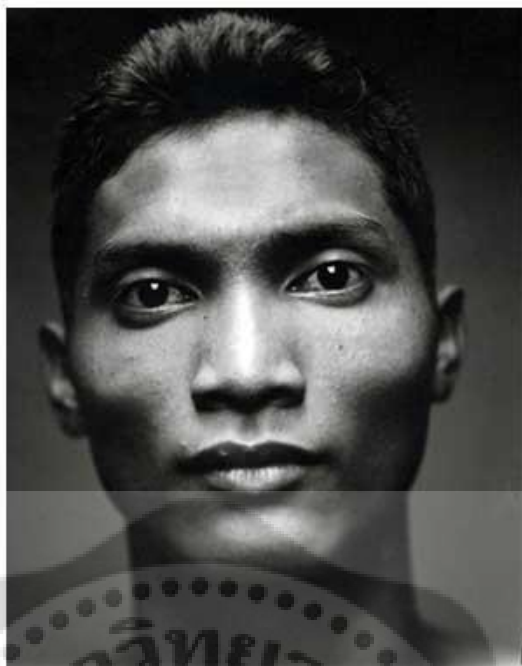
ภาพประกอบ 11 ผลงานของมานิต ศรีวานิชภูมิ ชื่อภาพ This Bloodless War No.1

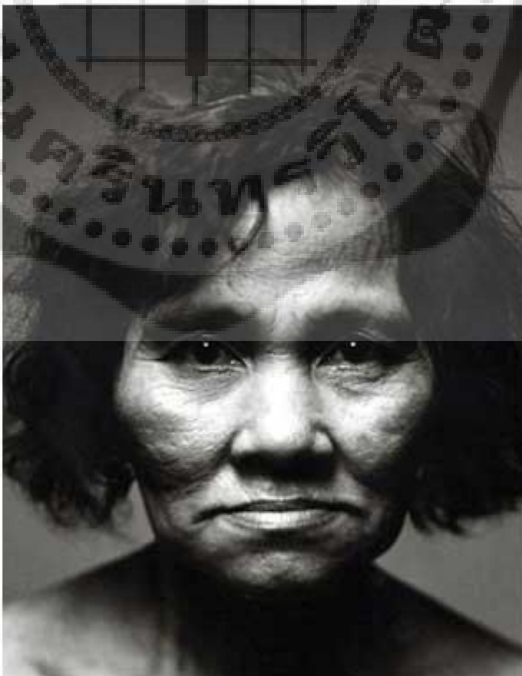
ภาพประกอบ 12 ผลงานของมานิต ศรีวานิชภูมิ ชื่อภาพ This Bloodless War No.2

ภาพประกอบ 13 ผลงานของมานิต ศรีวานิชภูมิ ชื่อชุด Ordinary Extraordinary
ชื่อภาพ Earth,5,born in Bangkok

ภาพประกอบ 14 ผลงานของมานิต ศรีวานิชภูมิ ชื่อชุด Ordinary Extraordinary
ชื่อภาพ Niwat,20,Labourer,born in Kamphangphet

ภาพประกอบ 15 ผลงานของมานิต ศรีวานิชภูมิ ชื่อชุด Ordinary Extraordinary
ชื่อภาพBooppha ,60,babecue meat skewer,born in Bangkok

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษาเพื่อการสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะที่สื่อถึงคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. การกำหนดพื้นที่ในการทำวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ ผลงานภาพถ่ายขนาด 4x6 นิ้ว จำนวน 2 ชุด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ภาพถ่ายคน(Portrait) จำนวน 120 ภาพ และภาพถ่ายวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม แหล่งที่อยู่อาศัย จำนวน 65 ภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผลงานภาพถ่าย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทัศนศิลป์ คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ให้เหลือผลงานที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่นแล้วนำไปขยายภาพใหญ่ขนาด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นต่อผลงาน ภาพถ่าย คนไทยพลัดถิ่น

1. การสร้างแบบสัมภาษณ์ (Interviews and Interviews Schedules)

เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ชมผลงานศิลปะ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพื่อใช้ในการพรรณาความ ซึ่งประเด็นและหัวข้อดังนี้ สัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป สัมภาษณ์ความรู้เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น และสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกต่อผลงานภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น

2. การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน ภาพถ่ายชุดคนไทยพลัดถิ่น ในด้านความสวยงาม รูปแบบ องค์ประกอบศิลป์ โดยให้ผู้ชมผลงานศิลปะเป็นผู้ตอบแบบประเมิน แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความคิดเห็นในลักษณะมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) โดยยึดหลักของ Linker Scale แบ่งเป็นระดับมีดังนี้

ระดับความคิดเห็น มากที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 5

ระดับความคิดเห็น มาก ให้คะแนนเท่ากับ 4

ระดับความคิดเห็น ปานกลาง ให้คะแนนเท่ากับ 3

ระดับความคิดเห็น น้อย ให้คะแนนเท่ากับ 2

ระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 1

เมื่อได้ค่าคะแนนแล้ว ผู้นำวิจัยคะแนนดังกล่าวมาคือน้ำหนักของคะแนน และกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน และกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเพื่อนำมาอภิปรายผลดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง ดีมาก

3.50 – 4.49 หมายถึง ดี

2.50 – 3.49 หมายถึง ปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง น้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง ต้องปรับปรุง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะของผู้ที่ตอบแบบประเมิน โดยเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended) ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอรูปแบบบรรยายสรุป

3. การตรวจสอบเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความคิดเห็นที่สร้างเสร็จนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของถ้อยคำ สำนวนภาษา และความชัดเจนในข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน

3.2 นำแบบประเมินความคิดเห็นที่สร้างขึ้นไปขอความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาและให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหา สำนวนภาษา ความชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบร่าง (ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ช่างภาพ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ) ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาดังนี้

1. นำผลงานไปจัดแสดง
2. แจกแบบประเมินให้แก่ผู้ร่วมงาน
3. รวบรวมแบบประเมินเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์ตามจุดมุ่งหมาย และประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตของเนื้อหา และตามขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและแบบสัมภาษณ์ มาจัดระบบข้อมูล
2. ทำการออกแบบการถ่ายภาพ และถ่ายภาพ
3. ผู้เชี่ยวชาญประเมิน (ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา) ประเมินตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละจากจำนวนของผู้ชมที่ได้จากการดูผลงานและแบบประเมินความเข้าใจและความรู้สึกร่วมที่มีต่อผลงานศิลปะเกี่ยวกับการศึกษาศิลปะไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การแปลผล ซึ่งกำหนดค่าคะแนน (Weight) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ผลการประเมิน ในระดับดีมาก
- 4 หมายถึง ผลการประเมิน ในระดับดี
- 3 หมายถึง ผลการประเมิน ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผลการประเมิน ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผลการประเมิน ในระดับต้องปรับปรุง

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยต่างๆ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	ความหมาย
4.51-4.50	ผลการประเมิน ดีมาก
3.51-3.50	ผลการประเมิน ดี
2.51-2.50	ผลการประเมิน ปานกลาง
1.51-1.50	ผลการประเมิน น้อย
1.00-1.50	ผลการประเมิน ต้องปรับปรุง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล (แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ชมงานศิลปะ) ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติร้อยละในการวิเคราะห์

1.1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประเมินที่ชมผลงานศิลปะใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 137)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น
$\sum X$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นทั้งหมด
n	แทน	ผู้ชมงานศิลปะในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) ของคะแนนจากสูตร(พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540: 143)

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนผู้ชมงานศิลปะในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของความคิดเห็นแต่ละตัวยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการวิจัยเรื่อง การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์ :
กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในจังหวัดระนอง ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการ
วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น

SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางการวิจัยเรื่อง การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์:กรณีศึกษา
กลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในจังหวัดระนอง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตาราง
ประกอบคำอธิบายโดยเรียงลำดับ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามจำนวน 100 ชุดเพื่อสอบถามความพึงพอใจ
ของผู้ชมผลงานภาพถ่าย ที่ผู้วิจัยได้ถ่ายจำแนกออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ ภาพถ่ายบุคคล 120 ภาพและ
ภาพถ่ายวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของคนไทยพลัดถิ่นจำนวน 160 ภาพ และจัดแสดงจำนวน
30 ภาพ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตาราง 2 ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม
ปรากฏผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีผลงานภาพถ่าย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน

ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม		
เพศชาย	37	37
เพศหญิง	63	63
รวม	100	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.2 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม		
ต่ำกว่า 30 ปี	62	62
มากกว่า 30-40 ปี	18	18
มากกว่า 40-50 ปี	17	17
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	3	3
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.3 ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	56	56
ปริญญาโท	37	37
ปริญญาเอก	5	5
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.4 ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ		
น้อยที่สุด	5	5
น้อย	36	36
ปานกลาง	54	54
มาก	8	8
มากที่สุด	2	2
รวม	100	100

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น		
น้อยที่สุด	24	24
น้อย	58	58
ปานกลาง	18	18
มาก	0	0
มากที่สุด	0	0
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.6 ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะภาพถ่าย		
น้อยที่สุด	11	11
น้อย	23	23
ปานกลาง	48	48
มาก	16	16
มากที่สุด	2	2
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
1.7 ความถี่ในการชมผลงานศิลปะในนิทรรศการ		
ต่างๆ		
น้อยที่สุด	10	10
น้อย	39	39
ปานกลาง	44	44
มาก		
มากที่สุด	5	5
รวม	100	100

สรุปผล ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37
2. เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63
3. ช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62
4. ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56
5. ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54
6. ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นน้อย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58
7. ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะภาพถ่ายปานกลาง มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48
8. ระดับความถี่ในการชมผลงานศิลปะในนิทรรศการต่างๆปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบเลือกตอบเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการชมผลงานศิลปะภาพถ่าย จำนวน 30 ชิ้น จำแนกออกเป็น 2 ชุด ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตาราง 3 เป็นคำถามแบบเลือกตอบเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อศิลปะภาพถ่าย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน

ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.1 ภาพถ่ายชุดคนไทยพลัดถิ่นมีไฟกัสชัด		
ดีมาก	3	3
ดี	73	73
ปานกลาง	24	24
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.2 ภาพถ่ายชุดคนไทยพลัดถิ่นเป็นภาพที่มีความสะอาด		
ไม่มีรอยขีดข่วน		
มีจุดขาวของฝุ่นเกาะ ไม่มีรอยดำ		
ดีมาก	2	2
ดี	68	68
ปานกลาง	30	30
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.3 ภาพถ่ายชุดคนไทยพลัดถิ่นมีแสงสว่าง เงา ที่เหมาะสม		
ไม่มีจุดขาวของฝุ่นเกาะ ไม่มีรอยดำ		
ดีมาก	2	2
ดี	77	77
ปานกลาง	20	20
น้อย	1	1
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.4 ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นมีแสงในภาพ ความ		
เปรียบเทียบเหมาะสม		
ดีมาก	4	4
ดี	70	70
ปานกลาง	26	26
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.5 ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นมีโทนสีที่ถูกต้อง		
ดีมาก	4	4
ดี	68	68
ปานกลาง	25	25
น้อย	3	3
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.6 ภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น วางภาพได้สมดุล มีความน่าสนใจ		
ดีมาก	7	7
ดี	75	75
ปานกลาง	18	18
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.7 ภาพถ่ายชุดคนไทยพลัดถิ่นมีองค์ประกอบที่น่าสนใจ		
ดีมาก	5	5
ดี	80	80
ปานกลาง	15	15
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.8 ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นมีจุดสนใจที่ชัดเจน		
ดีมาก	8	8
ดี	79	79
ปานกลาง	13	13
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.9 ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นดูเรียบง่ายแต่สมบูรณ์		
ดีมาก	5	5
ดี	81	81
ปานกลาง	14	14
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.10 ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นดึงดูดสายตา		
ดีมาก	6	6
ดี	84	84
ปานกลาง	10	10
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.11 ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นทำให้เกิดความรู้สึก และอารมณ์ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น		
ดีมาก	4	4
ดี	87	87
ปานกลาง	9	9
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100
ลักษณะพฤติกรรมและความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
2.12 ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นทำให้เห็นภาพ เกี่ยวกับวิถีชีวิต เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น ในมุมมองที่แปลกใหม่		
ดีมาก	5	5
ดี	86	86
ปานกลาง	27	27
น้อย	0	0
ควรปรับปรุง	0	0
รวม	100	100

สรุปความคิดเห็นด้านต่างๆ

1. ด้านคุณภาพทางด้านเทคนิค

1.1 ภาพมีโฟกัสที่ชัดเจนระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 73

1.2 ภาพมีความสะอาดของภาพไม่มีรอยขีดข่วน ไม่มีฝุ่นขาวเกาะหรือรอยต่าง ระดับ
ความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 68

1.3 ภาพมีแสงสว่างและเงาที่เหมาะสม ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 77

1.4 ภาพมีความเปรียบต่างของแสงอย่างเหมาะสม ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 70

1.5 ภาพมีโทนสีที่ถูกต้อง ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 68

2. ด้านองค์ประกอบศิลป์

2.1 มีการจัดวางภาพได้สมดุลและมีความน่าสนใจ ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 75

2.2 ภาพมีการจัดวางองค์ประกอบได้อย่างน่าสนใจ ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 80

2.3 ภาพมีจุดสนใจที่ชัดเจน ระดับความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 79

2.4 ภาพดูเรียบง่ายสมบูรณืปราศจากสิ่งรบกวนความคิดเห็นดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 81

3. ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์

3.1 ภาพมีความดึงดูดสายตาอยู่ในระดับดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 84

3.2 ภาพทำให้เกิดความรู้สึกและการรับรู้อารมณ์ของคนไทยพลัดถิ่นอยู่ในระดับดี มากที่สุดที่ร้อยละ 87

3.3 ภาพมีมุมมองทำให้สามารถเห็นมุมมองที่แปลกใหม่เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นระดับดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 86

3.4 ภาพแสดงถึงความแปลกใหม่ในสิ่งที่สามารถมองเห็นในภาพได้ในระดับดี มากที่สุด อยู่ที่ร้อยละ 79

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อศิลปะภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น
จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D	ระดับเกณฑ์
1.คุณภาพทางเทคนิค			
1.1. ภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่นมีโฟกัสชัดเจน	3.49	0.47	ดี
1.2.ภาพ มีความสะอาด ไม่มีรอยต่างและฝุ่น	3.72	0.49	ดี
1.3.ภาพมีแสงสว่างและเงาที่เหมาะสม	3.78	0.47	ดี
1.4.แสงในภาพมีแสงเบรียบต่างที่เหมาะสม	3.78	0.5	ดี
1.5.ภาพมีโทนสีที่ถูกต้อง	3.73	0.58	ดี
รวม	3.7	0.5	ดี
2.ด้านองค์ประกอบศิลป์			
1. การจัดวางภาพสมดุลและมีความน่าสนใจ	3.79	0.49	ดี
2. มีการใช้องค์ประกอบที่น่าสนใจ	3.9	0.43	ดี
3. มีจุดสนใจที่ชัดเจน	3.95	0.45	ดี
4. ภาพดูเรียบง่าย ปราศจากสิ่งรบกวน	3.91	0.42	ดี
รวม	3.88	0.44	ดี
3.ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์			
1. ความดึงดูดสายตาของภาพ	3.96	0.4	ดี
2. เกิดความรู้สึกถึงคนไทยพลัดถิ่น	3.95	0.35	ดี
3. มองเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่น ในมุมมองที่แปลกใหม่	4.5	0.37	ดี
4. เห็นสิ่งแปลกใหม่ภายในภาพ	3.83	0.42	ดี
รวม	4.06	0.38	ดี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์ : กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ในจังหวัดระนอง เป็นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งสามารถสรุปการดำเนินงานและผลการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ประชากร คือ ผลงานภาพถ่ายขนาด 4x6 นิ้ว จำนวน 2 ชุด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ภาพถ่ายคน (Portrait) จำนวน 120 ภาพ และภาพถ่ายวิถีชีวิต สภาพแวดล้อม แหล่งที่อยู่อาศัย จำนวน 165 ภาพ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผลงานภาพถ่าย โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทัศนศิลป์ คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ให้เหลือผลงานที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่นแล้วนำไปขยายภาพใหญ่ขนาด 24x36 นิ้ว

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ภาพถ่ายขนาด 4x6 นิ้ว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาพคน (Portrait) จำนวน 120 ภาพ และภาพถ่ายวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม ความเป็นอยู่ของคนไทยพลัดถิ่น จำนวน 160 ภาพ

2. กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ ภาพถ่ายที่ได้รับการขยาย โดยที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทัศนศิลป์คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ให้เหลือผลงานที่สามารถอธิบายเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่นแล้วนำไปขยายภาพใหญ่ขนาด 24x36 นิ้ว

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม ความคิดเห็นต่อผลงาน ภาพถ่าย คนไทยพลัดถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ตอน

เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ชมผลงานศิลปะ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพื่อใช้ในการพรรณนาความ ซึ่งประเด็นและหัวข้อดังนี้ สัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป สัมภาษณ์ความรู้เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น และสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกต่อผลงานภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน ภาพถ่ายชุดคนไทยพลัดถิ่น ในด้านความสวยงาม รูปแบบ องค์ประกอบศิลป์ โดยให้ผู้ชมผลงานศิลปะเป็นผู้ตอบแบบประเมิน แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องคนไทยพลัดถิ่น ศิลปะ ศิลปะภาพถ่าย และความถี่ในการชมผลงานศิลปะ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ชมงาน ศิลปะภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 100 คน ซึ่งในตอนที่ 2 แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านคุณภาพทางด้านเทคนิค
 - โฟกัสที่ชัดเจน
 - ภาพสะอาด ไม่มีรอยขีดข่วน จุดขาวของฝุ่นเกาะ รอยต่าง
 - ความเหมาะสมของแสงสว่าง เงา
 - ความเปรียบเทียบเหมาะสมในภาพ
 - โทนสีถูกต้อง
2. ด้านองค์ประกอบ
 - การจัดวางภาพ สมดุลและน่าสนใจ
 - องค์ประกอบน่าสนใจ
 - จุดสนใจที่ชัดเจน
 - ความเรียบง่าย แต่ปราศจากสิ่งรบกวน
3. ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์
 - ความดึงดูดสายตา
 - เกิดความรู้สึกถึงอารมณ์เกี่ยวกับความเป็นคนไทยพลัดถิ่น
 - เกิดความรู้สึกเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น ในมุมมองที่แปลกใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำผลงานภาพถ่ายให้ผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกจำนวน 2 ชุด ผลงานศิลปะภาพถ่ายจัดแสดงผลงานศิลปะ ณ หอศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้ชื่องานว่า MASTER DEGREE SHOW 2012 ระหว่างวันที่ 23-31 มกราคม พ.ศ. 2555
2. แจกแบบประเมินแก่ผู้เข้าร่วมชมผลงาน ในนิทรรศการ เพื่อแสดงความคิดเห็นต่อ ผลงานศิลปะภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น
3. รวบรวมแบบประเมินในช่วงระหว่างวันที่ 23-31 มกราคม พ.ศ. 2555 จำนวน 100 ชุด เพื่อนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติร้อยละในการวิเคราะห์ประกอบด้วย
 - 1.1 ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประเมินที่ชมผลงานภาพถ่ายใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย
 - 1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะและความเข้าใจเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น

ผลจากแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าชมผลงานศิลปะจำนวน 100 คน จำแนกตามเพศชาย 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 เพศหญิง 63คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 จำแนกตามอายุพบว่าอายุต่ำกว่า30 ปี 62 คน คิดเป็นร้อยละ62.00 อายุมากกว่า 30-40 ปี 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 อายุมากกว่า 40-50 ปี 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 และอายุมากกว่า 50ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

ระดับการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ระดับปริญญาตรี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ระดับปริญญาโท 37 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 ระดับปริญญาเอก 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน มีผู้ที่เข้าใจเกี่ยวกับศิลปะในระดับดีมาก 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ในระดับดี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ระดับปานกลาง 54 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 ระดับน้อย36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และระดับน้อยที่สุด 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ความรู้เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นของผู้ชมงานศิลปะ มีความรู้ระดับมากและมากที่สุด ไม่มี ระดับปานกลาง8 คน

คิดเป็นร้อยละ 18.00 ระดับน้อยจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 และระดับน้อยที่สุดจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ความรู้เกี่ยวกับศิลปะภาพ ถ่าย มีความรู้ระดับมากที่สุด 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ระดับมาก 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 ระดับปานกลาง 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 ระดับน้อย 23 คิดเป็นร้อยละ 23.00 ระดับน้อยที่สุด 11 คิดเป็นร้อยละ 11.00 ระดับความถี่ในการชมผลงาน ศิลปะในนิทรรศการต่างๆ มากที่สุด 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ระดับมาก 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ระดับปานกลาง 44 คิดเป็นร้อยละ 44.00 ระดับน้อย 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ระดับน้อยที่สุด 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ชมผลงานศิลปะภาพถ่ายชุด วิถีไทยพลัดถิ่น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คนแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณภาพทางเทคนิค 2. ด้านองค์ประกอบศิลป์ 3. ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์

ผลจากแบบสอบถามพบว่าผู้ชมผลงานศิลปะมีความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะภาพถ่าย โดยเฉลี่ยที่ 3.85 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดี เมื่อพิจารณาทางด้านต่างๆพบว่าคุณภาพทางด้านเทคนิคที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่เรื่องของแสงสว่าง เงา ภายในภาพที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.78 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ซึ่งเท่ากับในข้อที่เกี่ยวกับความเปรียบต่างที่เหมาะสมของแสงภายใน ภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.78 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.50 คะแนนเฉลี่ยที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ภาพ มีโฟกัสที่ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.49 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.67

ด้านองค์ประกอบศิลป์ ข้อที่เกี่ยวกับจุดสนใจที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ 3.96 อยู่ใน ระดับดี มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.45 และด้านการจัดวางภาพมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 3.79 อยู่ในระดับดี มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.49

ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์ ข้อที่เกี่ยวกับภาพแสดงให้เห็นเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นใน มุมมองที่แปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ 4.50 อยู่ในระดับดี มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ 0.37

อภิปรายผล

จากการวิจัย การวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์ :กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่น เป็นการวิจัยเพื่อ การสร้างสรรค์ ก่อเกิดเป็นผลงานศิลปะภาพถ่าย โดยผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

ด้านคุณภาพทางเทคนิค โดยมีการนำเสนอภาพถ่ายโดยมีการนำเสนอเกี่ยวกับวิถีชีวิตของ กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นที่อาศัยในจังหวัดระนอง เพื่อบันทึกเหตุการณ์และความประทับใจ สืบถึงผลผลิต ทางวัฒนธรรม เพื่อช่วยในการอธิบาย นำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยพลัดถิ่นทางด้าน คุณภาพทางเทคนิคมีค่าเฉลี่ยที่ 3.70 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี

ด้านองค์ประกอบศิลป์ ในการจัดวางภาพที่มีความน่าสนใจรวมถึงจุดสนใจที่ชัดเจน เรียบง่าย ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น มีทั้งภาพที่เป็นภาพบุคคล ที่เป็นภาพถ่ายทั้งที่เป็นธรรมชาติ และมีการถ่ายในห้องถ่ายภาพ รวมถึงภาพถ่ายที่เป็นภาพที่เป็นวิถีชีวิตของคนไทยพลัดถิ่นอย่างแท้จริง ปล่อยให้ไปไปตามธรรมชาติ ซึ่งในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี

ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์ รวมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับภาพของคนไทยพลัดถิ่น การสื่อถึงเรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่นที่เป็นกลุ่มคนที่อยู่ร่วมในสังคมไทย แต่เป็นเพียงจุดเล็กๆส่วนหนึ่งในสังคม ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรเดี่ยวจะแบ่งแยกมิได้ แม้ประชากรล้วนจะประกอบจากชาติพันธุ์ที่แตกต่างหลากหลายกลุ่ม รวมถึงมีวัฒนธรรมประเพณี รวมถึงวิธีการเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยที่แตกต่างกันไป คนไทยพลัดถิ่นมีความสัมพันธ์เชื้อชาติ ความเชื่อ วิถีชีวิต ลักษณะปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ที่ได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ แม้จะมีเส้นแบ่งเขตแดนที่เป็นเส้นแบ่งแยก แต่ไม่สามารถแบ่งแยกสังคม และเครือข่ายทางสังคม พื้นที่ทางสังคมที่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ก่อให้เกิดโครงสร้าง สัญลักษณ์ แบบแผน กติกา รวมถึงการมีกฎหมาย แต่ในส่วนของพื้นที่ทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดธรรมเนียม วิถีปฏิบัติที่สืบทอดกันมา สร้างโครงสร้างทางความ สร้างความรู้สึกและทำให้สมาชิกในสังคม แบ่งแยกตามกรอบโครงสร้างที่แบ่งแยกไว้ สร้างความรู้สึกนึกคิดที่ประมวลออกมา กลายเป็นอัตลักษณ์ของชาติ ที่ถูกรอบรับว่าเป็นความชอบธรรม จัดประเภท จัดลำดับชั้น จัดระเบียบ จัดลำดับแก่พวกตนและพวกอื่น มักก่อเกิดความรู้สึกดูถูกเหยียดหยาม รังเกียจ กลุ่มที่มีจุดกำเนิดของบรรพบุรุษร่วมกัน มีธรรมเนียม ประเพณีร่วมกันหรือเป็นแบบเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน มีความรู้สึกสำนึกแบบเดียวกัน ปัจจัยในการจำแนกชาติพันธุ์คือการจำแนกสำนึกของกลุ่มชาติพันธุ์ ว่ามีชาติพันธุ์ใด ปัจจัยทางด้านภาษาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถกำหนดความเป็นชาติพันธุ์ร่วมได้ ขนบธรรมเนียม ประเพณีเป็นตัวกำหนดที่สำคัญกว่า และขึ้นอยู่กับความสำนึกของตนเองว่าเป็นคนกลุ่มใดแต่เมื่อคนกลุ่มใดมีความสำนึกในกลุ่มชาติพันธุ์ชัดเจน ไม่เปลี่ยนแปลง คนกลุ่มนั้นกลายเป็นคนที่มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ชาติพันธุ์ และสัญชาติที่สอดคล้องกัน และนักมานุษยวิทยายืนยันว่าสังคม วัฒนธรรม และกลุ่มชาติพันธุ์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมของกลุ่มแต่ละชาติพันธุ์ มีอัตลักษณ์ที่สอดคล้องกัน จังหวัดระนองเป็นจังหวัดที่มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ภาพของคนไทยพลัดถิ่นถูกรวมอยู่ในกลุ่มแรงงานชาวพม่าปัจจุบันกลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ได้มีการอพยพเข้ามาในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัญหาภายในประเทศของพม่า ส่วนใหญ่เข้ามาอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องที่อยู่ที่อยู่ฝั่งไทย รวมทั้งเด็กยังได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนได้จนถึงระดับมัธยม แต่แม้จะได้รับการศึกษา แต่ก็ไม่สามารถรับประกาศนียบัตร

ไทยพลัดถิ่น คือ คนพลัดถิ่นประเภทหนึ่ง หรือทางราชการเรียก ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เชื้อสายไทย ไทยพลัดถิ่นในบริเวณตะนาวศรี กลายเป็นคนพลัดถิ่นทั้งในประเทศพม่าและประเทศไทยเอง ปัจจุบันคนไทยพลัดถิ่นที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ยังคงอาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมไทย มีการเรียกร้องสิทธิต่างๆ เพื่อให้ได้มาโดยสิทธิที่ควรมี เกิดความเคลือบแคลงใจอยู่ตลอดเวลา แต่ก็ยังไม่เป็นที่รู้จัก หรือทราบเรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่นทำให้เหล่าคนไทยพลัดถิ่นกลายเป็นคนชายขอบ ของสังคมไทย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความคิดเห็นทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่า ผู้เข้าชมงานศิลปะคนไทยพลัดถิ่น รู้จักความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมากยิ่งขึ้น มองเห็นภาพของคนไทยพลัดถิ่นในมุมมองที่แปลกใหม่ขึ้น โดยเฉพาะวิถี ชีวิต ความเป็นอยู่ของคนไทยพลัดถิ่นในฐานะคนชายขอบ
2. งานวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเกี่ยวกับภาพถ่ายทางศิลปะและมานุษยวิทยาทัศนศาสตร์ (Visual Anthropology) ที่เป็นการนำเสนอภาพบันทึกเหตุการณ์ โดยไม่มีการปรับแต่งฉากหรือตั้งใจให้เป็น เน้นการถ่ายภาพความเป็นอยู่ตามธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากคนไทยพลัดถิ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก หลากหลายพื้นที่ผลงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้วิจัยนั้นจำกัดอยู่เพียงในจังหวัดระนอง และส่วนใหญ่เป็นสังคมชาวมุสลิม ดังนั้นควรศึกษากลุ่มคนไทยที่นับถือศาสนาและวัฒนธรรมที่หลากหลายมากขึ้นกว่านี้ ดังนั้น การขยายพื้นที่ในการวิจัยจึงควรมีพื้นที่ที่กว้างขึ้น อาจมีการศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่นที่อาศัยอยู่ในประเทศพม่าด้วย
2. ศิลปะภาพถ่ายของผู้วิจัย มีการศึกษาในระยะเวลาที่จำกัด ดังนั้นการทำงานวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการวางแผน และศึกษาเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการถ่ายภาพให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น เพื่อความสมบูรณ์ของผลงานมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ชาติพันธุ์. (2547). ใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 23*. หน้า 119-148. กรุงเทพฯ:

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.

ตะวัน พันธุ์แก้ว. (2553). *คู่มือ Canon DSLR ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น.

บุญเทียม พลายนภ. (2549). *พม่า:ประวัติศาสตร์ อารยธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ*.

กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ภาสกร จำลองราช. (2553). *คนชายช้า คนชายขอบ*. กรุงเทพฯ: โครงการสื่อคนชายขอบ.

เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง. (2553). *การถ่ายภาพดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วีระ สมบูรณ์. (2550). *รัฐ-ชาติพันธุ์ ข้อสังเกตบางประการว่าด้วยความเป็นชาติ ความเป็นรัฐ และปัญหาชาติพันธุ์*. กรุงเทพฯ: สมมติ.

เวณิกา บุญมาคลี. (2540). *พม่า นโยบายต่างประเทศสมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริพร สมบูรณ์บุรณะ. (2550). *รัฐชาติและครอบครัว ความอยู่รอดของชุมชนข้ามชาติ บนเส้นพรมแดนไทย-พม่า กรณีศึกษาชุมชนไทยพลัดถิ่นระนอง-เกาะสอง (ไทย-พม่า)*.

สังคมศาสตร์. 1(1): 212.

สุภางค์ จันทวานิช. (2551). *ทฤษฎีสังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิญญา เวชยชัย; กิติพัฒน์ นนทปัทมะดูล. (2546). กรุงเทพฯ: ศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นายชาไทตัดดอกฝัน. (ม.ป.ป). *โลกกว้างของคนเดินทาง*. สืบค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2554, จาก

<http://www.anager.co.th/Metrolife/ViewNews.aspx?NewsID=9520000056301>

วิกิพีเดีย. (ม.ป.ป). *ประวัติ มานิต ศรีวานิชภูมิ*. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2554, จาก

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B4>

http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%95_%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%A0%E0%B8%B9%E0%B8%A1%E0%B8%B4

http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%95_%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%A0%E0%B8%B9%E0%B8%A1%E0%B8%B4

http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%95_%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%A0%E0%B8%B9%E0%B8%A1%E0%B8%B4

Manit Sriwanichphoom. (n.d.). Retrieved May 25, 2011, from

http://www.rama9art.org/manit_s/

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของผู้เยี่ยมชมผลงานภาพถ่าย ในชุดการวิจัยเพื่อการสร้างสรรค์ :

กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง

Creative for Research : A Case study of Thai Diaspora in Ranong Province

Thailand

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.ในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็น เกี่ยวกับกรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklists) และ/หรือเติมคำลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลงานภาพถ่ายชุด กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหาที่พบและสิ่งที่ควรปรับปรุง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี มากกว่า 30 ปี มากกว่า 40 ปี
3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาแล้ว
ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ท่านคิดว่าจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะในระดับ
น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
5. ท่านคิดว่าจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นในระดับ
น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
6. ท่านคิดว่าจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะภาพถ่ายในระดับ
น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด
7. ระบุความถี่ในการชมผลงานศิลปะในนิทรรศการต่างๆ
ชมบ่อยที่สุด ชมบ่อย ชมปานกลาง ชมมาก ชมมากที่สุด

ส่วนที่ 2 ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อผลงานภาพถ่ายชุด กรณีศึกษากลุ่มคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดระนอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5 = ดีมาก 4 = ดี 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = ควรปรับปรุง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ก. ด้านคุณภาพทางด้านเทคนิค					
1.Focus ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น มีการโฟกัสชัด					
2. Cleanline ss ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น เป็นภาพที่สะอาดไม่มีรอยขีดข่วน มีจุดขาวของฝุ่นเกาะ ไม่มีรอยดำ มีแฟลร์ให้เห็น					
3. Exposure ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นมีแสงสว่างเงา เหมาะสม					
4. Lighting ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นมีแสงในภาพความเปรียบต่าง อย่างเหมาะสม					
5. Colour ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นมีโทนสีที่ถูกต้อง หรือว่ามีสีที่เพี้ยน					
ข. ด้านองค์ประกอบศิลป์					
6. Balance ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นภาพวางได้สมดุล มีความน่าสนใจ					
7. Logic ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นการใช้องค์ประกอบได้น่าสนใจ					
8. Purpose ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นมีจุดสนใจที่ชัดเจน					
9. Clarity ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นดูเรียบง่าย แต่สมบูรณ์ปราศจากสิ่งรบกวน					
ค. ด้านการดึงดูดสายตาและอารมณ์ Emotion Appeal					
10. Dynamic ภาพถ่ายเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นดึงดูดสายตาของท่านมากน้อยเพียงไร					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
11. Provocative ภาพทำให้ท่านดูแล้วเกิดความรู้สึก และอารมณ์เกี่ยวกับความเป็นคนไทยพลัดถิ่น					
12. Creative ในภาพแสดงให้ท่านเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิต เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่น ในมุมมองที่แปลกและใหม่					
13. Unusual ในภาพแสดงให้ท่านเห็นถึงสิ่งที่แปลกในสิ่ง ที่มองเห็นในภาพได้					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นข้อความให้พิจารณาประเด็นเรื่อง ปัญหาที่พบและสิ่งที่ควรปรับปรุง

1. ปัญหาที่ท่านอยากให้แก้ไขในผลงานภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น

.....

.....

.....

.....

2. ข้อติชมและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงผลงานภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น

.....

.....

.....

.....

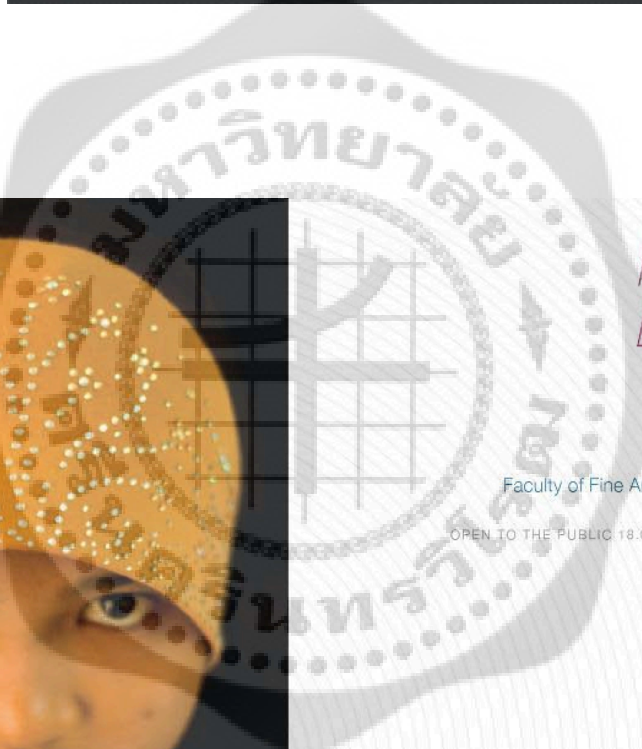
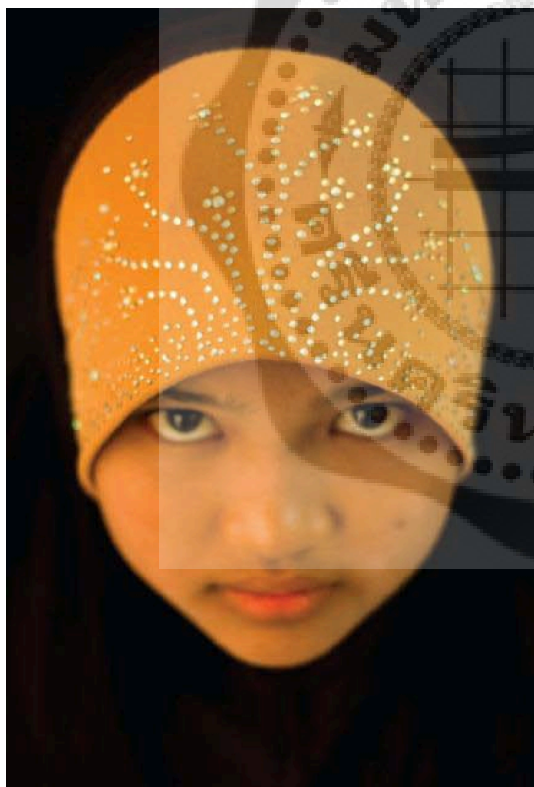
ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ข

นิทรรศการ MASTER DEGREE SHOW 2012

ระหว่างวันที่ 23-31 มกราคม พ.ศ. 2555

MASTER DEGREE SHOW 2012

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

23 - 31 JANUARY 2012

OPEN TO THE PUBLIC 18.00 P.M. @ FOFA GALLERY 1st Floor

“ วิถีไทยพลัดถิ่น ”

MS. ANYATIP RITTHONG

SIZE : 20 x 24 INCHES

TECHNIQUE : PHOTO

23/01/2012

ภาคผนวก ค
ภาพถ่ายคนไทยพลัดถิ่น

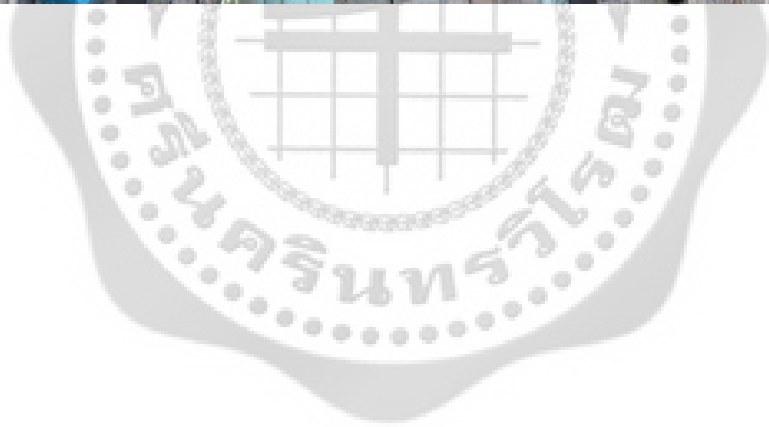

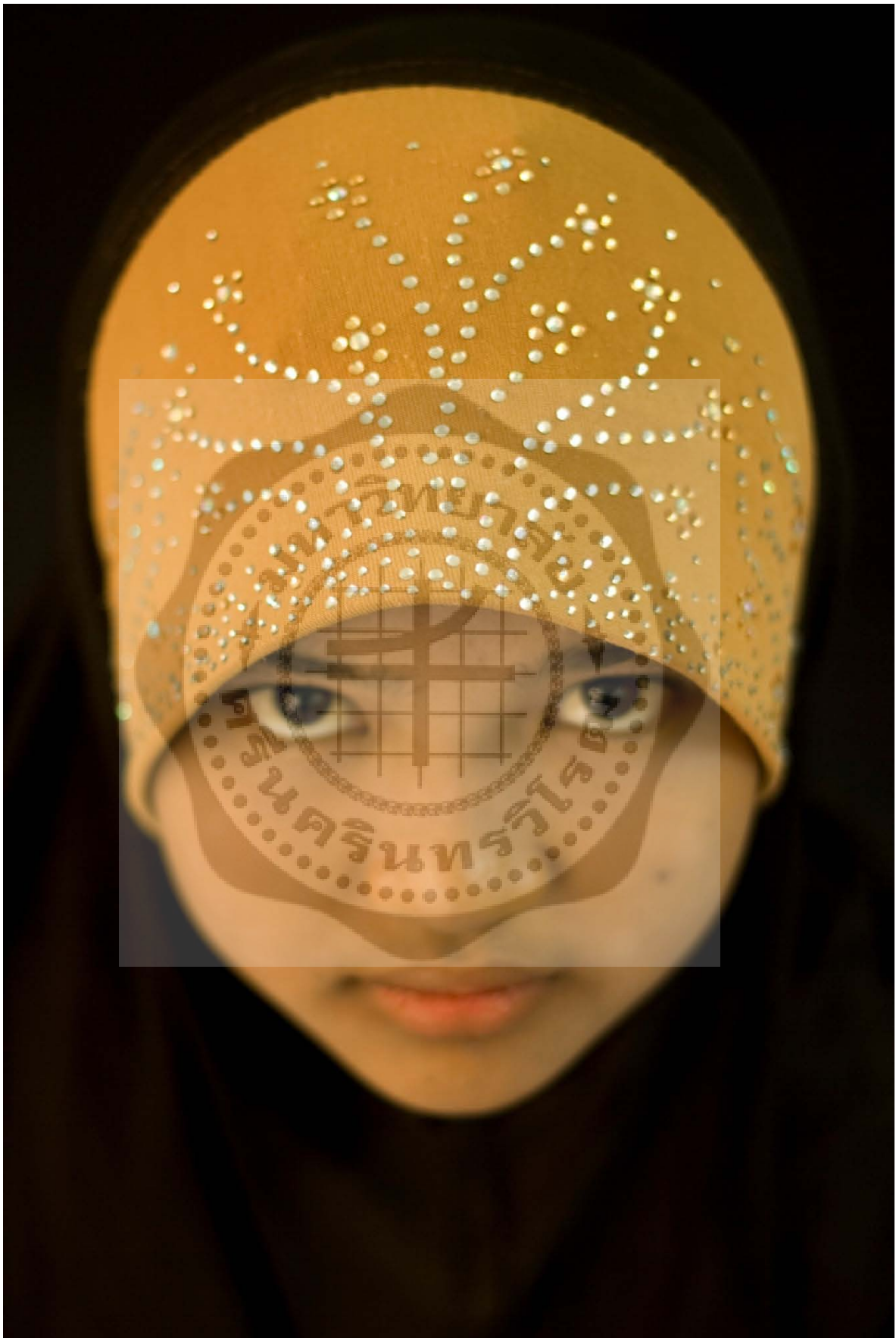

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอัญทิพย์ ฤทธิทอง
วันเดือนปีเกิด	5 ธันวาคม 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดพัทลุง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	32/2 หมู่ 3 ตำบลนาคา อำเภอสุخสำราญ จังหวัดระนอง 85120
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู คศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านภูเขาทอง อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	สาขาจิตรศิลป์ จากวิทยาลัยศิลปหัตถกรรม นครศรีธรรมราช ปวช.
พ.ศ. 2551	ปริญญาตรี สาขาจิตรกรรม คณะวิจิตรศิลป์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2555	ปริญญาโท ทัศนศิลป์-ศิลปะสมัยใหม่ (ภาคพิเศษ) คณะศิลปกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ